หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในรูปแบบทางอ้อมและทางตรง : กรณีศึกษาจังหวัดสระแก้ว
ชื่อและนามสกุล	นางวาสนา นาควานิช
แขนงวิชา	เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจานันท์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจานันท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศีลพิพัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
วันที่ 24 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2551

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ในรูปแบบทางอ้อมและทางตรง : กรณีศึกษาจังหวัดสระแก้ว
ผู้ศึกษา นางวาสนา นาควานิช **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจานันท์ **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างและปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความแตกต่างในการจัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในรูปแบบทางอ้อม ซึ่งดำเนินการโดยวิธีการนำเอามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จากในระดับภาพรวมทั้งประเทศมาจำแนกย่อยเป็นตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และวิธีการทางตรงซึ่งเป็นการจัดเก็บข้อมูลกิจกรรมการผลิตทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ของแต่ละจังหวัดและนำมาคำนวณหามูลค่าเพิ่มตามวิธีการที่สอดคล้องกับระบบบัญชีประชาชาติ กรณีศึกษาจังหวัดสระแก้ว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี พ.ศ.2546-2548 ซึ่งจัดเก็บด้วยวิธีทางอ้อมโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการจัดเก็บด้วยวิธีทางตรงโดยสำนักงานคลังจังหวัดสระแก้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การศึกษาค้นคว้าเอกสารทางวิชาการผ่าน Website และหนังสือสั่งการ คู่มือ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการขอข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สัดส่วนร้อยละ ตาราง และกราฟ

ผลการวิจัยพบว่า (1) การจัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในรูปแบบทางอ้อมและทางตรง มีความแตกต่างกัน ในด้านมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ ด้านโครงสร้างของสาขาการผลิต และอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (2) ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความแตกต่าง ในการจัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระแก้ว คือ ความสามารถในการจัดเก็บข้อมูล การสำรวจข้อมูล การจัดประเภทของกิจกรรมในแต่ละสาขาการผลิต การจัดเก็บข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน และวิธีการคำนวณผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (3) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดซึ่งจัดเก็บด้วยวิธีทางตรง เป็นการจัดเก็บข้อมูลกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ สามารถแจกแจงรายละเอียดถึงปัญหาและเป็นเครื่องมือในการประกอบการตัดสินใจในด้าน ๆ ของจังหวัดได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ ผลิตภัณฑ์จังหวัดในรูปแบบทางอ้อมและทางตรง

กิตติกรรมประกาศ

ศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ด้วยความอนุเคราะห์และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากหลาย ๆ ท่านด้วยกัน ซึ่งผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจานันท์ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ตลอดจนให้กำลังใจกับผู้เขียนมาโดยตลอด และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว ที่ให้การสนับสนุน ตลอดจนให้กำลังใจในการศึกษาค้นคว้า ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่คอยให้คำปรึกษา รวมทั้งคำแนะนำแก่ผู้เขียนตลอดเวลาที่ผ่านมา จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี หากศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีประโยชน์อยู่บ้าง ผู้เขียนขอมอบความดีให้แก่ บิดา มารดา อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ส่วนข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดี

วาสนา นาควานิช

พฤษภาคม 2551

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

กิตติกรรมประกาศ ..... จ

สารบัญตาราง ..... ฌ

สารบัญภาพ ..... ฎ

บทที่ 1 บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

วัตถุประสงค์ของการศึกษา 5

ขอบเขตการศึกษา 5

ข้อจำกัดในการวิจัย 6

นิยามศัพท์เฉพาะ 6

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 7

บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎี 8

ทฤษฎีรายได้ประชาชาติของเคนส์ 8

แนวความคิดของบัญชีประชาชาติ 9

ความหมายระบบบัญชีประชาชาติ 11

วิธีการจัดทำสถิติรายได้ประชาชาติ 11

การวัดรายได้ประชาชาติระดับภาคและระดับจังหวัด 15

ที่มาและวิธีการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัด 21

โดยสำนักงานคลังจังหวัดทั่วประเทศ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 35

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 35

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 35

การเก็บรวบรวมข้อมูล 36

การวิเคราะห์ข้อมูล 36

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 37

ประวัติและความเป็นมา 37

ที่ตั้งและอาณาเขต 37

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

เขตการปกครอง 38
ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ 39
สภาพทางสังคม 39
ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ 40
ผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้ว 40
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 45
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการ 45
ทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธี Top Down กับ วิธี Bottom up
การวิเคราะห์เปรียบเทียบโครงสร้างทางเศรษฐกิจโดยวิธี Top Down 46
กับ วิธี Bottom up ณ ราคาประจำปี 2548
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยวิธี 47
ทางอ้อม Top Down กับ วิธีทางตรง(Bottom up)ณ ราคาประจำปี 2548
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างมูลค่าเพิ่ม 50
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความแตกต่าง 52
และวิธีการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม กับ วิธีทางตรง
สาขาเกษตรกรรม ล่าสัตว์ และการป่าไม้ 53
สาขาประมง 56
สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน 57
สาขาอุตสาหกรรม 59
สาขาไฟฟ้า ประปา และโรงแยกก๊าซ 62
สาขาก่อสร้าง 64
สาขาขายส่ง ขายปลีกฯ 66
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร 68
สาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม 69
สาขาตัวกลางทางการเงิน 71
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการธุรกิจ 74
สาขาบริหารราชการแผ่นดินฯ 76

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

สาขาการศึกษา 77
สาขาบริการด้านสุขภาพและสังคม 80
สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคล 82
สาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล 84
สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด 78
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด 97
บทที่ 6 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 99
สรุปการวิจัย 99
อภิปรายผล 100
ข้อเสนอแนะ 102
บรรณานุกรม 105
ประวัติผู้ศึกษา 106

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1 เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้ว ณ ราคาประจำปี 4
ตารางที่ 2.1 การเปรียบเทียบการวัดรายได้ประชาชาติ ทั้ง 3 ด้าน 15
ตารางที่ 2.2 แสดงตัวอย่างการคำนวณมูลค่าเพิ่ม 24
ตารางที่ 2.3 แสดงตัวอย่างวิธีการคำนวณ GPP ในราคาประจำปีและ GPP 29
ในราคาคงที่
ตารางที่ 4.1 การแบ่งเขตการปกครองและจำนวนพื้นที่ของแต่ละอำเภอ 38
ในจังหวัดสระแก้ว
ตารางที่ 4.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระแก้ว ณ ราคา ประจำปี 41
ตารางที่ 4.3 จำนวนผลผลิตและพื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว ปี พ.ศ.2545 42
ตารางที่ 4.4 จำนวนพื้นที่เพาะปลูกพืชที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว ปี พ.ศ. 2545 42
ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบโครงสร้างทางเศรษฐกิจโดยวิธี Top Down และ Bottom up 46
ตารางที่ 5.2 เปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดสระแก้ว ปี พ.ศ. 2548 48
ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มการจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้ว ปี 2547 - 2548 50
ตารางที่ 5.4 ความแตกต่างของวิธีทางตรงน้อยกว่าวิธีทางอ้อม ปี พ.ศ. 2547และปี2548 51
ตารางที่ 5.5 ความแตกต่างของวิธีทางตรงมากกว่าวิธีทางอ้อม ปี พ.ศ. 2547และปี 2548 52
ตารางที่ 5.6 มูลค่าเพิ่ม สาขาเกษตรกรรมฯ 53
ตารางที่ 5.7 มูลค่าเพิ่มสาขาประมง 56
ตารางที่ 5.8 มูลค่าเพิ่มสาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน 57
ตารางที่ 5.9 มูลค่าเพิ่มสาขาอุตสาหกรรม 59
ตารางที่ 5.10 มูลค่าเพิ่มสาขาไฟฟ้า ประปา และโรงแยกก๊าซ 62
ตารางที่ 5.11 มูลค่าเพิ่มสาขาก่อสร้าง 64
ตารางที่ 5.12 มูลค่าเพิ่มสาขาขายส่ง ขายปลีกฯ 66
ตารางที่ 5.13 มูลค่าเพิ่มสาขาโรงแรมและภัตตาคาร 68
ตารางที่ 5.14 มูลค่าเพิ่มสาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม 69
ตารางที่ 5.15 มูลค่าเพิ่มสาขาตัวกลางทางการเงิน 71
ตารางที่ 5.16 มูลค่าเพิ่มสาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ฯ 74
ตารางที่ 5.17 มูลค่าเพิ่มสาขาบริหารราชการฯ 76

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 5.18 มูลค่าเพิ่มสาขาการศึกษา 78

ตารางที่ 5.19 มูลค่าเพิ่มสาขาบริการด้านสุขภาพและสังคม 80

ตารางที่ 5.20 มูลค่าเพิ่มสาขาการให้บริการด้านชุมชนฯ 82

ตารางที่ 5.21 มูลค่าเพิ่มสาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล 84

ตารางที่ 5.22 รายละเอียดกิจกรรมในแต่ละสาขาการผลิต ด้วยวิธีทางอ้อมและวิธีทางตรง. 87

ตารางที่ 5.23 เปรียบเทียบวิธีการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดระหว่างวิธี Top Down 94
และ Bottom up

ตารางที่ 5.22 รายงานและเอกสารจากการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดวิธีทางอ้อมและวิธีทางตรง ... 97

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 การไหลเวียนของผลผลิตรายได้จากผลตอบแทนปัจจัยการผลิต และการใช้จ่ายระหว่างผู้ผลิตกับ 12

ภาพที่ 5.1 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาเกษตรกรรมฯ 54

ภาพที่ 5.2 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาประมง 57

ภาพที่ 5.3 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาเหมืองแร่และเหมืองหิน 58

ภาพที่ 5.4 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มผลิตสาขาอุตสาหกรรม 60

ภาพที่ 5.5 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาไฟฟ้า ประปา และโรงแยกก๊าซ 63

ภาพที่ 5.6 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาก่อสร้าง 65

ภาพที่ 5.7 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาขายส่ง ขายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์ 67

ภาพที่ 5.8 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาโรงแรมและภัตตาคาร 69

ภาพที่ 5.9 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม 70

ภาพที่ 5.9 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม 72

ภาพที่ 5.11 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า ฯ 75

ภาพที่ 5.12 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาบริหารราชการแผ่นดิน ฯ 77

ภาพที่ 5.13 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาการศึกษา 79

ภาพที่ 5.14 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาการให้บริการด้านสุขภาพฯ 81

ภาพที่ 5.15 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาให้บริการด้าน 83

ภาพที่ 5.16 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล 85

บทที่ 1
บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดทำสถิติผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด เป็นภารกิจส่วนหนึ่งของการจัดทำบัญชีประชาชาติ รับผิดชอบโดยส่วนงานบัญชีประชาชาติภาคและจังหวัด สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถิติผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดของประเทศไทยได้ถูกจัดทำขึ้นเป็นครั้งแรกในระดับภาคในราวปี พ.ศ. 2504 ต่อมาในช่วงปลายแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 3 (2511 – 2515) ได้ขยายงานถึงระดับจังหวัดและหลังจากนั้นได้มีการจัดทำต่อเนื่องมาโดยลำดับจนถึงปัจจุบันนี้

ผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) เป็นข้อมูลรายได้ประชาชาติที่จำแนกเป็นรายพื้นที่ในขอบเขตจังหวัด การจัดทำข้อมูลนี้เป็นส่วนหนึ่งของระบบบัญชีประชาชาติของประเทศไทย ปัจจุบันดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) มีรายงานเผยแพร่เป็นประจำต่อเนื่องทุกปี

ผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) เป็นข้อมูลรายการเดียวที่สามารถอธิบายภาพรวมเศรษฐกิจของจังหวัดได้เนื่องจากเป็นการประมวลภาพรวมรายได้ที่มาจากกิจกรรมการผลิตทั้งหมดที่ดำเนินการอยู่ในพื้นที่ของจังหวัด โดยมีพื้นฐานแนวความคิดเช่นเดียวกับการจัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ของประเทศ ตัวเลข GPP นับเป็นเครื่องชี้ที่แสดงทั้งขนาด (Volume) ของรายได้จากการผลิตของจังหวัดและสามารถใช้อธิบายทิศทางการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) ในช่วงต่าง ๆ รวมทั้งสามารถแสดงโครงสร้างการผลิตที่มีการเปลี่ยนแปลงไปทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนั้น GPP จึงเป็นข้อมูลหลักที่สามารถใช้ในการติดตามภาวะเศรษฐกิจและการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนพัฒนาจังหวัด

การจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดตามกรอบแนวคิดของระบบบัญชีประชาชาติ สามารถจัดทำได้ 2 วิธี คือ

1.1 **การจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม** ดำเนินการโดยวิธีการกระจายมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) จากในระดับภาพรวมพื้นที่ทั้งประเทศ จำแนกย่อยออกมาเป็นตัวเลขผลิตภัณฑ์รายจังหวัด แต่ก็ต้องจัดทำในรายละเอียดทุกกิจกรรมการผลิต ทุกรายการเช่นกัน วิธีการนี้เรียกว่าเป็นวิธีการแบบ Top Down ซึ่งในปัจจุบัน สศช. ใช้วิธีการนี้เป็นวิธีการหลัก เนื่องมาจากการขาดแคลนข้อมูลพื้นฐานทางด้านมูลค่าการผลิตและต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการรายจังหวัดที่จะนำมาใช้ในการคำนวณโดยวิธีทางตรง วิธีทางอ้อมนั้นมีข้อจำกัดหลายประการ อย่างไรก็ตามผลการจัดทำข้อมูลผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดที่ได้จากวิธีการนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในแง่การวิเคราะห์การเติบโตและโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดได้อย่างดีในระดับหนึ่ง

1.2 **การจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีการทางตรง** หรือเรียกว่าเป็นวิธี Bottom up เป็นการจัดเก็บข้อมูลกิจกรรมการผลิตทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ของแต่ละจังหวัด และนำมาคำนวณหามูลค่าเพิ่มตามวิธีการที่สอดคล้องกับระบบบัญชีประชาชาติตามมาตรฐานสากล ซึ่งต้องใช้ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ คือ ข้อมูลมูลค่าการผลิต สินค้าและบริหาร และข้อมูลต้นทุนการผลิตของกิจกรรมการผลิตทุกชนิดในพื้นที่จังหวัด

ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2546 เห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ โดยให้ปรับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการให้เป็นผู้บริหารสูงสุดของจังหวัด (Chief Executive Officer) เพื่อสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจให้แก่จังหวัด โดยรัฐบาลมอบนโยบายหลัก 6 ประการคือ

1. สร้างความสามารถในการแข่งขันและแก้ไขปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้
2. การให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน
3. สร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน
4. การบริหารบ้านเมืองที่ดี
5. แก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และ
6. ปฏิบัติภารกิจอันเป็นนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

จากแนวนโยบายดังกล่าวส่งผลให้การทำงานของผู้ว่าราชการจังหวัดต้องปรับเปลี่ยนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยสร้างระบบงานพื้นฐานให้เอื้อต่อการพัฒนาจังหวัด ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งที่ทุกจังหวัดต้องเร่งรัดให้เกิดขึ้น คือ ระบบการรายงานข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมที่มีประสิทธิภาพ มีความถูกต้องแม่นยำ สามารถรายงานอย่างรวดเร็วทันต่อการใช้งาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฐานะที่เป็นหน่วยรับผิดชอบในการจัดทำรายได้ประชาชาติของประเทศ ได้พิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยให้ทุกจังหวัดดำเนินการจัดทำด้วยตนเอง ภายใต้ความร่วมมือของทุกส่วนราชการในจังหวัดที่จะต้องสนับสนุนข้อมูลพื้นฐาน และการประมวลผลตามกรอบแนวคิดที่สอดคล้องกับระบบบัญชีประชาชาติตามมาตรฐานสากล

จังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้มีการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) เมื่อปี พ.ศ. 2547 โดยวิธีการที่เรียกว่า Bottom up หรือการจัดทำด้วยวิธีทางตรง เน้นการวัดรายได้ประชาชาติด้านการผลิต โดยจังหวัดได้มอบให้สำนักงานคลังจังหวัดสระแก้วมีหน้าที่ประสานการจัดทำและประมวลผลสถิติผลิตภัณฑ์จังหวัดให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ภายใต้ความร่วมมือของทุกส่วนราชการและภาคเอกชนที่จะต้องสนับสนุนข้อมูลพื้นฐาน ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้การสนับสนุนด้านวิชาการรับรองมาตรฐานคุณภาพสถิติผลิตภัณฑ์จังหวัดวิธีทางตรง(Bottom up) และกำหนดรูปแบบการประกาศตัวเลขเพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมระดับประเทศ

จากสถิติผลิตภัณฑ์จังหวัดที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดทำและสำนักงานคลังจังหวัดทั่วประเทศจัดทำ ผู้วิจัยสนใจจึงได้นำผลิตภัณฑ์จังหวัดที่จัดทำด้วยวิธีการทางตรง (Bottom up) และวิธีทางอ้อม (Top Down) มาเปรียบเทียบกัน ซึ่งมูลค่าเพิ่มจากการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดปรากฏตาม ตางรางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้ว ณ ราคาประจำปี

หน่วย : ล้านบาท

สาขาการผลิต	2547			2548		
	Top down	Bottom up	ผลต่าง %	Top down	Bottom up	ผลต่าง %
ภาคเกษตร	**5,541**	**5,862**	**5.79**	**6,549**	**6,019**	**-8.09**
สาขาเกษตรกรรมฯ	5,473	5,825	6.43	6,476	5,977	-7.71
สาขาประมง	68	38	-44.12	73	42	-42.47
ภาคนอกเกษตร	**15,432**	**33,909**	**119.73**	**16,669**	**36,947**	**121.65**
สาขาเหมืองแร่ฯ	38	45	18.42	37	32	-13.51
สาขาอุตสาหกรรม	2,324	3,473	49.44	2,324	3,775	62.44
สาขาไฟฟ้า ประปาฯ	381	541	41.99	409	270	-33.99
สาขาก่อสร้าง	705	900	27.66	948	1,958	106.54
สาขาการขายส่ง การขายปลีกฯ	5,760	8,042	39.62	6,206	7,437	19.84
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	125	137	9.60	134	165	23.13
สาขาขนส่งฯ	567	312	-44.97	666	327	-50.90
สาขาตัวกลางทางการเงิน	463	14,787	3,093.74	549	16,810	2,961.93
สาขาบริการอสังหาริมทรัพย์ฯ	1,125	2,499	122.13	1,104	2,728	147.10
สาขาการบริหารราชการฯ	1,779	1,485	-16.53	1,771	1,559	-11.97
สาขาการศึกษา	1,339	1,010	-24.57	1,557	1,125	-27.75
สาขาการบริการด้านสุขภาพฯ	387	477	23.26	486	536	10.29
สาขาการให้บริการชุมชนฯ	409	. 160	-60.88	450	170	-62.22
สาขาลูกจ้างในครัวเรือน	30	41	36.67	30	53	76.67
GPP	20,973	39,772	89.63	23,217	42,966	85.06

หมายเหตุ ผลต่าง = (Bottom up – Top down)*100/ Top down

ที่มา : ข้อมูล Top down สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2551

ที่มา : ข้อมูล Bottom up สำนักงานคลังจังหวัดสระแก้ว ณ วันที่ 15 มีนาคม 2551

จากตารางที่ 1.1 เป็นการเปรียบเทียบข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้ว ณ ราคาประจำปี ปีพ.ศ.2547 และปี พ.ศ.2548 ด้วยวิธีทางอ้อมที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้จัดทำและวิธีทางตรง ที่สำนักงานคลังจังหวัดสระแก้วเป็นผู้จัดทำ พบว่ามูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดที่จัดทำด้วยวิธีทางอ้อม ในปี พ.ศ. 2547 มีมูลค่า 20,973 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2548 มีมูลค่า 23,217 ล้านบาท สำหรับ มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดที่จัดทำด้วยวิธีทางตรง ในปี พ.ศ. 2547 มีมูลค่า 39,772 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2548 มีมูลค่า 42,966 ล้านบาท ซึ่งมีมูลค่าที่แตกต่างกันถึงร้อยละ 85.06 และเมื่อพิจารณามูลค่าเพิ่มของแต่ละสาขาการผลิตก็พบว่ามีความแตกต่างกันทุกสาขาการผลิต จึงเกิดปัญหาว่ามูลค่าเพิ่มที่แตกต่างกันนั้นแตกต่างกันอย่างไร

ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถนำไปใช้วางแผน หรือกำหนดนโยบายในการพัฒนาจังหวัด และสะท้อนให้เห็นถึงภาวะเศรษฐกิจโดยรวม หากผู้ว่าราชการจังหวัดต้องการนำข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดไปกำหนดนโยบายดังกล่าว จะใช้ข้อมูลที่จัดเก็บด้วยวิธีทางตรงหรือวิธีทางอ้อม

ดังนั้น การวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดในรูปแบบทางอ้อมและทางตรง กรณีศึกษาจังหวัดสระแก้ว ก็เพื่อจะได้ข้อมูลจากการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดทั้งสองวิธีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการใช้ประโยชน์จากสถิติผลิตภัณฑ์จังหวัด

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความแตกต่างของการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางอ้อม (Top Down) กับวิธีทางตรง (Bottom up)

2.2 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความแตกต่างของผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางอ้อม (Top Down) กับวิธีทางตรง (Bottom up)

2.3 เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด

3. ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับข้อมูลของผลิตภัณฑ์จังหวัด ณ ราคาประจำปี ของข้อมูลจากการจัดทำด้วยวิธีทางอ้อม (Top Down) ของจังหวัดสระแก้วซึ่งจัดเก็บโดยสำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลการจัดเก็บด้วยวิธีทางตรง (Bottom up) ซึ่งจัดเก็บโดยสำนักงานคลังจังหวัดสระแก้ว ประจำปี พ.ศ. 2548

4. ข้อจำกัดในการวิจัย

เนื่องจากการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด ณ ราคาคงที่ ที่จัดเก็บด้วยวิธี Top Down ใช้ราคาปี 2531 เป็นปีฐาน ในขณะที่การจัดเก็บด้วยวิธี Bottom upใช้ราคาปี 2546 เป็นปีฐาน จึงไม่สามารถเปรียบเทียบข้อมูลของทั้งสองวิธีโดยใช้ ณ ราคาคงที่ได้ การวิจัยครั้งนี้จึงใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด ณ ราคาประจำปีมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดในประมวลสาระนี้ ใช้ ข้อมูลการจัดเก็บโดยวิธีทางตรง (Bottom up) ที่จัดเก็บโดยสำนักงานคลังจังหวัดสระแก้ว และข้อมูลการจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) รายจังหวัด ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2548

5.1 **การจัดเก็บโดยวิธี Bottom up** หมายถึงการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีการทางตรง เป็นการจัดเก็บข้อมูลกิจกรรมการผลิตทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ของแต่ละจังหวัด และนำมาคำนวณหามูลค่าเพิ่มตามวิธีการที่สอดคล้องกับระบบบัญชีประชาชาติตามมาตรฐานสากล

5.2 **การจัดเก็บโดยวิธี Top Down** หมายถึง การจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม ดำเนินการโดยวิธีการกระจายมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) จากในระดับภาพรวมพื้นที่ทั้งประเทศ จำแนกย่อยออกมาเป็นตัวเลขผลิตภัณฑ์รายจังหวัด

5.3 **การจัดทำ GPP 1** หมายถึง การจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยจำแนกหมวดกิจกรรมการผลิตออกเป็น 16 หมวดใหญ่ (Group) หรือ 16 สาขาการผลิต

5.4 **การจัดทำ GPP 2** หมายถึง การจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยจำแนกย่อย เป็น 99 หมวดย่อย (Sub group)

5.5 **การจัดทำ GPP 3** หมายถึง การจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยจำแนกรายละเอียดย่อยลึกลงไปเป็นลำดับ คือ หมู่ใหญ่ หมู่ย่อย และกิจกรรม(Industries) โดยใช้ตัวเลข 5 หลักในการจัดหมวดหมู่ (ดูรายละเอียดได้จากเอกสาร การจำแนกประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมของประเทศไทย)

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญและปัจจัยที่กำหนดข้อแตกต่างของการจัดเก็บข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยวิธีทางอ้อม (Top Down) และโดยวิธีทางตรง (Bottom up) ซึ่งหากมีการดำเนินการจัดเก็บอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถรายงานข้อมูลแก่สาธารณะได้ ทำให้ทุกจังหวัดมีข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย สามารถสะท้อนข้อเท็จจริงในพื้นที่ และนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผน ทั้งในเชิงธุรกิจ การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดได้อย่างแท้จริง หรือในกรณีที่รัฐบาลมีนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น รัฐบาลก็สามารถใช้ผลิตภัณฑ์จังหวัดเป็นเครื่องมือหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณจากงบการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นให้แก่จังหวัดต่าง ๆ นอกจากนี้ ผลการศึกษาครั้งนี้ คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษา หรือวิเคราะห์ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาและวิเคราะห์

บทที่ 2
แนวคิดและทฤษฎี

จากการศึกษาค้นคว้า หนังสือ เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์จังหวัด ทำให้สามารถจำแนกและประมวลความรู้ ที่ได้จากการศึกษาออกเป็น 4 ส่วน หลัก ๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีรายได้ประชาชาติของเคนส์
2. แนวความคิดของบัญชีประชาติ
3. การวัดรายได้ประชาชาติระดับจังหวัด
4. ที่มาของการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยสำนักงานคลังทั่วประเทศ

1. ทฤษฎีรายได้ประชาชาติของเคนส์

ตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาคของเคนส์ (สมชัย ฤชุพันธ์ 2524: 33) ระดับรายได้และผลผลิตขึ้นอยู่กับอุปสงค์รวมของผลผลิต ซึ่งประกอบด้วยรายจ่ายเพื่อการบริโภคและการลงทุนของภาคเอกชน รายจ่ายของภาครัฐ และการส่งออกสุทธิ เมื่อใดก็ตามที่อุปสงค์รวมมีไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดผลผลิตในระดับที่มีการจ้างงานเต็มที่แล้ว จะเกิดภาวะการว่างงานขึ้น และการผลิตสินค้าและบริการจะอยู่ต่ำกว่าศักยภาพที่ควรจะเป็น และเมื่อใดก็ตามที่อุปสงค์รวมมีสูงกว่าผลผลิตตามศักยภาพที่ควรจะเป็น จะเกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้น หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เคนส์เชื่อว่า “อุปสงค์ก่อให้เกิดอุปทาน” หมายถึงในระบบเศรษฐกิจใดๆหากมีอุปสงค์ที่เพียงพอ จะก่อให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจในระดับสูง เศรษฐกิจมีแนวโน้มขยายตัว ซึ่งจะทำให้บรรลุถึงระดับการ จ้างงานได้เต็มที่มีมากขึ้น

อย่างไรก็ดี ระบบเศรษฐกิจที่มีความสามารถในการผลิตสูง การที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจมีระดับการจ้างงานสูง โดยพึ่งพาการบริโภคภาคเอกชนเป็นไปได้ยาก เนื่องจากความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายของการบริโภค มีแนวโน้มลดลง ดังนั้นการที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจมีการจ้างงานเต็มที่ ต้องมีการเพิ่มการลงทุน และการใช้จ่ายภาครัฐบาล

รัฐบาลซึ่งเป็นหน่วยเศรษฐกิจหน่วยหนึ่งในระบบเศรษฐกิจและมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นทั้งผู้บริโภค ผู้ลงทุน และเป็นแหล่งจ้างงานขนาดใหญ่ รวมทั้งรัฐบาลมี

พฤติกรรมในทางเศรษฐกิจไม่เหมือนหน่วยเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น เมื่อพิจารณารัฐบาลในฐานะผู้ผลิต รัฐบาลไม่ได้มีเป้าหมายในการแสวงหากำไรสูงสุด ขณะที่เมื่อพิจารณารัฐบาลในฐานะผู้บริโภค รัฐบาลไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อแสวงหาอรรถประโยชน์สูงสุด ศาสตราจารย์ริชาร์ด เอ.มัสเกรฟ (Richard A. Musgrave) (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม 2538: 7) ได้ให้ความเห็นถึงบทบาทของรัฐบาลว่าควรทำหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) จัดสรรการใช้ทรัพยากรของสังคม 2) การกระจายรายได้และความมั่งคั่งของสังคม 3) การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

ดังนั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการบริโภค การลงทุน หรือการจ้างงานของรัฐบาลเพื่อเป็นเครื่องมือในทางนโยบายย่อมมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาด้านอุปสงค์รวม หรือรายจ่ายมวลรวมในประเทศ ซึ่งประกอบไปด้วยการบริโภคภาคเอกชนและรัฐบาล การลงทุนภาคเอกชนและภาครัฐ การส่งออก และการนำเข้า โดยมีแบบจำลองของเคนส์อย่างง่าย (Keynesian Simple Income Determination) ดังนี้

$$Y = C + I + G + X - M$$

John Maynard Keynes เป็นนักเศรษฐศาสตร์ที่มีบทบาทสำคัญที่ก่อให้เกิดการพัฒนาบัญชีประชาชาติ เป็นผู้ที่เสนอแบบจำลองที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ การลงทุนและการออมที่สมดุล ในหนังสือ "The General Theory of Employment Interest Money" ซึ่งค่าเหล่านี้สามารถวัดได้ในเชิงสถิติ ต่อมานักเศรษฐศาสตร์อีกท่านหนึ่งคือ Sir Richard Stone ได้นำ ทฤษฎีดังกล่าวมาพัฒนาการจัดทำข้อมูลให้เป็นรูปบัญชีที่แสดงความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจกันอย่างเป็นระบบ หลังจากนั้นองค์การสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้อย่างมาก จึงได้พยายามวางระบบการจัดทำบัญชีประชาชาติขึ้นอย่างเป็นทางการ ประกาศใช้เป็นครั้งแรกในปี 1953

2. แนวความคิดของบัญชีประชาชาติ

ระบบบัญชีประชาชาติเป็นการบันทึกข้อมูลธุรกรรมทางเศรษฐกิจ (Economic transaction) ที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ บัญชีประชาชาติ (National accounts) ได้ถูกพัฒนาโดยหลายประเทศด้วยกัน โดยที่องค์การสหประชาชาติได้พัฒนาปรับปรุงให้เป็นมาตรฐานกลาง เพื่อให้ทุกประเทศนำไปประยุกต์ใช้งานซึ่งได้ประกาศใช้ครั้งแรกคือระบบปี 1953 หรือเรียกกันว่า old sna ภายในระบบนี้แสดงวิธีการบันทึกกิจกรรมทางเศรษฐกิจทุกชนิดที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยนำหลักการทางบัญชี (Accounting) มาใช้ในการนำเสนอข้อมูล ระบบนี้แพร่หลายเป็นที่ยอมรับกันในหลายประเทศ ยกเว้นประเทศสังคมนิยม และต่อมาระบบบัญชีประชาชาติขององค์การสหประชาชาติได้ถูกพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

ต่าง ๆ รวมทั้งมีการเพิ่มรายการระบบบัญชีให้ครอบคลุมธุรกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศให้ครบถ้วนมากขึ้นในปี 1968 หรือเรียกกันว่า new sna และระบบล่าสุดเป็นการร่วมมือระหว่างองค์กรระหว่างประเทศ 5 องค์กรหลัก(คือ Commission of the European Communities, Organisation for Economic Co – operation and Development, International Monetary Fund, World Bank และ United Nation) ดำเนินการปรับปรุงระบบบัญชีประชาชาติปี 1993 ที่ผ่านมาหรือเรียกว่า revised sna เผยแพร่ให้ทุกประเทศนำไปประยุกต์ใช้

กรณีประเทศไทยในขณะนี้ยังใช้ระบบขององค์การสหประชาชาติปี 1953 เป็นกรอบหลัก จัดทำโดยกองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เกือบทุกบัญชี ยกเว้นบัญชีดุลการชำระเงินที่จัดทำโดยธนาคารแห่งประเทศไทย แต่มีบางส่วนได้นำกรอบแนวคิดและวิธีการของระบบปี 1968 มาใช้ไปบ้างแล้ว เช่น มีการจัดทำบัญชีเศรษฐกิจเงินทุน การจัดทำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต การทดลองจัดทำบัญชีงบดุลแห่งชาติ เป็นต้น และได้มีการปรับปรุงแนวคิดและวิธีการคำนวณบางเรื่องให้สอดคล้องกับระบบปี 1968

ส่วนประกอบสำคัญของการจัดทำบัญชีประชาชาติตามระบบขององค์การสหประชาชาติ (United nations system of national accounts) ปี 1953 ประกอบด้วย 5 บัญชีหลัก คือ

1. บัญชีรายได้ประชาชาติ (national income accounts)
2. ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (input output table)
3. บัญชีเศรษฐกิจเงินทุน (flow of fund account)
4. บัญชีงบดุลแห่งชาติ (national balance sheet)
5. บัญชีดุลชำระเงิน (balance of payment)

ทุกบัญชีจะแสดงข้อมูลในระดับประเทศ (National accounts) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบาย และการกำหนดมาตรการทางเศรษฐกิจ การเงิน และการคลังของประเทศ ตลอดจนการใช้ในการวางแผนพัฒนาประเทศ แต่ในบางประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้พยายามลดระดับการจัดทำบัญชีประชาชาติลงมาถึงระดับพื้นที่ของประเทศ โดยเฉพาะในบัญชีรายได้ประชาชาติ ซึ่งในการจัดทำอยู่ในกรอบแนวคิดตามระบบขององค์การสหประชาชาติเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามระบบบัญชีประชาชาติขององค์การสหประชาชาติไม่ได้แสดงกรอบแนวคิดและวิธีการจัดทำบัญชีรายพื้นที่ไว้อย่างชัดเจน ในทางปฏิบัติการจัดทำบัญชีภาคและจังหวัดของไทยจึงอาศัยกรอบแนวคิดของระบบบัญชีประชาชาติมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสภาพข้อมูล และวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจในระดับภาคและจังหวัด

2.1 ความหมายระบบบัญชีประชาชาติ

ระบบบัญชีประชาชาติหมายถึงการบันทึกข้อมูลธุรกรรมทางเศรษฐกิจ(Economic transaction) ในระดับภาพรวม (Aggregation) โดยตีค่าธุรกรรมทุกชนิดให้อยู่ในรูปตัวเงินบันทึกข้อมูลลงในตารางมาตรฐานโดยใช้หลักการทางบัญชี มีการจัดระบบและหมวดหมู่ข้อมูล ตามหลักทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันระหว่างธุรกรรมทางเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละประเทศ

2.2 วิธีการจัดทำสถิติรายได้ประชาชาติ

แนวคิดในการจัดทำสถิติรายได้ประชาชาติ สามารถอธิบายโดยอาศัยภาพจำลองจากธุรกรรมทางเศรษฐกิจ ในกรณีที่เป็นระบบเศรษฐกิจปิด(รูปที่ 1) ซึ่งเป็นระบบที่ไม่มีภาครัฐบาลและการค้าต่างประเทศ หน่วยธุรกิจภายในระบบประกอบด้วย ผู้ผลิตและผู้บริโภค เมื่อผู้ผลิตต้องการผลิตสินค้าจำเป็นต้องแสวงหาปัจจัยการผลิตมาใช้ในขบวนการผลิต เมื่อสินค้าถูกผลิตขึ้นมาก็จะขายไปยังผู้บริโภค ส่วนผู้บริโภคก็จะต้องจ่ายเงินให้ผู้ผลิตเป็นจำนวนที่เท่ากัน ผู้ผลิตเมื่อได้รับเงินจากการขายสินค้าและบริการแล้ว ก็จะต้องนำไปจ่ายให้แก่เจ้าของปัจจัยการผลิตในรูปของผลตอบแทนจากการใช้ปัจจัยการผลิต ซึ่งประกอบด้วย เงินเดือนค่าจ้างสำหรับการใช้แรงงาน ดอกเบี้ยสำหรับการใช้ทุน ค่าเช่าสำหรับการใช้ที่ดิน และกำไรสำหรับผลตอบแทนการประกอบการของผู้ผลิตเอง ซึ่งมองอีกด้านหนึ่งเจ้าของปัจจัยการผลิตก็คือผู้บริโภค ซึ่งเมื่อมีรายได้จากผลตอบแทนปัจจัยการผลิตก็จะนำไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อไป ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในระบบเศรษฐกิจปิด เมื่อเราวัดรายได้ของ ผู้ผลิตจากการขายสินค้าและบริการ หรือวัดผลตอบแทนปัจจัยการผลิตที่เจ้าของปัจจัยการผลิตได้รับ หรือวัดมูลค่าการใช้จ่ายของผู้บริโภค ซึ่งมูลค่าที่วัดได้ทั้ง 3 ด้าน คือรายได้ประชาชาติจะมีค่าเท่ากัน

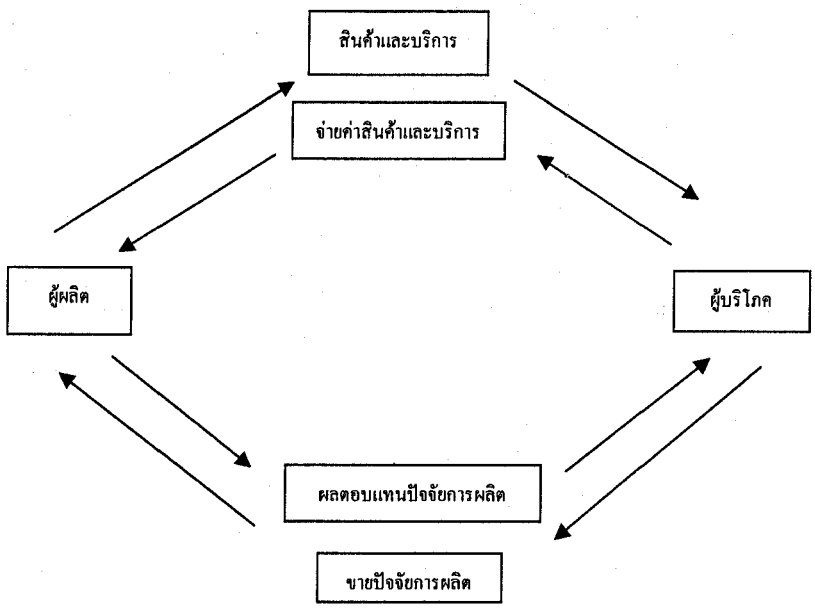

ภาพที่ 1.1 การไหลเวียนของผลผลิต รายได้จากผลตอบแทนปัจจัยการผลิต และการใช้จ่ายระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค

ที่มา : คู่มือผลิตภัณฑ์จังหวัด สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระบบเศรษฐกิจของแต่ละประเทศในความเป็นจริงนั้นเป็นระบบเศรษฐกิจระบบเปิด ซึ่งธุรกรรมทางเศรษฐกิจขยายขอบนอกจากผู้ผลิต และผู้บริโภคแล้ว ยังรวมถึงหน่วยรัฐบาลและส่วนต่างประเทศ ซึ่งทุกภาคส่วนมีธุรกรรมทางเศรษฐกิจในการการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการระหว่างกัน ดังนั้นวัฏจักรการไหลเวียนของผลผลิต ผลตอบแทนปัจจัยการผลิต และการใช้จ่ายซื้อผลผลิตจึงขยายไปสู่รัฐบาล และต่างประเทศอีกส่วนหนึ่งด้วย การไหลเวียนของสินค้าและบริการในระบบเศรษฐกิจของประเทศดังกล่าว สามารถวัดค่าเป็นตัวเงิน (money term) โดยการใช้มูลค่าของสินค้าและบริการซึ่งเป็นไปตามกลไกของตลาด ได้แก่ มูลค่าผลผลิต มูลค่าการใช้จ่าย ซึ่งประกอบด้วยการบริโภคของครัวเรือน การใช้จ่ายของรัฐบาล การลงทุน และการส่งออกสุทธิ มูลค่าผลตอบแทนปัจจัยการผลิต ซึ่งมูลค่าทั้ง 3 ธุรกรรมจะมีค่าเท่ากัน จากแนวคิดนี้ได้นำมาใช้ในการวัดรายได้ประชาชาติ โดยจำแนกการคำนวณได้ 3 ทางคือ

ด้านการผลิต (Production Approach)

ด้านการใช้จ่าย (Expenditure Approach)

ด้านรายได้ (Income Approach)

ซึ่งการคำนวณรายได้ประชาชาติทั้ง 3 วิธีดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

2.2.1 ด้านการผลิต

การคำนวณด้านการผลิตหมายถึงการหามูลค่าการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย (Final goods) ในช่วงระยะเวลาที่ต้องการวัดรายได้ประชาชาติ (1ปี หรือ 1ไตรมาส)

ระบบบัญชีประชาชาติขององค์การสหประชาชาติได้เสนอวิธีการวัดค่ารายได้ประชาชาติจากด้านการผลิต โดยใช้วิธีการหา มูลค่าเพิ่ม (Value added) ของการผลิตสินค้าและบริการทุกหน่วยที่ผลิตได้ในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งเมื่อรวมมูลค่าเพิ่มทั้งหมดแล้วจะมีค่าเท่ากับมูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ต้องการ การหามูลค่าเพิ่มทำได้โดยการนำมูลค่าการผลิตสินค้าและบริการ หักด้วยค่าใช้ขั้นกลาง ซึ่งประกอบด้วยค่าซื้อวัตถุดิบและสินค้าและบริการอื่น ๆ ที่นำมาใช้ในขบวนการผลิต โดยเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

มูลค่าเพิ่ม = มูลค่าการผลิต - ค่าใช้จ่ายขั้นกลาง

การคำนวณหามูลค่าเพิ่มจำแนกรายละเอียดออกตามหมวดหมู่กิจกรรมการผลิต ซึ่งกรณีประเทศไทยในระบบปัจจุบันได้ใช้การจำแนกประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมของประเทศไทย (Thailand Standard Industrial Classification : TSIC) เป็นกรอบหลักในการจัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยแบ่งออกเป็นสาขาหลัก 16 สาขา คือ

(1) การเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ (A)

(2) การประมง (B)

(3) การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน (C)

(4) การอุตสาหกรรม (D)

(5) การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา (E)

(6) ก่อสร้าง (F)

(7) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์ และของใช้ (G)

(8) โรงแรม และภัตตาคาร (H)

(9) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม (I)

(10) ตัวกลางทางการเงิน (J)

(11) บริการด้านธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริหารธุรกิจ (K)

(12) บริหารราชการแผ่นดิน การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ(L)

(13) การศึกษา (M)

(14) บริการด้านสุขภาพ และสังคมสงเคราะห์ (N)

(15) บริการชุมชน สังคม และส่วนบุคคล (O)

(16) ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล (P)

2.2.2. ด้านการใช้จ่าย

การคำนวณรายได้ประชาชาติทางด้านการใช้จ่าย หมายถึง การหามูลค่าการซื้อสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย (Final demand) ซึ่งจะเท่ากับมูลค่าการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายนั่นเอง มูลค่าการใช้จ่ายขั้นสุดท้ายประกอบด้วย

1) รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือนและสถาบันไม่แสวงหากำไรที่บริการครัวเรือน

2) รายจ่ายเพื่อการสะสมทุนหรือการลงทุน

3) รายจ่ายของรัฐบาล

4. รายจ่ายสุทธิของการส่งออกและการนำเข้า

ดังสมการข้างล่างนี้

$$Y = C + I + G + (X - M)$$

โดยที่ Y = รายได้ประชาชาติ

C = รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือนและสถาบันไม่แสวงหากำไรที่บริการครัวเรือน

I = รายจ่ายเพื่อการสะสมทุน

G = รายจ่ายของรัฐบาล

(X - M) = รายจ่ายสุทธิของการส่งออกและการนำเข้า

2.2.3. ด้านรายได้

การวัดรายได้ประชาชาติทางด้านรายได้ เป็นการหาผลรวมของผลตอบแทนปัจจัยการผลิตที่เจ้าของปัจจัยได้รับ ซึ่งประกอบด้วย ค่าตอบแทนแรงงาน ค่าเช่าที่ดิน ดอกเบี้ย และผลกำไร

ตามกรอบแนวคิดในระบบบัญชีประชาชาติ ผลการคำนวณรายได้ประชาชาติทั้ง 3 ด้านจะมีค่าเท่ากัน แต่ในทางปฏิบัติอาจจะมีผลต่างอยู่บ้าง อันมีสาเหตุใหญ่ 2 ประการ คือ 1) ข้อผิดพลาดทางด้านการจัดเก็บ การรวบรวม และการรายงานข้อมูล ซึ่งข้อมูลแต่ละรายการมีระบบการจัดเก็บ การจัดประเภทข้อมูล และคุ้มรวมที่ไม่สอดคล้องกันทั้งระบบตลอดจนปัญหาเรื่องความไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล 2) ข้อผิดพลาดอันเนื่องจากวิธีการคำนวณแต่ละด้าน ไม่สอดคล้องซึ่งกันและกัน ความแตกต่างที่เกิดขึ้นเรียกว่า ค่าสถิติผิดพลาด (Statistic

discrepancy) กรณีประเทศไทยกำหนดระดับความแตกต่างไว้ไม่ควรเกินร้อยละ 2.5 ของรายได้ประชาชาติทางด้านการผลิต

ตารางที่ 2.1 การเปรียบเทียบการวัดรายได้ประชาชาติ ทั้ง 3 ด้าน

ด้านรายได้	ด้านการผลิต	ด้านรายจ่าย
ผลตอบแทนปัจจัยการผลิต 1. ค่าจ้างเงินเดือน 2. ค่าเช่า 3. ดอกเบี้ย 4. กำไร บวก ภาษีทางอ้อม บวก ค่าเสื่อมราคา หัก เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจ่ายให้แก่ธุรกิจ หักหรือบวก สถิติผิดพลาด	มูลค่าเพิ่มในสาขาการผลิต 1. เกษตรกรรม 2. เหมืองแร่และย่อยหิน 3. อุตสาหกรรม 4. ก่อสร้าง 5. ไฟฟ้าและประปา 6. คมนาคมและขนส่ง 7. ค้าส่งและค้าปลีก 8. ธนาคาร ประกันภัย และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ 9. ที่อยู่อาศัย 10. การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ 11. บริการ	รายจ่ายซื้อสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย 1. รายจ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือน 2. รายจ่ายเพื่อการสะสมทุน 3. รายจ่ายของรัฐบาล 4. รายจ่ายสุทธิของการส่งออกและการนำเข้า หักหรือบวก สถิติผิดพลาด
รายได้ประชาชาติ	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	รายจ่ายประชาชาติ

3. การวัดรายได้ประชาชาติระดับภาคและระดับจังหวัด

ในปัจจุบันการจัดทำสถิติรายได้ประชาชาติของประเทศไทยในระดับประเทศ สามารถคำนวณได้ทั้ง 3 ด้าน คือด้านการผลิต ด้านการใช้จ่ายและด้านรายได้ แต่สำหรับการจัดทำรายได้ประชาชาติในระดับภาคและจังหวัดจัดทำเพียงด้านเดียว คือด้านการผลิต เนื่องจากสภาพข้อมูลที่สามารถจัดหาได้

3.1 ความหมายและวิธีการวัดรายได้ประชาชาติในระดับภาคและระดับจังหวัด

ผลิตภัณฑ์ภาค (Gross Regional Product; GRP) และผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Products : GPP) หมายถึง การวัดรายได้ประชาชาติ โดยใช้ขอบเขตของภาคและจังหวัดในการกำหนดพื้นที่ คำนวณด้วยวิธีการทางด้านการผลิต (Production approach) ซึ่งเป็นการหามูลค่าเพิ่มจากกิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการที่เกิดขึ้นในขอบเขตของจังหวัด หรืออาจกล่าวได้ว่าผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross domestic Products : GDP) ที่จำแนกเป็นรายพื้นที่ ในระดับภาคและจังหวัด

การแบ่งภาคในการจัดทำบัญชีประชาชาติ

กรณีประเทศไทย ในการคำนวณรายได้ประชาชาติเป็นรายพื้นที่ ได้จัดทำถึงระดับจังหวัด ซึ่งการแบ่งเขตจังหวัดเป็นไปตามการบริหารราชการส่วนภูมิภาค (76 จังหวัด) ในการนำเสนอข้อมูลได้จัดทำภาพรวมในระดับพื้นที่เป็นรายภาค ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มจังหวัดให้เป็นภาคนั้น ใช้โครงสร้างทางภูมิศาสตร์และโครงสร้างทางเศรษฐกิจร่วมกันเป็นเกณฑ์ในการแบ่งพื้นที่ ได้จำแนกออกเป็น7 ภาคด้วยกัน ดังนี้

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 19 จังหวัดคือ ขอนแก่น อุดรธานี เลย หนองคาย มุกดาหาร นครพนม สกลนคร กาฬสินธุ์ นครราชสีมา ชัยภูมิ ยโสธร อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ

ภาคเหนือ ประกอบด้วย 17 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน น่าน ลำปาง ลำพูน แพร่ ตาก พิษณุโลก พะเยาว์ พิจิตร นครสวรรค์ อุทัยธานี เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร สุโขทัย อุตรดิตถ์

ภาคใต้ ประกอบด้วย 14 จังหวัด คือ ชุมพร ระนอง นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี พัทลุง พังงา กระบี่ สงขลา ภูเก็ต สตูล ตรัง ยะลา นราธิวาส ปัตตานี

ภาคตะวันออก ประกอบด้วย 8 จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว จันทบุรี ตราด

ภาคตะวันตก ประกอบด้วย 6 จังหวัด คือ กาญจนบุรี เพชรบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม

ภาคกลาง ประกอบด้วย 6 จังหวัด คือ สระบุรี สิงห์บุรี ลพบุรี ชัยนาท อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วย 6 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรสาคร

การคำนวณรายได้ประชาชาตินอกจากจะคำนวณเป็นรายปีแล้ว ยังสามารถคำนวณเป็นรายไตรมาสได้ ซึ่งผลการจัดทำจะมีประโยชน์ในแง่การนำมาใช้วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจในระยะสั้นได้อย่างรวดเร็ว ความเป็นไปได้ในการจัดทำขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของข้อมูลเบื้องต้นเป็นสำคัญ

การวัดรายได้ประชาชาติ สามารถทำได้ 3 วิธี คือ ด้านการผลิต ด้านรายจ่าย และด้านรายได้ แต่ ณ ที่นี้ จะกล่าวถึงเฉพาะการวัดด้านการผลิตเท่านั้น เนื่องจากในการจัดเก็บข้อมูล GPP แบบ Bottom up ของจังหวัดในระยะเริ่มต้นจะใช้ข้อมูลด้านการผลิตเป็นหลักในการจัดเก็บ การจัดทำรายได้ประชาชาติด้านการผลิตในภาพรวมของประเทศ ผลที่ได้จะเรียกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (Gross Domestics Products : GDP) ซึ่งเป็นการวัดผลผลิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจในขอบเขตของประเทศในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง หากจำแนกออกเป็นรายพื้นที่ระดับภาคเรียกว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค (Gross Regional Products : GRP) หากจำแนกเป็นรายจังหวัดเรียกว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด หรือผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Products : GPP)

วิธีการคำนวณผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด สามารถแยกการคำนวณเป็น 2 กลุ่ม คือ

<u>กลุ่มที่ 1</u> คำนวณโดยวิธีทางตรงในระดับภาคและจัดทำทางอ้อมในระดับจังหวัด เนื่องจากจัดหาข้อมูลปริมาณการผลิต ราคา ณ แหล่งผลิต และโครงสร้างต้นทุนการผลิตในระดับภาคครบถ้วน แต่ขาดแคลนข้อมูลที่จะคำนวณในระดับจังหวัด เมื่อคำนวณหามูลค่าเพิ่มเป็นรายภาคได้แล้วจากนั้นจึงกระจายมูลค่าเพิ่มรายภาคไปสู่รายจังหวัดโดยใช้สัดส่วนจากเครื่องชี้ภาวะการผลิต (Production indicator) รายการที่สามารถคำนวณตามวิธีการนี้จะอยู่ในสาขาการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และการประมง วิธีการคำนวณกลุ่มนี้ แยกออกเป็น 3 ขั้นตอน ตามสมการรูปแบบการคำนวณ

ขั้นที่ 1 ประมาณการมูลค่าเพิ่มรายภาค

$$VAr_{ij} = (P_{ij} \cdot Q_{ij}) - IC_{ij}$$

ขั้นที่ 2 ปรับผลรวมมูลค่าเพิ่มรายภาคให้เท่ากับมูลค่าเพิ่มทั้งประเทศ

$$VArd_{ij} = VAw_{i} \cdot VAr_{ij} / \sum VAr_{ij}$$

ขั้นที่ 3 กระจายมูลค่าเพิ่มรายภาคไปสู่รายจังหวัด

$$VAp_{ijk} = pr_{ijk} \cdot VArd_{ij}$$

เมื่อ VAr = มูลค่าเพิ่มประมาณการรายภาค

P = ราคาผลผลิต ณ แหล่งผลิต

Q = ปริมาณผลผลิตของกิจกรรมการผลิตที่ i

IC = ค่าใช้จ่ายขั้นกลางของกิจกรรมการผลิตสินค้า

Ard = มูลค่าเพิ่มรายภาคที่ปรับผลรวมให้เท่ากับมูลค่าเพิ่มทั้งประเทศแล้ว

VAw = มูลค่าเพิ่มทั้งประเทศ

VAp = มูลค่าเพิ่มรายจังหวัด

pr = สัดส่วนของเครื่องชี้ภาวการณ์ผลิตรายจังหวัดเปรียบเทียบในแต่ละภาค

i = ผลผลิตจากกิจกรรมที่ i (i = 1 ถึง 350)

j = ภาคที่ j (j = 1 ถึง 7)

k = จังหวัดที่ k (k = 1 ถึง 76)

<u>กลุ่มที่ 2</u> คือ รายการกิจกรรมการผลิตอื่นๆที่ไม่สามารถจัดหาข้อมูลสำหรับประมาณการมูลค่าเพิ่มทั้งระดับภาคและระดับจังหวัด จำเป็นต้องลดขั้นตอนเหลือเพียงขั้นตอนเดียวคือ กระจายมูลค่าเพิ่มรวมจากผลการจัดทำผลิตภัณฑ์ในประเทศลงไปสู่ระดับจังหวัด โดยใช้สัดส่วนเครื่องชี้ภาวะการผลิต ดังรูปสมการข้างล่างนี้

$$VAP_{ik} = pp_{ik} \cdot VA_{i}$$

เมื่อ VAP = มูลค่าเพิ่มรายจังหวัด

pp = สัดส่วนของเครื่องชี้ภาวะการผลิตรายจังหวัดเปรียบเทียบในประเทศ

VA = มูลค่าเพิ่ม

i = ผลผลิตจากกิจกรรมที่ i (i = 1 ถึง 350)

k = จังหวัดที่ k (k = 1 ถึง 76)

เครื่องชี้ภาวะการผลิต หมายถึง ข้อมูลใดใดที่มีความสัมพันธ์ในเชิงแปรผันตามมูลค่าเพิ่มในกิจกรรมการผลิตแต่ละชนิด เช่น ปริมาณการผลิตข้าวจังหวัดใดเพิ่มขึ้นแล้วมูลค่าเพิ่มของกิจกรรมการปลูกข้าวของจังหวัดนั้นจะสูงขึ้นตามไปในทิศทางเดียวกัน ปริมาณการผลิตข้าวจึงเป็นเครื่องชี้ภาวะการผลิตของกิจกรรมการปลูกข้าว เป็นต้น

3.2 การคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดในราคาประจำปีและในราคาคงที่

โดยปกติการเปลี่ยนแปลงภาวะการผลิตตามช่วงระยะเวลาเวลานั้น เป็นผลกระทบมาจากสาเหตุ 2 ประการคือการเปลี่ยนแปลงทางด้านปริมาณการผลิต และการเปลี่ยนแปลงทางด้านราคาผลผลิต ในการคำนวณผลิตภัณฑ์ประชาชาติเพื่อสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องแยกวิธีการคำนวณออกเป็น 2 ราคา คือ

การคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดในราคาประจำปีหรือราคาตลาด (Gross Provincial Products at current price) หมายถึงการคำนวณมูลค่าเพิ่มโดยใช้ราคาตลาดประจำปีในการวัดมูลค่าการผลิตและค่าใช้จ่ายขั้นกลาง มูลค่าเพิ่มที่ได้จากการคำนวณโดยวิธีนี้จะรวมผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านปริมาณและราคาไว้ด้วยกัน (Nominal term)

การคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดในราคาคงที่ (Gross Provincial Productsat constant price) หมายถึง การคำนวณหามูลค่าเพิ่มโดยใช้ราคาปีฐาน(ปัจจุบันใช้ ปี 1988) ในการวัดมูลค่าการผลิตและค่าใช้จ่ายขั้นกลาง ซึ่งระบบบัญชีประชาชาติของไทยในปัจจุบันใช้วิธีปีฐานคงที่ (fixed base year prices) มูลค่าเพิ่มที่คำนวณในราคาคงที่นี้จะแสดงผลการเปลี่ยนแปลงทางด้านปริมาณเพียงอย่างเดียว (Real term)

3.3 ปัญหาบางประการในการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัด

1) ปัญหาเกี่ยวกับแนวคิด

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า มูลค่าเพิ่มเมื่อพิจารณาทางด้านรายได้จะเท่ากับผลรวมของผลตอบแทนแก่เจ้าของปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ค่าจ้างเงินเดือน ค่าเช่าที่ดิน ดอกเบี้ยจ่าย และกำไร อย่างไรก็ดี ในการคำนวณมูลค่าเพิ่มของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ๆ ที่รับฝากเงินและให้กู้เงิน จะใช้ดอกเบี้ยรับหักดอกเบี้ยจ่ายเป็นรายรับของธนาคารพาณิชย์ฯ และเมื่อรวมกับรายรับจากให้บริการต่าง ๆ แล้ว หักด้วยค่าใช้จ่ายขั้นกลาง ก็จะเป็นมูลค่าเพิ่มของธนาคารพาณิชย์ฯ จะเห็นได้ว่าดอกเบี้ยรับหักดอกเบี้ยจ่ายของธนาคารพาณิชย์ฯ ซึ่งบางส่วนเป็นดอกเบี้ยจ่ายหักดอกเบี้ยรับที่ธุรกิจจ่ายให้แก่ธนาคารพาณิชย์ฯ ถูกคำนวณเป็นมูลค่าเพิ่มของธนาคารพาณิชย์ฯ ดังนั้นในการคำนวณมูลค่าเพิ่มของธุรกิจอื่น ๆ ดอกเบี้ยจ่ายหักดอกเบี้ยรับที่ธุรกิจจ่ายให้แก่ธนาคารพาณิชย์ฯ จะถือเป็นค่าใช้จ่ายขั้นกลางที่ต้องนำมาหักออกจากรายรับหรือมูลค่า

ผลผลิตเพื่อหามูลค่าเพิ่มของธุรกิจ เพราะหากคิดคำนวณดอกเบี้ยจ่ายหักดอกเบี้ยรับของธุรกิจดังกล่าวเป็นมูลค่าเพิ่ม ตามแนวคิดในการคำนวณรายได้ประชาชาติแล้วก็จะเป็นการนับซ้ำเพราะได้มีการนับเป็นมูลค่าเพิ่มในกิจการธนาคารพาณิชย์ฯ แล้ว

2) ปัญหาเรื่องการกำหนดขอบเขตจังหวัดของกิจกรรมการผลิตที่เป็นธุรกรรมร่วมหลายภาค (Multi-regions transaction) ได้แก่

2.1) การขนส่งสินค้า และคนโดยสารระหว่างจังหวัด การผลิตเหล่านี้มีการเคลื่อนที่(Mobile) สามารถแยกการคำนวณเป็นสองกลุ่มคือ

- กลุ่มที่ 1 กิจกรรมการผลิตที่สามารถวัดรายได้ที่เกิดจากการให้บริการในแต่ละจังหวัดได้ให้นับเป็นการผลิตของจังหวัดตามจำนวนรายได้ที่เกิดขึ้น ได้แก่ การขนส่งทางรถไฟ การขนส่งทางเครื่องบิน และการขนส่งสินค้าทางบกของรัฐ(องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์)

- กลุ่มที่ 2 กิจกรรมการผลิตที่ไม่สามารถวัดรายได้ที่เกิดขึ้นในแต่ละจังหวัด อันเนื่องจากสภาพข้อเท็จจริงในการเกิดรายได้หรือเนื่องจากระบบการรายงานข้อมูลก็ตาม ทางออกที่เหมาะสม คือการจำแนกการผลิตตามแหล่งที่ตั้งของยานพาหนะขนส่ง เพื่อประมาณการรายได้ที่เกิดขึ้นในจังหวัดต่าง ๆ รายการขนส่งที่ใช้วิธีการนี้ได้แก่ การรับจ้างขนส่งสินค้าโดยรถบรรทุกของเอกชน การเดินรถโดยสารของเอกชน การขนส่งทางน้ำทุกชนิด และรถรับจ้างอื่น ๆ

2.2) กิจกรรมการผลิตที่ขบวนการผลิตไม่สิ้นสุดภายในจังหวัดเดียว การผลิตมีส่วนคาบเกี่ยวกับอีกจังหวัดหนึ่งหรืออีกหลายจังหวัด ได้แก่ การผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า กรณีนี้การคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดต้องประสานกรอบแนวคิดระหว่างการคำนวณด้านการผลิต (production approach) และการคำนวณด้านรายได้ (income approach) ซึ่งแนวทางที่ใช้ในปัจจุบันหลังจากคำนวณมูลค่าเพิ่มของการผลิตกระแสไฟฟ้ารวมทั้งประเทศแล้ว (กรณีประเทศไทยหน่วยผลิตคือการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย) จากนั้นต้องแจกแจงมูลค่าเพิ่มออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก คือ ค่าตอบแทนแรงงานส่วนนี้สามารถลงบัญชีของจังหวัดต่าง ๆ ได้ ตามจำนวนเงินเดือน ค่าจ้างและค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจริง ส่วนที่สอง คือมูลค่าเพิ่มที่ไม่ใช่ค่าตอบแทนแรงงาน ทั้งหมดใช้วิธีกระจายไปสู่จังหวัดตามรูปแบบการคำนวณกลุ่มที่ 2 โดยใช้เครื่องชี้สัมพันธ์(relative indicator) คือสัดส่วนปริมาณการจำหน่ายกระแสไฟฟ้ารายจังหวัด

3) ปัญหาเรื่องการจำแนกรายการที่มีความใกล้เคียงกัน

3.1) การจำแนกรายการระหว่างค่าใช้จ่ายขั้นกลางกับค่าใช้จ่ายลงทุนปัญหานี้เกิดขึ้นเสมอในรายการ ค่าวัสดุครุภัณฑ์ และ ค่าซ่อมแซม ตามปกติการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์จะนับเป็นการลงทุนของสถานประกอบการ แต่มีบางครั้งวัสดุอุปกรณ์ขนาดเล็ก เช่น จอบเสียม มีด ถังน้ำ ซึ่งมีมูลค่าไม่สูงมากนัก ผู้ประกอบการมักจะนับเป็นค่าใช้จ่ายลงทุนไว้ด้วย กรณีนี้ตามระบบ

บัญชีประชาชาติ ให้นับเฉพาะครุภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานมากกว่า 1 ปี และมีมูลค่าสูงพอสมควรเป็นการสะสมทุน ส่วนวัสดุที่ไม่เข้าเกณฑ์ให้นับเป็นค่าใช้จ่ายขั้นกลาง ในการสำรวจข้อมูลจากผู้ประกอบการมักจะได้รับคำตอบโดยรวมค่าซ่อมแซมทุกประเภทที่เกิดขึ้นในรอบบัญชี ตามระบบบัญชีประชาชาติให้นับค่าซ่อมแซมวัสดุ ครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง เฉพาะการซ่อมแซมเพื่อบำรุงรักษาตามปกติ(maintenance cost หรือ current repair) เป็นค่าใช้จ่ายขั้นกลาง เช่น การเปลี่ยนยางอะไหล่ การเปลี่ยนสายพาน หัวเทียน ซ่อมสี เป็นต้น ส่วนค่าซ่อมแซมต่อเติม เพื่อยืดอายุการใช้งาน และ การเพิ่มประสิทธิภาพ (capital repair) เช่น การเปลี่ยนเครื่องจักรหรือมอเตอร์กำลัง การยกเครื่อง การตบแต่งอาคารเดิมให้สวยงาม รายการเหล่านี้จะนับเป็นการลงทุน หรือ การสะสมทุนตามระบบบัญชีประชาชาติ และกรณีการปลูกไม้ยืนต้นที่มีอายุการให้ผลหลายปี เช่น สวนผลไม้ สวนป่า และการปลูกป่าทุกชนิด ให้นับค่าใช้จ่ายในการปลูกได้แก่ ค่ากิ่งพันธ์ ค่าปุ๋ย ค่ายา และอุปกรณ์อื่น ที่จ่ายไปตั้งแต่ปีแรกจนถึงปีก่อนให้ผล เป็นการสะสมทุน ส่วนค่าใช้จ่ายชนิดเดียวกันในปีที่ให้ผลแล้วก็จะนับเป็นค่าใช้จ่ายขั้นกลาง

3.2) การจำแนกรายการระหว่างค่าใช้จ่ายขั้นกลางกับมูลค่าเพิ่ม ตามปกติค่าตอบแทนแรงงาน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าสวัสดิการ จะไม่นับเป็นค่าใช้จ่ายขั้นกลาง อันเนื่องจากตามนิยามบัญชีประชาชาตินับเป็นผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐม แต่มีค่าใช้จ่ายบางรายการที่เจ้าของสถานประกอบการจัดหาให้แก่ ลูกจ้าง หรือพนักงาน เพื่อให้กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการ มากกว่างานปกติ เช่น ค่าอาหารและค่าที่พักสำหรับการทำงานนอกสถานที่ ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ให้นับเป็นส่วนหนึ่งของค่าตอบแทนแรงงานด้วยเช่นกัน

4. ที่มาและวิธีการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยสำนักงานคลังจังหวัดทั่วประเทศ

4.1 ที่มาของการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยสำนักงานคลังจังหวัด

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2546 ปรับเปลี่ยนการบริหารราชการจังหวัดเป็นแบบบูรณาการ โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับภาคีการพัฒนา สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัด เพื่อสร้างความมั่งคั่ง และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัด ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะหน่วยงานหลักในการจัดทำสถิติบัญชีประชาชาติของประเทศ จึงได้ริเริ่มโครงการสนับสนุนทางวิชาการด้านการจัดทำ GPP เพื่อให้จังหวัดทั้งหลาย (ยกเว้น กรุงเทพฯ)สามารถดำเนินการจัดทำ GPP ของจังหวัดตนเองตามวิธี Bottom Up เพื่อให้จังหวัดมีฐานข้อมูลสนับสนุนการบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการ โดยมีแนวทางการ

ดำเนินงานให้ส่วนราชการในภูมิภาค ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสาขาการผลิตหรือมีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ที่ปฏิบัติราชการอยู่ในจังหวัด ร่วมกันดำเนินการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด

จากเดิมที่การทำผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Products) หรือ GPP เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า สภาพัฒน์ฯ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลในลักษณะที่เรียกว่า Top Down ซึ่งเป็นการจัดทำผลิตภัณฑ์วิธีทางอ้อม ด้วยการกระจายมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) จากภาพรวมทั้งประเทศจำแนกย่อยออกมาเป็นรายจังหวัด สำหรับการจัดทำ GPP วิธี Bottom up ซึ่งเป็นวิธีที่ให้จังหวัดจัดเก็บข้อมูลในจังหวัด และดำเนินการประมวลผลข้อมูลตามสาขาการผลิต 16 สาขาเอง ทั้งนี้เพื่อให้สามารถสะท้อนภาวะเศรษฐกิจที่แท้จริงในจังหวัดได้ดีขึ้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีความเข้าใจและใกล้ชิดสถานการณ์ในพื้นที่ดีกว่าส่วนกลาง ดังนั้นจึงริเริ่มการจัดทำ GPP ตามวิธี Bottom up ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จและตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลทุกจังหวัดทั่วประเทศและสามารถประกาศใช้ได้ในปี พ.ศ. 2551 โดย สศช.ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการและติดตามประเมินผลการจัดทำข้อมูล GPP ของแต่ละจังหวัด และสำนักงานคลังจังหวัดเป็นหน่วยงานกลางประสานการรวบรวมข้อมูลระดับจังหวัด

วิธีการจัดทำ GPP ของจังหวัดจะแตกต่างจากของวิธีการของสภาพัฒน์ฯ โดยใช้วิธีการที่เรียกว่า Bottom up หรือ จัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางตรง เน้นด้านการผลิต ซึ่งลักษณะของการจัดเก็บข้อมูลจะต้องจัดเก็บจากกิจกรรมการผลิตที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ของแต่ละจังหวัด นำมาคำนวณหามูลค่าเพิ่ม โดยใช้ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญคือ ข้อมูลมูลค่าการผลิตสินค้าและบริการ และข้อมูลต้นทุนการผลิตของกิจกรรมการผลิตทุกชนิดในพื้นที่จังหวัด

4.2 การคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัด

จากการที่กล่าวมาแล้วว่า การวัดรายได้ประชาชาติ สามารถทำได้ 3 วิธี คือ ด้านการผลิต ด้านรายจ่าย และด้านรายได้ แต่ ณ ที่นี้ จะกล่าวถึงเฉพาะการวัดด้านการผลิตเท่านั้น เนื่องจากในการจัดเก็บข้อมูล GPP แบบ Bottom up ของจังหวัดในระยะเริ่มต้นจะใช้ข้อมูลด้านการผลิตเป็นหลักในการจัดเก็บ การจัดทำรายได้ประชาชาติด้านการผลิตในภาพรวมของประเทศ ผลที่ได้จะเรียกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (Gross Domestics Products : GDP) ซึ่งเป็นการวัดผลผลิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจในขอบเขตของประเทศในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง หากจำแนกออกเป็นรายพื้นที่ระดับภาคเรียกว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค (Gross Regional Products : GRP) หากจำแนกเป็นรายจังหวัดเรียกว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด หรือผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Products : GPP)

ผลิตภัณฑ์จังหวัด หมายถึง มูลค่าการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายของจังหวัด ซึ่งมีมูลค่าเท่ากับมูลค่าเพิ่ม (Value added) จากกิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดที่ผลิตขึ้นในขอบเขตของจังหวัด โดยข้อมูลของผลิตภัณฑ์จังหวัดหรือ GPP นั้นจะสามารถแสดงให้เห็นถึงภาพรวมด้านเศรษฐกิจของจังหวัด โครงสร้างของการผลิตที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในระยะสั้นและระยะยาว และเป็นข้อมูลหลักที่สามารถใช้ในการติดตามภาวะเศรษฐกิจ รวมถึงการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนพัฒนาจังหวัดได้

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

มูลค่าเพิ่ม = มูลค่าการผลิตสินค้าและบริการ – ค่าใช้จ่ายขั้นกลาง

สาเหตุที่ต้องใช้มูลค่าเพิ่มเป็นตัววัดโดยไม่ใช้มูลค่าการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายของจังหวัดเป็นตัววัดนั้น เนื่องจากการกำหนดว่าสินค้าใดเป็นสินค้าขั้นสุดท้ายนั้นทำได้ยาก เพราะสินค้าแต่ละชนิดอาจเป็นได้ทั้งสินค้าขั้นกลางและขั้นสุดท้าย เช่น น้ำตาล หากซื้อไปบริโภคในครัวเรือนถือเป็นสินค้าขั้นสุดท้าย แต่หากซื้อไปเป็นวัตถุดิบในการทำขนมจะเป็นสินค้าขั้นกลางเป็นต้น

นอกจากนั้นการใช้มูลค่าเพิ่มยังเป็นวิธีการที่สามารถแก้ไขปัญหาการนับมูลค่าการผลิตซ้ำได้ หากเรานับผลรวมของมูลค่าการผลิตจากสินค้าทุกหน่วยที่ผลิตภายในประเทศจะพบว่ามีความซ้ำซ้อนเกิดในส่วนของสินค้าที่เป็นขั้นกลาง เช่น ในการผลิตรถยนต์ สินค้าขั้นกลางจะประกอบไปด้วย เหล็ก ล้อ ยาง แบตเตอรี่ กระจก เบาะ ซึ่งเราได้คิดมูลค่าการผลิตไว้แล้วตอนที่ผลิตสินค้าแต่ละประเภท เมื่อนำมาผลิตเป็นรถยนต์ขึ้นมาหนึ่งคันซึ่งถือเป็นผลผลิตอีกประเภทหนึ่ง แต่หากยังรวมมูลค่าของ เหล็ก ล้อ ยาง แบตเตอรี่ กระจก เบาะเหล็ก ล้อ ยาง แบตเตอรี่ กระจก เบาะเข้าไปอีก ก็จะเป็นการคิดมูลค่าการผลิตซ้ำจากเดิมที่เคยคำนวณไว้ ดังนั้น จึงต้องมีการหักค่าใช้จ่ายที่เป็นสินค้าขั้นกลางดังกล่าวออกไปก่อนจึงจะได้มูลค่าการผลิตที่แท้จริงของรถยนต์ ที่เรียกว่ามูลค่าเพิ่มนั่นเอง

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวอย่าง การคำนวณมูลค่าเพิ่ม เช่นกรณีของผลผลิตมันสำปะหลัง

ขั้นตอนการผลิต	มูลค่าการผลิตที่ขายออกไป (บาท)	มูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้น (บาท)
ชาวไร่ผลิตมันสำปะหลัง (200 กก.)	400	400 – 0 = 400
โรงงานผลิตแป้งมัน (150 กก.)	600	600 – 400 = 200
ผู้ค้าส่งแป้ง (150 กก.)	750	750 – 600 = 150
ผู้ค้าปลีกแป้ง (150 กก.)	850	850 – 750 = 100
รวม	2,600	850

โดยสมมติว่าในแต่ละขั้นตอนการผลิตใช้สินค้าขั้นกลางเพียงอย่างเดียวเพื่อง่ายต่อการทำความเข้าใจ

<u>ขั้นตอนการผลิตแรก</u> ได้แก่ มันสำปะหลัง ชาวไร่ผลิตมันสำปะหลัง 200 กก. ขายราคา 400 บาทให้โรงงาน สมมติว่าไม่มีสินค้าขั้นกลางในการผลิตนี้ มูลค่าเพิ่มของการผลิตจึงเท่ากับ 400 – 0 = 400 บาท

ขั้นตอนที่สอง โรงงานรับซื้อมันสำปะหลังซึ่งเป็นสินค้าขั้นกลางมาผลิตเป็นแป้งโดยมันสำปะหลัง 200 กก. เมื่อผลิตแล้วจะเหลือเป็นแป้ง 150 กก. ขายไปในราคา 600 บาท มูลค่าเพิ่มของโรงงานจึงเท่ากับ 600 – 400 = 200 บาท

ขั้นตอนที่สาม ผู้ค้าส่งมันสำปะหลัง ซื้อแป้งจากโรงงานซึ่งเป็นสินค้าขั้นกลางในราคา 600 บาท ขายให้ผู้ค้าปลีกราคา 750 บาท มูลค่าเพิ่มของผู้ค้าส่งจึงเท่ากับ 750 – 600 = 150 บาท

ขั้นตอนที่สี่ ผู้ค้าปลีกซื้อแป้งจากผู้ค้าส่งซึ่งถือเป็นสินค้าขั้นกลางราคา 750 บาท ขายให้ผู้บริโภค 850 บาท มูลค่าเพิ่มของผู้ค้าปลีกจึงเท่ากับ 850 – 750 = 100 บาท

เมื่อรวมมูลค่าการผลิตทุกขั้นตอนจะได้มูลค่าเพิ่มรวมทั้งสิ้น 400+200+150+100 = 850 บาท ซึ่งจะเท่ากับมูลค่าของสินค้าขั้นสุดท้ายพอดี แต่หากไม่ได้หักสินค้าขั้นกลางออกแล้วรวมมูลค่าทั้งหมดได้เท่ากับ 2,600 บาท จะเป็นการนับซ้ำส่งผลให้รายได้ประชาชาติสูงกว่าความเป็นจริง

ขอบเขตการผลิต จะครอบคลุมถึงการผลิตดังนี้

1) การผลิตที่ก่อให้เกิดผลผลิตในรูปสินค้า (Goods) และบริการ (Services) สำเร็จรูป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจำหน่ายและนำส่งให้หน่วยธุรกิจ และผู้บริโภคที่อยู่นอกหน่วยผลิต และครอบคลุมถึงการผลิตสินค้าและบริการที่มีลักษณะเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในกระบวนการผลิตของหน่วยผลิตอื่น

2) การผลิตสินค้าและบริการเพื่อใช้บริโภคโดยผู้ผลิตเอง ซึ่งอาจอยู่ในรูปของการบริโภคขั้นสุดท้าย หรือการสะสมทุน เช่น การผลิตสินค้าเข้ายุ้งฉาง การตัดไม้จากป่า การเก็บผลไม้จากป่า การล่าสัตว์ การทำเหมืองแร่ การแปรรูปสินค้าเกษตร การทอผ้า และการทำเฟอร์นิเจอร์

3) การให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ ถือเป็นการผลิตบริการ

4) การให้เช่าอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่มีผลตอบแทนเป็นค่าเช่า ถือเป็นส่วนหนึ่งของการผลิตบริการ รวมถึงอาคารที่อยู่อาศัยที่เจ้าของอยู่อาศัยเองก็ถือว่าเป็นการบริการให้แก่เจ้าของ ต้องประเมินค่าเช่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริการ (ส่วนการเช่าที่ดินนับเป็นปัจจัยการผลิตขั้นปฐมโดยได้รับผลตอบแทนจากค่าเช่าที่ดิน)

ส่วนกิจกรรมที่ไม่นับรวมในขอบเขตการผลิต คือ

1. การผลิตสินค้าและการบริการที่ผิดกฎหมาย หรือการดำเนินการใด ๆ เพื่อเปลี่ยนมือในการถือครองสินค้าและทรัพย์สินต่าง ๆ โดยไม่ใช่การยินยอมทั้ง 2 ฝ่าย

2. การถือครองสินทรัพย์เพื่อเก็งกำไรการเคลื่อนย้ายเปลี่ยนมือสินทรัพย์ถาวร และสินทรัพย์ทางการเงิน โดยมิได้มีสิ่งแลกเปลี่ยนกัน นับเป็นการให้ทางเดียว เช่น การยกให้ การบริจาค เป็นต้น

4.3 ขอบเขตการผลิตระดับจังหวัด

4.3.1 โดยปกติการวัดรายได้ประชาชาติทางด้านการผลิตในระดับจังหวัด เป็นเครื่องแสดงให้เห็นขนาดมูลค่า หรือ จำนวนรายได้ที่มาจากกิจกรรมการผลิตที่เกิดขึ้นในขอบเขตปริมณฑลของจังหวัด โดยมิได้คำนึงถึงขอบเขตของความเป็นเจ้าของกิจกรรมซึ่งอาจจะอยู่ข้ามเขตจังหวัดหรืออยู่ต่างประเทศก็ได้

4.3.2 ผลผลิตบางอย่างที่แสดงให้เห็นแหล่งที่มาของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การทำเหมืองแร่ การเก็บของป่า รายการเหล่านี้จำเป็นต้องยึดที่ตั้งของทรัพยากรเป็นหลัก ว่าตั้งอยู่ในเขตจังหวัดใดให้นับเป็นผลผลิตของจังหวัดนั้น

4.3.3 การจับสัตว์น้ำในทะเล ซึ่งอยู่นอกขอบเขตของจังหวัด การนับผลผลิตที่เกิดขึ้นในระบบปัจจุบันได้ถือว่าการขึ้นท่าเรือ (แพปลา) ซึ่งเป็นแหล่งซื้อขายครั้งแรกเป็นแหล่งผลิตของกิจกรรมประมงทะเล

4.3.4 กรณีการขุดแร่ และการขุดก๊าซธรรมชาติในทะเล ซึ่งเมื่อมีการขุดแร่จะต้องขนส่งขึ้นฝั่ง อาจเป็นการขนส่งโดยเรือหรือทางท่อ การกำหนดแหล่งการผลิตในกรณีนี้นับจากการนำแร่และก๊าซขึ้นฝั่งเพื่อทำการซื้อขาย ซึ่งก่อให้เกิดมูลค่าการผลิตขึ้นเช่นเดียวกัน ถ้าจุดที่ขึ้นฝั่งอยู่ในจังหวัดใดให้นับมูลค่าผลผลิตไว้ในจังหวัดนั้น

4.4 ช่วงเวลาของการบันทึกข้อมูล (Time of Recording)

เนื่องจากการวัดรายได้ประชาชาติทางด้านการผลิต เป็นการประมวลข้อมูลเชิงกระแส (flow) ซึ่งจำเป็นต้องกำหนดช่วงเวลาที่จะบันทึกข้อมูลการเกิดธุรกรรมการผลิต กรณีประเทศไทยดำเนินการตามหลักสากลคือ ใช้ระยะเวลา 1 ปี ตามปีปฏิทินเป็นเกณฑ์ ซึ่งเสามารถนำข้อมูลไปเปรียบเทียบผลการคำนวณระหว่างภูมิภาค และระหว่างประเทศได้สะดวกที่สุด ฉะนั้นการบันทึกข้อมูลการผลิต จึงเริ่มนับหน่วยผลผลิตหน่วยที่ 1 ตั้งแต่ 1 ม.ค. จนถึงหน่วยสุดท้าย 31 ธ.ค. ของปี ช่วงเวลาบันทึกข้อมูลนี้จะเป็นตัวกำหนดความสอดคล้องของข้อมูลปริมาณการผลิต การใช้ปัจจัยการผลิต ค่าใช้จ่ายขั้นกลาง และข้อมูลทางด้านราคา ซึ่งจะต้องเป็นข้อมูลที่เกิดในรอบบัญชี

เดียวกัน รายได้ประชาชาติที่คำนวณได้จากข้อมูลเหล่านี้ จึงจะสะท้อนภาวะการผลิตที่แท้จริงของปีต่าง ๆได้ ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นคือข้อมูลบางอย่างบันทึกไว้เป็นรอบบัญชีอื่น ๆ เช่น ปีเพาะปลูก ปีงบประมาณ เป็นต้น การใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการคำนวณรายได้ประชาชาติต้องปรับให้เป็นปฏิทินเสียก่อน

การคำนวณรายได้ประชาชาตินอกจากจะคำนวณเป็นรายปีแล้ว ยังสามารถคำนวณเป็นรายไตรมาสได้ ซึ่งผลการจัดทำจะมีประโยชน์ในแง่การนำมาใช้วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจในระยะสั้นได้อย่างรวดเร็ว ความเป็นไปได้ในการจัดทำขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของข้อมูลเบื้องต้นเป็นสำคัญ

4.5 แนวปฏิบัติในการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัด

การคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางตรง (Direct method) มี 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ

1. การคำนวณมูลค่าเพิ่มจากบัญชีกำไรขาดทุนของสถานประกอบการ หรือจากข้อมูลผลการสำรวจผู้ประกอบการในสาขาการผลิตต่าง ๆ ซึ่งในการคำนวณสามารถหาข้อมูลมูลค่าการผลิตจากบัญชีรายรับของผู้ประกอบการ ส่วนค่าใช้จ่ายขั้นกลางสามารถรวบรวมจากบัญชีต้นทุนการดำเนินงาน การคำนวณมูลค่าเพิ่มทำได้ง่าย เหมาะกับการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดจำแนกรายสถานประกอบการหรือรายอุตสาหกรรม

2. การคำนวณโดยใช้ปริมาณการผลิต X ราคาผลผลิต แล้วหักค่าใช้จ่ายขั้นกลาง ที่หาโดยวิธีเดียวกัน ผลที่ได้คือมูลค่าเพิ่มที่ต้องการ วิธีนี้เหมาะสำหรับการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดจำแนกรายสินค้า

การคำนวณหามูลค่าการผลิตและค่าใช้จ่ายขั้นกลาง ต้องทำการคำนวณในรายการย่อยของแต่ละ TSIC หากรายการย่อยใดมีจำนวนผู้ผลิตหรือจำนวนสถานประกอบการน้อยราย ให้เก็บข้อมูลให้ครบทุกราย หากจำนวนผู้ผลิตมีมากไม่สามารถเก็บได้ครบทุกรายให้ใช้วิธีการสำรวจตัวอย่างตามหลักสถิติ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามขนาดกิจการ เช่น ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก หากมูลค่าการผลิตหรือปริมาณการผลิต และค่าใช้จ่ายขั้นกลางจากตัวอย่างของแต่ละกลุ่มออกเป็นค่าเฉลี่ยของกลุ่ม หลังจากนั้นรวมยอดโดยถ่วงน้ำหนักเพื่อหาผลรวมของทั้งรายการที่ถูกต้อง ในการหาราคาผลผลิตก็เช่นเดียวกัน ควรมีการหาราคาเฉลี่ยโดยถ่วงน้ำหนักตามขนาดกิจการ ตามคุณภาพ หรือตามชนิดสินค้า จะให้ผลที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

การคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีการทางอ้อม (Indirect Method) มีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อหามูลค่าเพิ่ม ตัวอย่าง เช่น

1. การหามูลค่าการผลิต โดยใช้ข้อมูลการบริโภครวมกับข้อมูลการส่งออก หรือจากข้อมูลทางด้านภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งผู้ประกอบการต้องแจ้งยอดรายได้จากการดำเนินงานในแต่ละรอบบัญชี ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลตัวแทนของมูลค่าการผลิต

2. ส่วนค่าใช้จ่ายขั้นกลาง อาจคำนวณโดยการหาสัดส่วนระหว่างมูลค่าการผลิตและค่าใช้จ่ายขั้นกลางที่ได้จากการสอบถาม หรือการสุ่มตัวอย่างจากผู้ประกอบการ หรือจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อใช้ในการคำนวณหามูลค่าเพิ่มที่ต้องการทั้งนี้ไม่อาจกำหนดให้แน่นอนว่ารายการใดที่ควรจะคำนวณทางอ้อม รายการใดที่จะคำนวณทางตรง ความเป็นไปได้จะขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของตัวข้อมูลพื้นฐาน

4.6 การคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดในราคาประจำปีและในราคาคงที่

การเปลี่ยนแปลงภาวะเศรษฐกิจในช่วงเวลาต่าง ๆ จะมีผลกระทบต่อกิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการ 2 ประการ คือ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านปริมาณการผลิตและการเปลี่ยนแปลงทางด้านราคาสินค้า ในการคำนวณผลิตภัณฑ์ในประเทศและผลิตภัณฑ์จังหวัด จะแยกการคำนวณเพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยแยกวิธีการคำนวณออกเป็น 2 ราคา คือ

1. การคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดในราคาประจำปี หรือราคาตลาด (Gross Provincial Products at current market prices) การคำนวณมูลค่าเพิ่มโดยใช้ราคาตลาดเป็นตัววัดมูลค่าการผลิตและค่าใช้จ่ายขั้นกลาง มูลค่าเพิ่มที่ได้จากการคำนวณวิธีนี้ จะรวมผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านปริมาณและราคาไว้ด้วยกัน ซึ่งจะแสดงถึงขนาดของรายได้ประชาชาติของประเทศ หรือรายได้ของจังหวัดในแต่ละปี

2. การคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัด ณ ราคาคงที่ (Gross Provincial Products at constant prices) หมายถึงการคำนวณมูลค่าเพิ่มโดยใช้ราคาสินค้าในปีใดปีหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า "ปีฐาน" เป็นตัววัดมูลค่าการผลิตและค่าใช้จ่ายสินค้าขั้นกลาง แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว ใช้ประโยชน์ในแง่ของการวิเคราะห์อัตราการเติบโตของการผลิตในแต่ละปี และใช้ทำนายแนวโน้มการผลิตในอนาคต ผลการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดวิธีนี้เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการวางแผน และการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ

ตารางที่ 2.3 แสดงตัวอย่างวิธีการคำนวณ GPP ในราคาประจำปี และ GPP ในราคาคงที่

	ปีฐาน	ปีปัจจุบัน
ราคาประจำปี	ปริมาณ ราคา มูลค่า	ปริมาณ ราคา มูลค่า
1) มูลค่าการผลิต	7 x 100 = 700	8 x 130 = 1,040
2) ค่าใช้จ่ายขั้นกลาง		
สินค้าชนิดที่ A	6 x 30 = 180	7 x 60 = 420
สินค้าชนิดที่ B	5 x 70 = 350	5 x 70 = 350
3) มูลค่าเพิ่ม [1-2]	170	270
อัตราเพิ่ม		**58.8**
ราคาคงที่		
1) มูลค่าการผลิต	7 x 100 = 700	8 x 100 = 800
2) ค่าใช้จ่ายขั้นกลาง		
สินค้าชนิดที่ A	6 x 30 = 180	7 x 30 = 210
สินค้าชนิดที่ B	5 x 70 = 350	5 x 70 = 350
3) มูลค่าเพิ่ม [1-2]	170	240
อัตราเพิ่ม		**41.2**

การคำนวณมูลค่าเพิ่มในราคาคงที่ในทางปฏิบัติจำเป็นต้องเลือกรูปแบบให้สอดคล้องกับสภาพข้อมูลที่จัดหาได้ บางครั้งต้องใช้วิธีผสมผสานกันตามรูปแบบของ สศช. มี 3 ขั้นตอน คือ

1. การปรับมูลค่าการผลิตให้เป็นมูลค่าการผลิต ณ ราคาคงที่ โดยนำปริมาณการผลิตปีที่ต้องการคำนวณ X ราคา ณ ปีฐาน หรือนำมูลค่าการผลิตในราคาประจำปีของปีที่ต้องการปรับลงด้วยดัชนีราคาผู้ผลิต (หรือดัชนีราคาผู้บริโภคในกรณีการบริการ) โดยที่ดัชนีราคาที่นำมาใช้จะต้องเป็นดัชนีที่ใช้ปีฐานเดียวกันกับปีฐานของการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด หรือหากเป็นปีฐานอื่นต้องปรับค่าดัชนีนั้นให้อยู่ในปีฐานเดียวกันก่อน (ปีฐาน = 100)

2. การหาค่าใช้จ่ายขั้นกลางในราคาปีฐาน คำนวณโดยใช้สัดส่วนค่าใช้จ่ายขั้นกลางต่อมูลค่าการผลิต (IC/GO) ในปีฐาน มาเทียบบัญญัติไตรยางศ์ หรือเทียบร้อยละต่อมูลค่าการผลิตในราคาคงที่ในปีที่ต้องการคำนวณ จะได้ค่าใช้จ่ายขั้นกลางในราคาคงที่นำมูลค่าการผลิตในราคาคงที่จากผลที่ได้ในข้อ 1 หักลบด้วยค่าใช้จ่ายขั้นกลางในราคาคงที่ตามข้อ 2 จะได้มูลค่าเพิ่มในราคาคงที่

4.7 ข้อควรระวังและเทคนิคการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดในบางสาขาและแนวทางแก้ไข

ขอบเขตการผลิตของกิจกรรมบางประเภท และระยะเวลาการนับผลผลิต

- **ปริมาณการผลิตพืชไร่บางชนิด** มีระยะเวลาเพราะปลูกเหลื่อมปีกับปีที่เก็บเกี่ยว แต่ในการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดจะวัดผลผลิตตามปีปฏิทิน ดังนั้น ผลผลิตของพืชไร่จึงต้องมีการปรับข้อมูลให้ตรงกับปีปฏิทินก่อน
- **ปริมาณการผลิตปศุสัตว์** หมายถึงปริมาณสัตว์ที่เติบโตในแต่ละปี ทางปฏิบัติหาข้อมูลนี้ได้ยาก ข้อมูลจำนวนสต็อกสัตว์และข้อมูลปริมาณการจำหน่ายสัตว์ออกจากฟาร์ม ถือว่ายังมิใช้ผลผลิตในปีนั้น ไม่สามารถนำมาใช้คำนวณโดยตรง การคำนวณหาปริมาณการผลิตให้ใช้วิธีทางอ้อม โดยใช้ข้อมูลจำนวนสต็อกสัตว์ปลายปี - สต็อกสัตว์ต้นปี + จำนวนสัตว์ที่ฆ่าชำแหละระหว่างปี + จำนวนสัตว์ส่งออกไปจังหวัดอื่นสุทธิ(ส่งออก – นำเข้า)

สำหรับจำนวนสัตว์ที่ฆ่าชำแหละนั้นให้ใช้ข้อมูลจำนวนอาชญาบัตรเป็นตัวเลขฐาน หากความเป็นจริงมีการฆ่าสัตว์ที่ไม่ได้รับอนุญาต ก็ต้องปรับตัวเลขนี้ให้สอดคล้องกับจำนวนการฆ่าที่แท้จริง การปรับจะใช้ตัวคูณ (Correction factor) โดยหาได้จากสัดส่วนความแตกต่างระหว่างจำนวนสัตว์ที่บริโภคกับตัวเลขอาชญาบัตร (ใช้ผลการสำรวจรายได้และรายจ่ายครัวเรือน ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อคำนวณหาอัตราการบริโภคและหาปริมาณการบริโภค) รูปแบบการหาปริมาณการผลิตภรณีการเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ตามสมการนี้

ผลผลิตปศุสัตว์ = (สต็อกปลายปี – สต็อกต้นปี) + (จำนวนอาชญาบัตร X correction factor) + (จำนวนที่ส่งออกจากจังหวัด – จำนวนที่นำเข้ามาในจังหวัด)

Correction factor = จำนวนสัตว์ที่ฆ่าจริง /จำนวนอาชญาบัตร

- **ปริมาณการก่อสร้าง** เนื่องจากการก่อสร้างใช้ระยะเวลานาน บางโครงการอาจเหลื่อมปี การวัดมูลค่าการผลิตในการก่อสร้างจะถือว่าผลผลิตเกิดขึ้นตามปริมาณงานที่ได้มีการก่อสร้างแล้วเสร็จ ในแต่ละรอบบัญชี แม้ว่าการก่อสร้างทั้งโครงการจะยังไม่สมบูรณ์ก็ตาม เช่น เมื่อมีการก่อสร้างฐานรากก็ถือว่ามีผลผลิตเกิดขึ้นแล้ว โดยคิดมูลค่าการผลิตตามมูลค่าที่ใช้จ่ายไปในช่วงปีที่ต้องการคำนวณเป็นต้น

- **ปริมาณการผลิตประมงทะเล** การจับปลาโดยเรือประมงไทย ดำเนินการในอ่าวไทย หรือในน่านน้ำสากล หรือน่านน้ำประเทศอื่นที่อนุญาตให้เข้าไปจับปลาได้ กรณีนำสัตว์ที่จับได้กลับเข้ามาในประเทศและไม่อาจระบุได้ว่าผลผลิตปลาที่จับได้อยู่ในจังหวัดใดให้ใช้หลักเกณฑ์การทำธุรกรรมครั้งแรก โดยนับว่าสัตว์น้ำที่จับได้นำมาจำหน่ายที่ท่าเรือ (แพปลา) ซึ่งเป็นการจำหน่ายผลผลิตจากผู้ผลิต (เจ้าของเรือประมง) ณ จังหวัดใด ให้ถือว่าเป็นผลผลิตของจังหวัดนั้น
- **ปริมาณผลผลิตก๊าซธรรมชาติ** ก๊าซธรรมชาติที่ผลิตจากแหล่งผลิตในทะเลนับเป็นผลผลิตของจังหวัดที่มีการนำท่อก๊าซขึ้นฝั่ง ส่วนการคิดราคาก๊าซธรรมชาติ ณ ราคาผู้ผลิตให้นำราคาตกลงซื้อก๊าซธรรมชาติหักด้วยค่าใช้จ่ายในการขนส่งผ่านทางท่อและส่วนเหลื่อมทางการค้า ซึ่งเป็นผลผลิตของกิจกรรมการขนส่งทางท่อที่ได้คำนวณไว้ในสาขาคมนาคมขนส่งและผลผลิตของกิจกรรมการค้าที่ได้คำนวณไว้ในสาขาการค้าส่งค้าปลีกแล้ว
- **ปริมาณการผลิตไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย** แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

<u>ส่วนที่ 1</u> มูลค่าเพิ่มส่วนที่เป็นค่าตอบแทนแรงงานของเจ้าหน้าที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ให้ใช้ตามข้อมูลการเบิกจ่ายจริงในแต่ละจังหวัด

<u>ส่วนที่ 2</u> มูลค่าเพิ่มส่วนที่มิใช่ค่าตอบแทนแรงงาน คำนวณจากมูลค่าการผลิตที่เป็นรายได้จากการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าในจังหวัด หักด้วยค่าตอบแทนแรงงานจากส่วนที่ 1 หักด้วยค่าใช้จ่ายขั้นกลาง ซึ่งคำนวณจากสัดส่วนค่าใช้จ่ายขั้นกลาง ต่อมูลค่าการผลิตของไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยโดยรวม โดยมีสมมติฐานว่าได้กระจายต้นทุนการผลิตตามสัดส่วนกิจกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่

สมการรูปแบบการคำนวณ คือ

มูลค่าเพิ่มส่วนที่ 1 = ค่าตอบแทนแรงงานรวมทั้งหมด (เงินเดือนบวกค่าสวัสดิการ)

มูลค่าเพิ่มส่วนที่ 2 = (รายได้จากการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า – ค่าตอบแทนแรงงาน) – ค่าใช้จ่ายขั้นกลางของจังหวัด

ค่าใช้จ่ายขั้นกลางของจังหวัด = (รายได้จากการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า – ค่าตอบแทนแรงงาน) x สัดส่วน IC / GO

มูลค่าเพิ่มรวม = มูลค่าเพิ่มส่วนที่ 1 + มูลค่าเพิ่มส่วนที่ 2

- **การขนส่งทางรถไฟและเครื่องบิน** การคำนวณมูลค่าเพิ่มควรแยกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือมูลค่าเพิ่มจากค่าตอบแทนแรงงาน จะคำนวณจากค่าตอบแทนแรงงานที่เกิดขึ้นในแต่ละจังหวัด ส่วนที่สองคือ มูลค่าเพิ่มที่มิใช่ค่าตอบแทนแรงงาน สามารถใช้วิธีเดียวกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯได้เช่นกัน
- **การขนส่งทางรถยนต์โดยสาร รถบรรทุก และเรือ** กำหนดให้ผลผลิตของรถโดยสาร รถบรรทุก และเรือที่ให้บริการระหว่างจังหวัดเป็นของจังหวัดที่รถโดยสาร รถบรรทุก และเรือจดทะเบียนไว้ หากในระยะต่อไปสามารถแยกข้อมูลรายได้จากการให้บริการเป็นรายจังหวัดโดยใช้หลักการอื่นที่เหมาะสมก็สามารถทำได้
- **บริการของธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุน** สถาบันการเงินจะมีรายได้จากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย (รับ – จ่าย) นำมารวมกับค่าธรรมเนียมที่สถาบันการเงินเหล่านี้ได้รับจากการให้บริการและรายได้อื่น ๆ จากการดำเนินงาน ก็จะเป็นของมูลค่าการผลิตรวม หักด้วยค่าใช้จ่ายขั้นกลางที่ใช้ไปในรอบปี ก็จะได้มูลค่าเพิ่มของธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุน
- **การให้เช่าที่อยู่อาศัย** ผลผลิตประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ค่าเช่าที่เกิดจากการเช่าอยู่อาศัยจริง มีการจ่ายค่าเช่าเป็นตัวเงินให้กับเจ้าของบ้าน และอีกส่วนหนึ่งคือค่าเช่าที่ประเมินขึ้น จากการอยู่อาศัยในบ้านของตนเอง ถือเป็นรายรับของเจ้าของบ้านที่เป็นค่าเสียโอกาสจากการให้บริการที่อยู่อาศัย
- **การผลิตสินค้าและบริการของภาครัฐและสถาบันไม่แสวงหากำไร** ให้คำนวณโดยวิธีต้นทุนการผลิต โดยการรวมต้นทุนส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายขั้นกลาง บวกกับผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐม อันประกอบด้วย ค่าตอบแทนแรงงาน (รวมค่าสวัสดิการ) ค่าเช่าที่ดิน และค่าเสื่อมราคาจะได้มูลค่าการผลิต ส่วนมูลค่าเพิ่มคำนวณได้จากการรวมยอดผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมและค่าเสื่อมราคาเข้าด้วยกัน

คุณสมบัติของข้อมูลเพื่อการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด

1. ความถูกต้องน่าเชื่อถือ (Accuracy) ข้อมูลที่ดีควรมาจากการจัดเก็บอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีการทางสถิติ

2. ความครอบคลุม (Coverage) ข้อมูลที่จะนำมาใช้นั้นเป็นตัวแทนที่ดีของรายการที่ต้องการจะคำนวณได้หรือไม่ ต้องครอบคลุมข้อมูลทั้งจังหวัดและทุกระดับการผลิต

3. ความต่อเนื่อง (Continuity) ข้อมูลที่นำมาใช้ต้องสามารถจัดเก็บได้เป็นประจำทุกปีโดยมีความครอบคลุมเท่าเทียมกัน

4. ความสอดคล้อง (Consistency) ปกติข้อมูลทางเศรษฐกิจจะมีความสัมพันธ์กันระหว่างข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งอาจจะมีลักษณะตรงกันข้ามหรือเหมือนกันก็ได้

หลักการพิจารณาข้อมูลทั้ง 4 ประการเป็นแนวทางที่ผู้ปฏิบัติสามาถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการคัดเลือกข้อมูล ซึ่งในความเป็นจริงข้อมูลบางเรื่องอาจมีคุณสมบัติไม่ครบทั้ง 4 ประการ แต่ก็จำเป็นต้องใช้เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ เช่น การขาดแคลนงบประมาณในการสำรวจจัดเก็บ การขาดแคลนนักวิจัย ซึ่งผู้ปฏิบัติควรจะได้พิจารณาถึงผลกระทบต่อผลการคำนวณ GPP เป็นสำคัญว่าจะสามารถยอมรับความถูกต้องได้มากน้อยเพียงใด

4.8 ขั้นตอนการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด

4.8.1 ศึกษาทำความเข้าใจในนิยาม ความหมาย การจำแนกประเภทกิจกรรมการผลิตและการหามูลค่าเพิ่ม

4.8.2 ตรวจสอบและจัดทำรายละเอียดกิจกรรมการผลิตที่มีอยู่ในจังหวัดในทุกสาขาการผลิต โดยใช้มาตรฐานการจำแนกประเภทอุตสาหกรรมของประเทศไทย เป็นกรอบจำแนกรายการ โดยพิจารณาจากข้อมูลสถิติการเพาะปลูก ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรม การจดทะเบียนธุรกิจ การขออนุญาต ข้อมูลการทะเบียนอื่น ๆ เป็นต้น

4.8.3 สำรวจและรวบรวมข้อมูลรายรับจากการดำเนินงาน ปริมาณการผลิต ราคาผลผลิต และค่าใช้จ่ายขั้นกลางจากหน่วยงานต่าง ๆ ในกรณีที่ไม่มีข้อมูลต้องทำการสำรวจข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วน

4.8.4 จัดทำแบบตารางการคำนวณมูลค่าเพิ่ม โดยใช้คอมพิวเตอร์หรือใช้คำนวณด้วยมือ

4.8.5 จัดทำตารางสรุปผลการคำนวณมูลค่าเพิ่มรายสาขา และตารางสรุปหาผลรวมผลิตภัณฑ์จังหวัด พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลและสูตรการคำนวณและความคลาดเคลื่อนของข้อมูลในกรณีต่าง ๆ หากมีค่าผิดปกติให้วิเคราะห์สาเหตุโดยพิจารราว่าเป็นผลมาจากปริมาณการผลิตหรือราคา หรือค่าใช้จ่ายขั้นกลาง อาจำเป็นต้องมีการปรับแก้ข้อมูลโดยการสำรวจเพิ่มเติม หรือจากการตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลอื่น

4.8.6 วิเคราะห์ผลโดยจัดทำตารางแสดงโครงสร้างการผลิตและตารางอัตราการขยายตัว

ผลิตภัณฑ์จังหวัดเป็นสถิติที่วัดผลรวมของมูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นในจังหวัดในช่วงระยะเวลาหนึ่งปี ซึ่งในวิธีการคำนวณที่เหมาะสมคือการหา

มูลค่าเพิ่มของการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดในจังหวัด ดังนั้นผลิตภัณฑ์จังหวัดจึงแสดงให้เห็นถึงภาวะการผลิตในด้านต่าง ๆ ของจังหวัดทำให้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนการผลิตในอนาคตได้ นอกจากนั้นผลิตภัณฑ์จังหวัด ยังใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการพัฒนาของจังหวัดได้อีกด้วย อย่างไรก็ดีการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดมีปัญหาหลายประการ ซึ่งการแก้ไขจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดในการจัดทำรายได้ประชาชาติ และกำหนดรูปแบบของการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยอิงกับแนวคิดในการจัดทำรายได้ประชาชาติให้มากที่สุด

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในที่นี้ หมายถึงข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด ปี พ.ศ. 2548 ซึ่งจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม(Top Down) ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือ สภาพัฒน์ฯ และข้อมูลการจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางตรง (Bottom up) ซึ่งจัดเก็บโดยจังหวัดสระแก้ว ณ ที่นี้ให้หมายถึงสำนักงานคลังจังหวัดสระแก้ว เนื่องจากเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดเก็บ รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้ว

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการศึกษาค้นคว้า ตำรา คู่มือ เอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ นำมาศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

2.1 ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดปี พ.ศ. 2537- 2548 ซึ่งจัดเก็บโดยวิธี Top Down ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ประกาศเผยแพร่ผ่าน website www.nesdb.go.th สำนักบัญชีประชาชาติ สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2551

2.2 ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด ซึ่งจัดเก็บโดยวิธีทางตรง (Bottom up) ของสำนักงานคลังจังหวัดสระแก้ว ซึ่งจัดทำเป็นรูปเล่ม และเผยแพร่ข้อมูลในปีพ.ศ. 2550 ประกอบไปด้วยสถิติผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้วปี 2546 – 2548

2.3 คู่มือการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด ของสำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เดือนพฤษภาคม 2547

2.4 ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP 2) ได้รับความอนุเคราะห์จากสำนักบัญชีประชาชาติใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

2.5 การวิเคราะห์ผลจากข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด และการเปรียบเทียบผลต่างมูลค่าเพิ่ม อัตราการเจริญเติบโต และโครงสร้างของผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้ว โดยใช้ตาราง กราฟ สัดส่วนร้อยละในการเปรียบเทียบ

3. การเก็บรวมรวมข้อมูล

เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ ผ่าน Website และหนังสือสั่งการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดทั้งวิธีทางอ้อม(Top Down) และวิธีทางตรง (Bottom up) รวมทั้งขอข้อมูลจากเจ้าของข้อมูลโดยตรง เช่น ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP 1-2) จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานเผยแพร่ผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้วจาก สำนักงานคลังจังหวัดสระแก้ว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ แล้ว นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความคล้ายคลึงและแตกต่างของข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด ที่ได้จากการจัดเก็บข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางอ้อม (Top Down) และวิธีทางตรง (Bottom up)

4.1 ศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางอ้อมและวิธีทางตรง โดยศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ ผ่าน Website และหนังสือสั่งการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างจากการจัดทำข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้ว วิธีทางอ้อมและวิธีทางตรง โดยใช้สัดส่วนร้อยละวิเคราะห์เป็น 3 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างของการผลิต ด้านอัตราการเติบโต และด้านมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์จังหวัด

4.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดความแตกต่าง และการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัด สระแก้ว ด้วยวิธีทางอ้อมและวิธีทางตรง โดยใช้สัดส่วนร้อยละ ตาราง และกราฟวิเคราะห์เป็นรายสาขาการผลิต 16 สาขา พร้อมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างรายสาขาการผลิต โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

บทที่ 4
สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา จังหวัดสระแก้ว

ลักษณะสภาพทั่วไป

ประวัติและความเป็นมา

ชื่อจังหวัดสระแก้ว มีที่มาจากชื่อสระน้ำโบราณในพื้นที่อำเภอเมืองสระแก้ว ซึ่งมีอยู่ 2 สระ ในสมัยกรุงธนบุรี ประมาณปี พ.ศ. 2324 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อครั้งทรงเป็นสมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกเป็นแม่ทัพยกไปตีประเทศกัมพูชา ได้แวะพักกองทัพที่บริเวณสระน้ำทั้งสองแห่งนี้ กองทัพได้อาศัยนำจากสระใช้สอย ได้ขนานนามสระทั้งสองว่า "สระแก้ว สระขวัญ" และได้นำน้ำจากสระทั้งสองแห่งนี้ใช้ในการประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา โดยถือว่าเป็นน้ำบริสุทธิ์

จังหวัดสระแก้ว เดิมมีฐานะเป็นตำบลซึ่งสมัยก่อนทางราชการได้ตั้งเป็นด่านตรวจคนและสินค้า เข้า-ออก มีข้าราชการตำแหน่งนายกองทำหน้าที่เป็นนายด่าน จนถึงปี พ.ศ.2452 ทางราชการจึงได้ยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอ ชื่อว่า "กิ่งอำเภอสระแก้ว" ขึ้นอยู่ในการปกครองของอำเภอกบินทร์บุรี โดยใช้ชื่อสระน้ำเป็นชื่อกิ่งอำเภอมาจนถึงปัจจุบัน ต่อมาเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2501 ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกา ยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอชื่อว่า "อำเภอสระแก้ว" ขึ้นอยู่ในการปกครองของจังหวัดปราจีนบุรีและต่อมาเมื่อ 1 ธันวาคม 2536 ได้มีพระบัญญัติจัดตั้งจังหวัดสระแก้วขึ้น ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่มที่ 110 ตอนที่ 125 ลงวันที่ 2 กันยายน 2536 เป็นผลให้จังหวัดสระแก้ว ได้เปิดทำการในวันที่ 1 ธันวาคม 2536 โดยเป็นจังหวัดที่ 74 ของประเทศ

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดสระแก้ว ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ 256 กม. มีเนื้อที่ประมาณ 7,195.436 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,496,962 ไร่ จังหวัดสระแก้วใช้พื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตร ใช้เนื้อที่ประมาณ 2,233,552 ไร่ หรือประมาณ 49.67 % และมีพื้นที่ป่าไม้ 1,598,764 ไร่หรือประมาณ 35.55 % ที่เหลือเป็นพื้นที่ไม่ได้จำแนก 66,646 ไร่ หรือประมาณ 14.78%

เขตการปกครอง

จังหวัดสระแก้วแบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสระแก้ว อำเภอวัฒนานคร อำเภออรัญประเทศ อำเภอตาพระยา อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอคลองหาด อำเภอเขาฉกรรจ์ อำเภอโคกสูง และอำเภอวังสมบูรณ์ โดยแสดงการแบ่งเขตการปกครองและจำนวนพื้นที่ของ แต่ละอำเภอไว้ในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 4.1 การแบ่งเขตการปกครองและจำนวนพื้นที่ของแต่ละอำเภอในจังหวัดสระแก้ว

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	เนื้อที่(ตร.กม)	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.
1. เมืองสระแก้ว	1,832.034	8	118	3	8
2. วัฒนานคร	1,560.122	11	112	1	11
3. อรัญประเทศ	821.265	12	110	1	12
4. ตาพระยา	642.345	5	60	1	5
5. วังน้ำเย็น	325.050	4	67	1	4
6. คลองหาด	417.082	7	71	-	7
7. เขาฉกรรจ์	774.331	4	60	1	4
8. โคกสูง	439.707	4	38	-	4
9. วังสมบูรณ์	383.500	3	43	1	2
รวม	7,195.436	58	731	9	57

ที่มา : จาก รายงานสรุปสำหรับผู้บริหารจังหวัดสระแก้ว, โดยสำนักงานจังหวัดสระแก้ว,ค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2551 , จาก http://www.sakaeo.go.th/spoc/ESRspoc.htm

ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

การสื่อสาร จังหวัดสระแก้วในปี 2545 มีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ทั้งสิ้น 14,777 เลขหมาย เป็นเลขหมายที่มีผู้เช่า 12,098 เลขหมาย ในจำนวนนี้ บ้านเป็นประเภทของผู้เช่า ที่เช่าหมายเลขมากที่สุดร้อยละ 61.71 รองลงมาได้แก่ สาธารณะ ธุรกิจ ราชการ และ ท.ศ.ท ตามลำดับ

การประปา จังหวัดสระแก้วมีจำนวนหมู่บ้านที่มีน้ำประปาใช้ 12 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 98.14 และ 1.86 ของหมู่บ้านทั้งหมด ตามลำดับ ประปาในเขตเมือง มีจำนวนที่ทำการประปา 5 แห่ง ซึ่งจำหน่ายน้ำในเขตเทศบาล 6 เขต จำนวนประชากร 44,200 คน มีผู้ใช้น้ำ 11,724 ราย ปริมาณน้ำผลิต 2,565,328 ลบ.ม. ปริมาณน้ำจำหน่าย 1,748,625.50 ลบ.ม. และปริมาณน้ำสูญเสียร้อยละ 31.83

สภาพทางสังคม

การศึกษา จังหวัดสระแก้ว มีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น 321 แห่ง มีครู/อาจารย์ 4,480 คน และนักเรียน นิสิต นักศึกษา 102,055 คน ซึ่งอัตราส่วนครู/อาจารย์ ต่อนักเรียน นิสิตนักศึกษา เป็น 1 : 22

ศาสนา จังหวัดสระแก้วมีพุทธศาสนิกชน 533,021 คน หรือร้อยละ 98.87 จำนวนวัด 259 แห่ง พระภิกษุ 3,200 รูป สามเณร 340 รูป อิสลามมิกชน 652 คน หรือร้อยละ 0.12 ไม่มีมัสยิด คริสต์ศาสนิกชน 5,434 คน หรือร้อยละ 1.01 จำนวนโบสถ์ 7 แห่ง

ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และการละเล่นพื้นเมืองประจำจังหวัด ที่สำคัญที่นิยมปฏิบัติสืบทอดกันมา แต่โบราณจนถึงปัจจุบัน คือ งานสืบสานวัฒนธรรมประเพณีเบื้องบูรพา และงานกาชาด ในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ งานวันแคนตาลูปและของดีเมืองอรัญ จัดขึ้นที่สนามหญ้าหน้าสถานีรถไฟอำเภออรัญประเทศ ในช่วงเดือนเมษายน ของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงที่แคนตาลูปเริ่มออกสู่ตลาด และงานวันดอกแก้วบานเดือนธันวาคม

อาชญากรรมและยาเสพติด จากการพิจารณากลุ่มความผิดในคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ ในรอบปี พ.ศ. 2545 มีคดีเกิดขึ้น 51 ราย จับกุมได้ 32 ราย คิดเป็นอัตราคดีที่เกิดขึ้น 9.48 คดีต่อประชากรแสนคน สำหรับยาเสพติด มีการจัดกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด 2,112 คดี และจับกุมผู้ต้องหาได้ 2,135 คน ประเภทยาเสพติดที่จับกุมได้มากที่สุด คือ ยาบ้า ร้อยละ 86.60 ของคดีทั้งหมด รองลงมา คือกัญชา ร้อยละ 8.81 ของคดีทั้งหมด

การพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชน เพื่อส่งเสริมและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง โดยให้การศึกษา และพัฒนาขบวนการเรียนรู้ของประชาชน พัฒนาองค์กรอาสาสมัคร และผู้นำท้องถิ่น พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีพัฒนาชุมชน ซึ่งได้ดำเนินการในจังหวัดสระแก้ว คือ จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็ก 74 แห่ง จัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบล 58 แห่ง จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับต่าง ๆ 724 คณะ และจัดให้มีอาสาสมัคร โดยมีผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน 116 คน และอาสาพัฒนาชุมชน 2,624 คน

การสาธารณสุข จังหวัดสระแก้วมีจำนวนสถานพยาบาลแผนปัจจุบัน ที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ทั้งสิ้น 9 แห่ง มีจำนวนเตียง 781 เตียง ในจำนวนนี้เป็นสถานพยาบาลที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข 8 แห่ง สังกัดกระทรวงกลาโหม 1 แห่ง จำนวนเตียง 90 เตียง สำหรับบุคลากรทางสาธารณสุขที่สำคัญ คือ แพทย์และพยาบาลนั้น มีจำนวนแพทย์ 52 คน อัตราส่วนแพทย์ : ประชากร เท่ากับ 1: 10,364 ทันตแพทย์ 16 คน

ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้วประกอบด้วย สาขาการผลิตที่สำคัญ คือสาขาการขายส่งขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ รองลงมาเป็นภาคเกษตรกรรม ลำดับที่สาม ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม ยกเว้นในปี พ.ศ. 2548 โครงสร้างการผลิตเปลี่ยนไปเป็น ภาคเกษตรกรรมเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็น สาขาการขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ จังหวัดสระแก้วมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจจากภาคการผลิตที่สำคัญ ตั้งแต่ปี 2538- 2549 โดยเฉลี่ยร้อยละ4.52 มีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล (2548) 33,344 บาท มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในปี พ.ศ. 2548 มีมูลค่าถึง 23,217 ล้านบาท (จากตารางที่ 4.2)

ผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้ว

ผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้ว (GPP) เป็นข้อมูลสถิติรายได้ประชาชาติระดับจังหวัดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) จำแนกตามสาขาการผลิตจำนวน 16 สาขา ณ ราคาประจำปี มีรายละเอียดตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระแก้ว ณ ราคาประจำปี

หน่วย : ล้านบาท

มูลค่าผลิตภัณฑ์	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548
ภาคเกษตร	**3,646**	**4,067**	**4,322**	**5,108**	**4,242**	**4,203**	**4,669**	**4,396**	**5,318**	**5,541**	**6,549**
การเกษตรกรรมฯ	3,635	4,014	4,282	5,037	4,172	4,142	4,591	4,317	5,238	5,473	6,476
การประมง	11	53	40	71	70	61	78	79	80	68	73
นอกภาคเกษตร	**11,702**	**13,511**	**13,361**	**13,105**	**11,972**	**12,206**	**12,204**	**13,868**	**14,242**	**15,394**	**16,668**
การทำเหมืองแร่ฯ	67	79	79	53	83	87	105	131	71	38	37
การอุตสาหกรรม	1,201	1,408	1,426	1,329	1,374	1,533	1,397	1,925	2,451	2,324	2,358
การไฟฟ้าการประปา	102	110	121	256	232	247	289	312	349	381	409
การก่อสร้าง	1,082	1,730	1,031	653	687	644	529	718	642	705	948
การขายส่งการขายปลีกฯ	5,240	5,679	6,001	5,794	4,806	4,765	4,901	5,493	5,032	5,760	6,206
โรงแรมและภัตตาคาร	20	22	32	40	71	76	121	148	121	125	134
การขนส่งฯ	472	501	493	563	601	547	564	565	612	567	666
ตัวกลางทางการเงิน	325	430	408	551	333	305	314	403	407	463	549
บริการด้านอสังหาฯ	936	1,010	958	978	995	1,009	992	1,034	1,055	1,125	1,104
การบริหารราชการฯ	900	989	1,068	1,145	1,192	1,266	1,314	1,435	1,629	1,779	1,771
การศึกษา	965	1,134	1,237	1,188	1,023	1,129	1,053	1,142	1,214	1,339	1,557
การบริการด้านสุขภาพฯ	202	223	259	290	342	355	373	369	348	387	486
การให้บริการด้านชุมชนฯ	250	267	300	290	289	303	329	296	353	409	450
ลูกจ้างในครัวเรือนฯ	7	8	27	28	27	27	28	28	29	30	30
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	**15,348**	**17,578**	**17,683**	**18,213**	**16,214**	**16,409**	**16,873**	**18,264**	**19,560**	**20,935**	**23,217**
GPP เฉลี่ยต่อคน (บาท)	**32,644**	**36,938**	**36,815**	**37,456**	**33,038**	**33,192**	**31,748**	**32,067**	**31,994**	**30,241**	**33,344**
ประชากร (1,000 คน)	**472**	**478**	**482**	**488**	**493**	**497**	**535**	**574**	**614**	**655**	**696**

ที่มา: สถิติบัญชีประชาชาติ, โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ค้นเมื่อ 14 มกราคม 2551, จาก http://www. nesdb.go.th

ภาคการเกษตรและการกสิกรรม

จังหวัดสระแก้วมีพื้นที่ประกอบด้วยพื้นที่ราบเชิงเขา พื้นที่ดอน และพื้นที่ราบลุ่มส่วนใหญ่ทำการเกษตรกรรม พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสระแก้วมีทั้งข้าว พืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น ขึ้นอยู่กับสภาพของพื้นที่ พืชเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้วปี 2545 ที่มีการเพาะปลูกมาก 4 ชนิด มีพืชที่สำคัญ (ดูตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 จำนวนผลผลิตและพื้นที่เพาะปลูกพืชที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว ปี 2545

ประเภท	เพาะปลูก(ไร่)	ผลิต(ตัน)
ข้าว	843,223	84,000
ข้าวโพด	620,124	406,000
มันสำปะหลัง	429,872	3,266,000
อ้อย	181,386	8,166,000

ที่มา : จากรายงานสรุปสำหรับผู้บริหารจังหวัดสระแก้ว (หน้า 20),โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว,ค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2551,จาก http:// www.sakaeo.go.th

สำหรับในปี พ.ศ. 2549 พืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัดสระแก้วมีแนวโน้มสูงขึ้นคือข้าว มันสำปะหลัง และพืชบางชนิดมีแนวโน้มลดลง คือ ข้าวโพด และอ้อย วิเคราะห์จากปริมาณพื้นที่การเพาะปลูกมาก 4 ชนิด คือ (ดูตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 จำนวนพื้นที่เพาะปลูกพืชที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว ปี พ.ศ. 2549

ประเภท	เพาะปลูก(ไร่)
ข้าว	879,238
มันสำปะหลัง	646,559
ข้าวโพด	291,277
อ้อย	136,406

ที่มา : จากรายงานพืชเศรษฐกิจ,โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว,ค้นเมื่อ30 พฤษภาคม 2551, จาก http:// www.sakaeo.go.th

ภาคนอกการเกษตร

ภาคนอกการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว คือ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ ในช่วงปี พ.ศ. 2538 - 2540 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในช่วงปี 2541-2544 มีการปรับตัวลดลง เนื่องจากอยู่ในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จากนั้นก็มีการปรับตัวสูงขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2548 มีมูลค่าถึง 6,206 ล้านบาท และภาคนอกการเกษตรที่สำคัญอีกสาขาหนึ่ง คือสาขาอุตสาหกรรม พบว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ มูลค่า ณ ปี พ.ศ. 2548 มีจำนวน 2,358 ล้านบาท อัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 - 2549 ร้อยละ 8.82

จังหวัดสระแก้ว แม้จะเป็นจังหวัดตั้งใหม่ แต่การมีสถานที่ตั้งที่ไม่ไกลกรุงเทพฯ และเป็นจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางการคมนาคม ที่เชื่อมสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประเทศกัมพูชา ประเทศเวียดนาม จึงถือเป็นโอกาสในการพัฒนาจังหวัดในด้านต่าง ๆ คือ

1. ธุรกิจการท่องเที่ยว การขนส่ง และบริการอื่น เนื่องจากจังหวัดสระแก้วมีแหล่งที่ตั้งอันเหมาะสมโดยมีเส้นทางการคมนาคมที่สะดวก คือ อยู่ห่างจากสนามบินสุวรรณภูมิประมาณ 190 กิโลเมตร อยู่ใกล้ท่าเรือแหลมฉบัง เป็นประตูสู่อีสาน กัมพูชา และเวียดนาม และจะเป็นแหล่งรองรับการขยายตัวของเมืองหลวง ประกอบกับมีเส้นทางที่เชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ กรุงเทพฯ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา พัทยาและชายฝั่งทะเลตะวันออก และนวัตกรรมซึ่งเป็น 1 ใน 7 สิ่งมหัศจรรย์ของโลกที่นักท่องเที่ยวประสงค์เดินทางไปเยือน คือ นครวัด นครธม โดยเฉพาะปี 2548 มีข้อมูลระบุว่ามีนักท่องเที่ยวผ่านชานแดนสระแก้ว มากกว่า 100,000 ราย และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อการสร้างถนนเส้นทางชายแดนด้านจังหวัดสระแก้ว ถึงเสียมเรียบประเทศกัมพูชาเสร็จสมบูรณ์ประมาณปี 2551

2. ธุรกิจการค้าชายแดน โดยข้อมูลจากด่านศุลกากรอรัญประเทศรายงานการส่งออก-นำเข้าสินค้าในปีงบประมาณ 2549 มีมูลค่าประมาณ 14,000 ล้านบาท โดยส่งออกมีมูลค่าประมาณ 13,000 ล้านบาท และนำเข้าประมาณ 1,000 ล้านบาท

3. ธุรกิจบริการสุขภาพ จังหวัดสระแก้วเป็นช่องทางสำคัญในการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้มีรายได้สูงที่ต้องการการดูแลด้านสุขภาพในยามเจ็บป่วยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานจึงเป็นกิจกรรมการบริการอีกประเภทหนึ่งที่มีโอกาสทางด้านการตลาด เนื่องจากคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการด้านการดูแลรักษาสุขภาพของไทยเป็นที่น่าเชื่อถือในระดับโลก

4. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ อ้อย (เพื่อเป็นน้ำตาล พลังงานทดแทน ปุ๋ย) ผลิตภัณฑ์กระดาษ และมันสำปะหลัง(พลังงานทดแทน และอาหารสัตว์) เนื่องจากจังหวัด

สระแก้วเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบที่สำคัญต่อการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้างต้น ปัจจุบันโรงงานแปรรูปภายในพื้นที่มีไม่มากนักหากมีโรงงานมาตั้งเพิ่มเติมภายในพื้นที่ของจังหวัดโดยเฉพาะโรงงานผลิตพลังงานทดแทนที่ใช้วัตถุดิบจากอ้อยและมันสำปะหลัง ก็จะเพิ่มโอกาสการผลิตและการจ้างงานเพิ่มมากยิ่งขึ้นและการสร้างรายได้ให้กับจังหวัดสระแก้วก็จะเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย

5. เส้นทางการคมนาคม ระยะทางจากสุวรรณภูมิถึงจังหวัดสระแก้ว ประมาณ 190 กิโลเมตร และเส้นทางแหลมฉบังถึงจังหวัดสระแก้ว จะทำให้มีการใช้เส้นทางเพื่อการคมนาคม การขนส่งสินค้า และการท่องเที่ยวผ่านจังหวัดสระแก้วมากขึ้น

6. การก่อสร้างเส้นทางลาดยาง จากปอยเปต-เสียมเรียบ ระยะทางประมาณ 145.48 กิโลเมตร ซึ่งจะแล้วเสร็จ ประมาณเดือน ตุลาคม 2551 จะทำให้นักท่องเที่ยวซึ่งเดินทางไปกัมพูชาผ่านทางจังหวัดสระแก้วได้รับความสะดวกและประหยัด และจังหวัดสระแก้วมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและอารยะธรรมโบราณที่น่าสนใจหลากหลายประกอบกับมีที่พักที่สะดวกและราคาไม่แพง

7. การพัฒนาระบบการขนส่งทางถนนและทางราง เพื่อลดต้นทุนการขนส่ง ซึ่งจังหวัดสระแก้วมีการขนส่งทางราง(รถไฟ) ที่สามารถเชื่อมโยงไปถึงกัมพูชาได้

8. แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ที่ส่งเสริมโครงการสร้างพลังงานทดแทนเพื่อลดการพึ่งพิงการนำเข้าน้ำมัน

9. โครงการความร่วมมือกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านต่าง ๆ เช่น ACMEAC (Ayeyawady - Chao Phraya-Mekong Economic Corporation Strategy) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสร้างฐานการผลิตด้านชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ด้านเกษตรอุตสาหกรรม และบริการ การย้ายฐานการผลิตไปประเทศเพื่อนบ้านทั้งอุตสาหกรรมและการเกษตร เพื่อสร้างงานและลดช่องว่างรายได้ของชาวไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ลดการเคลื่อนย้ายแรงงานผิดกฎหมาย ลดปัญหายาเสพติด สร้างความมั่นคงและความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจห้าประเทศ ได้แก่ ไทย พม่า สปป.ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่เป็นโอกาสของจังหวัดสระแก้ว

บทที่ 5
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทที่ 5 เป็นการนำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณาหรือค่าสถิติพื้นฐาน งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดทำข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด(GPP) การวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความแตกต่างการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) กับ วิธีทางตรง (Bottom up) รวมทั้งทำการศึกษาการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคทางสถิติพื้นฐาน ทำให้สามารถนำเสนอผลการวิจัยได้ดังนี้คือ

1. ผล การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม(Top Down) กับ วิธีทางตรง (Bottom up)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความแตกต่างและวิธีการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม(Top Down) กับ วิธีทางตรง (Bottom up)

3. ผลการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์จากข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) กับ วิธีทางตรง (Bottom up)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) กับ วิธีทางตรง (Bottom up) ซึ่ง ดำเนินการวิเคราะห์ผลจากข้อมูลเป็น 3 ด้าน

1.1. ด้านโครงสร้างการผลิต เป็นการวิเคราะห์การผลิตว่าสาขาใดเป็นการผลิตที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว โดยวัดจากสัดส่วนร้อยละรายสาขาการผลิตเทียบกับผลิตภัณฑ์จังหวัด จัดเรียงลำดับเพื่อให้ทราบถึงสาขาการผลิตที่สำคัญ

1.2. ด้านอัตราการเติบโต เป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์จังหวัดปี พ.ศ. 2548 เทียบกับปี พ.ศ. 2547 เพื่อวัดการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้ว

1.3. มูลค่าการผลิต เป็นการวิเคราะห์มูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่จังหวัดสระแก้วมีมากน้อยเพียงใด และมูลค่าการผลิตของสาขาใดมีมูลค่าการผลิตสูง

1.1. การวิเคราะห์ผลเปรียบเทียบโครงสร้างการผลิตโดยวิธีทางอ้อม(Top Down) และวิธี ทางตรง (Bottom up) ณ ราคาประจำปี ปีพ.ศ. 2548

การวิเคราะห์โครงสร้างการผลิต โดยการหาค่าสัดส่วนร้อยละของผลิตภัณฑ์จังหวัดรายสาขาการผลิต เทียบกับผลิตภัณฑ์จังหวัดรวม ดำเนินการโดยหาสัดส่วนร้อยละจากข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางอ้อมที่จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และวิธีทางตรงจากสำนักงานคลังจังหวัดสระแก้ว จากนั้นนำข้อมูลมาจัดเรียงลำดับความสำคัญเพื่อเปรียบเทียบผลโครงสร้างการผลิตทั้งสองวิธี ดังแสดงในตางรางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบโครงสร้างการผลิตด้วยวิธีทางอ้อมและวิธี ทางตรง ณ ราคาประจำปี ปี พ.ศ. 2548

วิธีทางอ้อม(Top Down)	โครงสร้าง	วิธีทางตรง(Bottom up)	โครงสร้าง
1.สาขาเกษตรกรรม ฯ	27.89	1.สาขาตัวกลางทางการเงิน	39.12
2.สาขาการขายส่ง การขายปลีกฯ	26.73	2.สาขาการขายส่ง การขายปลีก	17.31
3.าขาอุตสาหกรรม	10.01	3.สาขาเกษตรกรรม ฯ	13.91
4.สาขาบริหารราชการฯ	7.63	4.สาขาอุตสาหกรรม	8.79
5.สาขาการศึกษา	6.71	5.สาขาบริการอสังหาริมทรัพย์ฯ	6.35
6.สาขาบริการอสังหาริมทรัพย์ฯ	4.76	6.สาขาก่อสร้าง	4.56
7.สาขาก่อสร้าง	4.08	7.สาขาบริหารราชการฯ	3.63
8.สาขาขนส่ง ฯ	2.87	8.สาขาการศึกษา	2.62
9.สาขาตัวกลางทางการเงิน	2.36	9.สาขาการบริการด้านสุขภาพฯ	1.25
10.สาขาการบริการด้านสุขภาพฯ	2.09	10.สาขาขนส่งฯ	0.76
11.สาขาการให้บริการชุมชนฯ	1.94	11.สาขาไฟฟ้า ประปาฯ	0.63
12.สาขาไฟฟ้า ประปาฯ	1.76	12.สาขาการให้บริการชุมชนฯ	0.40
13.สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	0.58	13.สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	0.38
14.สาขาประมง	0.31	14.สาขาลูกจ้างในครัวเรือน	0.12
15.สาขาเหมืองแร่ฯ	0.16	15.สาขาประมง	0.10
16.สาขาลูกจ้างในครัวเรือน	0.13	16.สาขาเหมืองแร่ฯ	0.07
ผลิตภัณฑ์จังหวัด (23,217 ล้านบาท)	100%	ผลิตภัณฑ์จังหวัด (42,966 ล้านบาท)	100%

จากตารางที่ 5.1 แสดงถึงโครงสร้างทางการผลิตที่จัดทำด้วยวิธีทางอ้อม(Top Down) และวิธีทางตรง (Bottom up) ณ ราคาประจำปี 2548 จากการวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบพอสรุปผลได้คือ โครงสร้างทางการผลิตที่จัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม มีสาขาการผลิตที่สำคัญอันดับหนึ่ง ขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรกรรมฯ มีสัดส่วนร้อยละ 27.89 อันดับสองคือสาขาการขายส่ง การขายปลีก ฯ มีสัดส่วนร้อยละ 26.73 รองลงมาคือ สาขาอุตสาหกรรม สาขาการบริหารราชการ สาขาการศึกษามีสัดส่วนร้อยละ 10.01 7.63 และ 6.71 เรียงตามลำดับ สำหรับโครงสร้างการผลิตที่จัดเก็บโดยวิธีทางตรง นั้นสาขาการผลิตที่สำคัญอันดับหนึ่งนั้นขึ้นอยู่กับสาขาตัวกลางทางการเงิน มีสัดส่วนร้อยละถึง 39.12 อันดับสองสาขาการขายส่ง การขายปลีกฯ มีสัดส่วนร้อยละ 17.31 รองลงมาคือ สาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรม สาขาบริการอสังหาริมทรัพย์ ฯ มีสัดส่วนร้อยละ 13.91 8.79 และ 6.35 เรียงตามลำดับ การเปรียบเทียบโครงสร้างการผลิตพบว่าการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางอ้อมและวิธีทางตรง ผลการวิเคราะห์โครงสร้างการผลิตได้ผลแตกต่างกัน มีเพียงลำดับที่ 13 คือ สาขาโรงแรมและภัตตาคารเท่านั้นที่มีลำดับเหมือนกัน แต่มีสัดส่วนร้อยละไม่เท่ากัน

1.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยวิธี ทางอ้อม (Top Down) และวิธีทางตรง (Bottom up) ณ ราคาประจำปี ปีพ.ศ.2548

การวิเคราะห์อัตราการเติบโต โดยการคำนวณอัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์จังหวัดปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา การวิจัยครั้งนี้จะวิเคราะห์อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้ว ณ ราคาประจำปี ปี พ.ศ. 2548 เทียบกับปี พ.ศ. 2547 จากข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางอ้อมที่จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และวิธีทางตรงจากสำนักงานคลังจังหวัดสระแก้ว โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้

$$\text{อัตราการเติบโตของ สาขาGPP ปี 2548} = \frac{(\text{GPPปี 2548} - \text{GPPปี 2547})}{\text{GPP ปี 2547}} \times 100$$

ซึ่งดำเนินการคำนวณทั้งระดับผลิตภัณฑ์จังหวัดรวม และผลิตภัณฑ์จังหวัดเป็นรายสาขาการผลิต ผลการคำนวณอัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงแสดงในตารางที่ 5.2

ตารางที่5.2 เปรียบเทียบอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้ว ปี พ.ศ.2548

สาขาการผลิต	วิธีทางอ้อม %	วิธีทางตรง %
สาขาเกษตรกรรม ฯ	19.14	2.61
สาขาประมง	5.77	10.53
สาขาเหมืองแร่ฯ	-2.11	-28.89
สาขาอุตสาหกรรม	-0.01	8.70
สาขาไฟฟ้า ประปาฯ	8.17	-50.09
สาขาก่อสร้าง	37.76	117.56
สาขาการขายส่ง การขายปลีกฯ	8.85	-7.52
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	7.62	-20.44
สาขาขนส่งฯ	16.02	4.81
สาขาตัวกลางทางการเงิน	21.13	13.68
สาขาบริการอสังหาริมทรัพย์ฯ	-1.99	9.16
สาขาการบริหารราชการฯ	-0.53	4.98
สาขาการศึกษา	17.99	11.39
สาขาบริการด้านสุขภาพฯ	28.34	12.37
สาขาการให้บริการชุมชนฯ	11.63	6.25
สาขาลูกจ้างในครัวเรือน	0.00	29.27
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	11.43	8.03

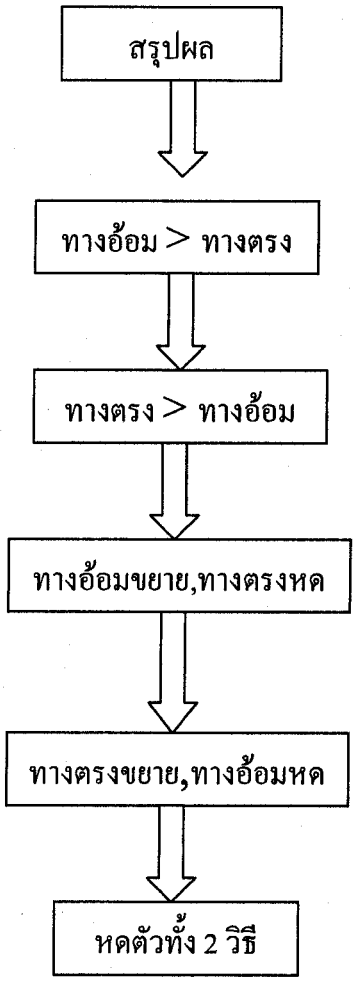

จากตารางที่ 5.2 แสดงอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้วในปี พ.ศ. 2548 ทั้งการจัดเก็บด้วยวิธีทางอ้อม(Top Down) และวิธีทางตรง (Bottom up) สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1.2.1 อัตราการเติบโตของสาขาการผลิตที่จัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม(Top Down) และการจัดเก็บโดยวิธีทางตรง (Bottom up) มีการขยายตัว แต่จัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) มีอัตราการขยายตัวมากกว่าการจัดเก็บโดยวิธีทางตรง (Bottom up) มีดังนี้

1.2.1.1 สาขาเกษตรกรรมฯ

1.2.1.2 สาขาขนส่ง

1.2.1.3 สาขาตัวกลางทางการเงิน

1.2.1.4 สาขาการศึกษา

1.2.1.5 สาขาการให้บริการด้านสุขภาพฯ

1.2.1.6 สาขาการให้บริการชุมชน

1.2.2 อัตราการเติบโตของสาขาการผลิตที่จัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม(Top Down) และการจัดเก็บโดยวิธีทางตรง (Bottom up) มีการขยายตัว แต่การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง (Bottom up) มีอัตราการขยายตัวมากกว่าการจัดเก็บโดยวิธีอ้อม (Top Down) มีดังนี้

1.2.2.1 สาขาประมง

1.2.2.2 สาขาก่อสร้าง

1.2.2.3 สาขาลูกจ้างในครัวเรือน

1.2.3 อัตราการเติบโตของสาขาการผลิตที่จัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) มีอัตราการขยายตัว แต่การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง (Bottom up) หดตัว มีดังนี้

1.2.3.1 สาขาไฟฟ้า ประปา ฯ

1.2.3.2 สาขาการขายส่ง การขายปลีก ฯ

1.2.3.3 สาขาโรงแรมและภัตตาคาร

1.2.4 อัตราการเติบโตของสาขาการผลิตที่จัดเก็บโดยวิธีทางตรง (Bottom up) มีอัตราการขยายตัว แต่การจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) หดตัว มีดังนี้

1.2.4.1 สาขาอุตสาหกรรม

1.2.4.2 สาขาบริการอสังหาริมทรัพย์ฯ

1.2.4.3 สาขาการบริหารราชการฯ

1.2.5 อัตราการเติบโตของสาขาการผลิตที่จัดเก็บโดยวิธีทางตรง (Bottom up) และการจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) มีอัตราการเติบโตที่หดตัวทั้งสองวิธี แต่การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง (Bottom up) มีการหดตัวมากกว่าการจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) คือสาขาเหมืองแร่ฯ วิธีทางตรงหดตัวร้อยละ28.89 วิธีทางอ้อมหดตัวร้อยละ 2.11

1.2.6 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดสระแก้ววิเคราะห์จากผลิตภัณฑ์จังหวัดรวม พบว่าการจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม(Top Down) อัตราการขยายตัวถึงร้อยละ 11.43 ซึ่งขยายตัวมากกว่าการจัดเก็บโดยวิธีทางตรง (Bottom up) ขยายตัวเพียงร้อยละ 8.03

1.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างมูลค่าเพิ่มของการจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม(Top Down) และ วิธีทางตรง (Bottom up)

การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่ม วิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บโดยวิธีทางตรง เทียบกับ มูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม การเปรียบเทียบใช้ระยะเวลา 2 ปี คือ ปี พ.ศ. 2547 และปี พ.ศ. 2548 โดยใช้มูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์จังหวัด ณ ราคาประจำปี และคำนวณหาอัตราร้อยละของความแตกต่าง คือ มูลค่าเพิ่มของวิธีทางตรงลบด้วยมูลค่าเพิ่มของวิธีทางอ้อมคูณด้วย 100 หารด้วยมูลค่าเพิ่มของวิธีทางอ้อม คำนวณเป็นรายสาขาการผลิต ดังแสดงในตางรางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้ว ณ ราคาประจำปี

สาขาการผลิต	ปีพ.ศ. 2547			ปีพ.ศ. 2548		
	วิธี ทางอ้อม	วิธี ทาง ตรง	ผลต่าง %	วิธี ทางอ้อม	วิธี ทางตรง	ผลต่าง %
ภาคเกษตร	**5,541**	**5,862**	**5.79**	**6,549**	**6,019**	**-8.09**
สาขาเกษตรกรรมฯ	5,473	5,825	6.43	6,476	5,977	-7.71
สาขาประมง	68	38	-44.12	73	42	-42.47
ภาคนอกเกษตร	**15,432**	**33,909**	**119.73**	**16,669**	**36,947**	**121.65**
สาขาเหมืองแร่ฯ	38	45	18.42	37	32	-13.51
สาขาอุตสาหกรรม	2,324	3,473	49.44	2,324	3,775	62.44
สาขาไฟฟ้า ประปาฯ	381	541	41.99	409	270	-33.99
สาขาก่อสร้าง	705	900	27.66	948	1,958	106.54
สาขาการขายส่ง การขายปลีกฯ	5,760	8,042	39.62	6,206	7,437	19.84
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	125	137	9.60	134	165	23.13
สาขาขนส่งฯ	567	312	-44.97	666	327	-50.90
สาขาตัวกลางทางการเงิน	463	14,787	3,093.74	549	16,810	2,961.93
สาขาบริการอสังหาริมทรัพย์ฯ	1,125	2,499	122.13	1,104	2,728	147.10
สาขาการบริหารราชการฯ	1,779	1,485	-16.53	1,771	1,559	-11.97
สาขาการศึกษา	1,339	1,010	-24.57	1,557	1,125	-27.75

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

สาขาการผลิต	ปีพ.ศ. 2547			ปีพ.ศ. 2548		
	วิธี ทางอ้อม	วิธี ทาง ตรง	ผลต่าง %	วิธี ทางอ้อม	วิธี ทางตรง	ผลต่าง %
สาขาการบริการด้านสุขภาพฯ	387	477	23.26	486	536	10.29
สาขาการให้บริการชุมชนฯ	409	160	-60.88	450	170	-62.22
สาขาลูกจ้างในครัวเรือน	30	41	36.67	30	53	76.67
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	20,973	39,772	89.63	23,217	42,966	85.06

จากตารางที่ 5.3 แสดงการเปรียบเทียบมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้วระหว่างวิธีทางอ้อม และวิธีทางตรง ซึ่งสรุปได้ว่ามูลค่าการจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางตรง มีมูลค่าการผลิตรวมสูงกว่าวิธีทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นปี พ.ศ. 2547 สูงกว่าร้อยละ 89.63 และในปี พ.ศ.2548 สูงกว่าร้อยละ 85.06 และหากพิจารณาการจัดเก็บเป็นรายสาขาการผลิตก็พบว่ามีมูลค่าเพิ่มที่มีความแตกต่างกันดังนี้

1.3.1 สาขาการผลิตที่จัดเก็บด้วยวิธีทางตรง (Bottom up) มีมูลค่าน้อยกว่าการจัดเก็บด้วยวิธี ทางอ้อม (Top down) ทั้งในปี พ.ศ. 2547 และ ปี พ.ศ. 2548 และเมื่อเทียบเป็นสัดส่วนร้อยละแล้วจัดเรียงลำดับตามผลอัตราความแตกต่างได้ ตามตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 ความแตกต่างของวิธีทางตรงน้อยกว่าวิธีทางอ้อม ปี พ.ศ. 2547 และปี 2548

ปี พ.ศ. 2547	ผลต่าง%	ปี พ.ศ. 2548	ผลต่าง%
1.สาขาการให้บริการชุมชนฯ	-60.88	1.สาขาการให้บริการชุมชน	-62.22
2.สาขาขนส่งฯ	-44.97	2.สาขาขนส่งฯ	-50.90
3.สาขาประมง	-44.12	3.สาขาประมง	-42.47
4.สาขาการศึกษา	-24.57	4.สาขาไฟฟ้า ประปาฯ	-33.99
5.สาขาการบริหารราชการฯ	-16.53	5.สาขาการศึกษา	-27.75
		6.สาขาเหมืองแร่ฯ	-13.51
		7.สาขาการบริหารราชการฯ	-11.97
		8.สาขาเกษตรกรรมฯ	-7.71

1.3.2 สาขาการผลิตที่จัดเก็บด้วยวิธีทางตรง (Bottom up) มีมูลค่ามากกว่าการจัดเก็บด้วยวิธีทางอ้อม (Top down)ทั้งในปี พ.ศ. 2547 และ ปี พ.ศ. 2548 และเมื่อเทียบเป็นสัดส่วนร้อยละแล้วจัดเรียงลำดับตามผลอัตราความแตกต่างได้ ตามตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 ความแตกต่างของวิธีทางตรงมากกว่าวิธีทางอ้อม ปี พ.ศ. 2547 และปี 2548

ปี พ.ศ. 2547	ผลต่าง%	ปี พ.ศ. 2548	ผลต่าง%
1.สาขาตัวกลางทางการเงิน	3,093.74	1.สาขาตัวกลางทางการเงิน	2,961.93
2.สาขาบริการอสังหาริมทรัพย์ฯ	122.13	2.สาขาบริการอสังหาริมทรัพย์ฯ	147.10
3.สาขาอุตสาหกรรม	49.44	3.สาขาก่อสร้าง	106.54
4.ไฟฟ้า ประปาฯ	41.99	4.สาขาลูกจ้างในครัวเรือน	76.67
5.สาขาการขายส่ง การขายปลีกฯ	39.62	5.สาขาอุตสาหกรรม	62.44
6.สาขาลูกจ้างในครัวเรือน	36.67	6.สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	23.13
7.สาขาก่อสร้าง	27.66	7.สาขาการขายส่ง การขายปลีกฯ	19.84
8.สาขาการบริการด้านสุขภาพฯ	23.26	8.สาขาการบริการด้านสุขภาพฯ	10.29
9.สาขาเหมืองแร่	18.42		
10.สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	9.60		
11.สาขาเกษตรกรรมฯ	6.43		

จากตารางที่ 5.5 ที่ พบว่าการจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางตรง ของสาขาตัวกลางทางการเงิน มีมูลค่าเพิ่มมากกว่าการจัดเก็บด้วยวิธีทางอ้อม ถึงร้อยละ 3,093.74 ในปี พ.ศ. 2547 ด้วยมูลค่าเพิ่ม 14,787 ล้านบาท แตกต่างจากการจัดเก็บวิธีทางอ้อม ถึง 14,324 ล้านบาท และร้อยละ2,961.93 ในปี พ.ศ. 2548 ด้วยมูลค่าเพิ่ม 16,810 ล้านบาท แตกต่างถึง 16,261 ล้านบาท ทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้วซึ่งจัดเก็บด้วยวิธีทางตรง มีมูลค่าเพิ่มที่มากกว่าการจัดเก็บด้วยวิธีทางอ้อม ทั้งปี 2547 และปี 2548

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความแตกต่าง และวิธีการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) กับวิธีทางตรง (Bottom up)

การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์จังหวัดเป็นรายสาขาการผลิต เพื่อให้ทราบถึงผลการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดในแต่ละวิธีว่าเมื่อดำเนินการจัดทำและคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดแต่ละวิธีแล้วผลที่ได้รับมีความแตกต่างกันอย่างไรและปัจจัยใดบ้างที่เป็นตัวกำหนดความแตกต่างนั้นเพื่อจะตอบปัญหาวัตถุประสงค์ที่ 2 และดำเนินการสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านมูลค่าเพิ่มของแต่ละกิจกรรมการผลิต พิจารณาจากผลของมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้จากวิธีทางอ้อมและวิธีทางตรง มีความแตกต่างกันอย่างไร

2.ด้านกิจกรรมการผลิต พิจารณาถึงรายละเอียดกิจกรรมจากวิธีทางอ้อมและวิธีทางตรง

3. ด้านโครงสร้างการผลิตของแต่ละสาขาการผลิต โดยการคำนวณสัดส่วนร้อยละของกิจกรรมการผลิตเทียบกับสาขาการผลิตนั้น ทั้งวิธีทางอ้อมและวิธีทางตรง

4. ด้านการจัดเก็บข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด เป็นการเปรียบเทียบปัจจัยต่างๆที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดจากวิธีทางอ้อมและวิธีทางตรง

1. สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้

ตารางที่ 5.6 มูลค่าเพิ่ม สาขาเกษตรกรรม ฯ วิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**6,382.74**	**5,824.05**	**5,977.00**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**-8.75**	**2.62**
การปลูกพืชชนิดยืนต้น ฯ	**2,530.91**	**2,208.47**	**2,870.47**	**39.65**	**37.91**	**48.02**	**-12.74**	**29.97**
- ข้าวนาปี	1,000.18	608.13	831.81	15.67	10.44	13.91	-39.20	36.78
- มันสำปะหลัง	994.51	1,168.34	1,597.97	15.58	20.06	26.78	17.48	36.77
- อ้อยโรงงาน	536.22	432.00	440.69	8.40	7.42	7.39	-19.44	2.01
การปลูกผัก พืชสวนฯ	**2,610.64**	**2,069.40**	**1,865.65**	**40.90**	**35.53**	**31.27**	**-20.73**	**-9.85**
การเลี้ยงโค กระบือ ฯ	**246.95**	**614.79**	**203.82**	**3.86**	**10.55**	**3.41**	**148.95**	**-66.84**
- สุกร	1.08	4.38	4.25	0.02	0.08	0.07	305.56	-2.97
- โคเนื้อและโคขุน	245.87	610.41	199.57	3.85	10.48	3.34	148.27	-67.31
การเลี้ยงสัตว์ปีกและสัตว์อื่น ๆ	**200.07**	**252.44**	**336.22**	**3.13**	**4.33**	**5.62**	**26.17**	**33.18**
- การเลี้ยงสัตว์ปีก	41.62	58.24	46.97	0.65	1.00	0.61	39.93	-19.35
- การเลี้ยงสัตว์อื่น ๆ	158.45	194.20	289.25	2.48	3.33	4.85	22.56	48.94
หมวดบริการทางการเกษตร	**404.78**	**376.52**	**387.12**	**6.34**	**6.46**	**6.49**	**-6.98**	**2.82**
หมวดการทำป่าไม้	**389.39**	**302.43**	**313.72**	**6.10**	**5.19**	**5.26**	**-22.33**	**3.73**

จากตารางที่ 5.6 มูลค่าการจัดเก็บสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้โดยวิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี ปี พ.ศ. 2548 มีมูลค่ารวม 5,977 ล้านบาท พิจารณาโครงสร้างการผลิตของสาขาเกษตรกรรม จากสัดส่วนของสาขาการผลิต พบว่ากิจกรรมที่สำคัญคือการปลูกพืชชนิดยืนต้นฯ ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ48.02 รองลงมาคือ การปลูกผัก พืชสวนฯ การบริการทางการเกษตร และ การเลี้ยงสัตว์ปีกและสัตว์อื่น ๆ ด้วยสัดส่วนร้อยละ 31.27 6.49 5.62 ตามลำดับ และพบว่าอัตราการขยายตัวของการเลี้ยงสัตว์ปีกและสัตว์อื่น ๆ มีอัตราสูงถึงร้อยละ 33.18

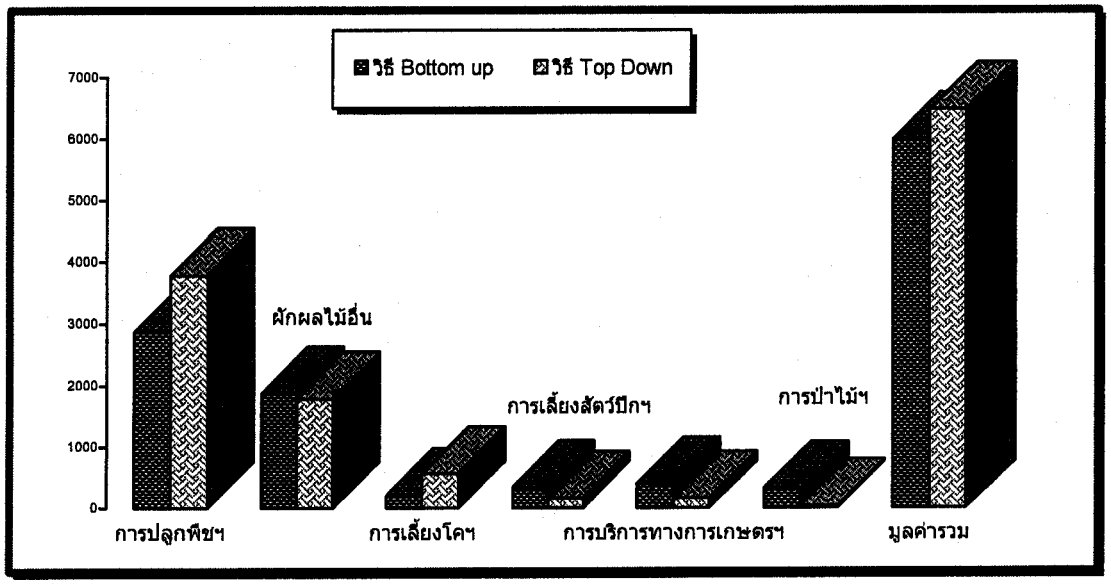

ภาพที่ 5.1 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้

การจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม มีมูลค่า 6,476 ล้านบาทซึ่ง การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่าต่ำกว่าการจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม จำนวน 499 ล้านบาท หรือต่ำกว่าร้อยละ 8.09 ทั้งนี้การจัดเก็บวิธีทางอ้อม มีการจำแนกรายการตามหมู่ย่อย รวมแล้ว 6 กิจกรรม สำหรับการจัดเก็บโดยวิธีทางตรง นอกจากมีการจำแนกรายการตามหมู่ย่อยแล้วยังจำแนกเป็นรายกิจกรรมดังรายละเอียดดังนี้

1.1 การปลูกพืชชนิดยืนต้น พืชล้มลุก ธัญพืชและพืชชนิดอื่น ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ใน ที่อื่น การจัดเก็บวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 2,870.47 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม จำนวน 911.53 ล้านบาท การจัดเก็บวิธีทางตรง ยังจำแนกเป็นรายกิจกรรมคือ

1.1.1 การปลูกธัญพืช ได้แก่ การปลูกข้าวนาปี มีมูลค่าการจัดเก็บ 831.81 ล้านบาทการปลูกมันสำปะหลัง มีมูลค่าการจัดเก็บ 1,597.97 ล้านบาท

1.1.2 การทำไร่อ้อยและพืชที่ให้ความหวาน มีมูลค่าการจัดเก็บ 440.69 ล้านบาท

1.2 การปลูกผัก พืชสวนเฉพาะอย่างและพืชในเรือนเพาะชำและการปลูกผลไม้ ผลไม้เปลือกแข็ง พืชที่ใช้ทำเครื่องดื่มและเครื่องเทศ การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 1,865.65 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 81.65 ล้านบาท

1.3 การเลี้ยง โค กระบือ แพะ แกะ ม้า ลา และล่อ การจัดเก็บ โดยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 203.82 ล้านบาทต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 362.18 ล้านบาท

1.4 การเลี้ยงสัตว์ปีกและสัตว์อื่น ๆ รวมทั้งการผลิตผลิตภัณฑ์จากสัตว์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 336.22 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 206.18 ล้านบาท การจัดเก็บวิธีทางตรง ยังจำแนกเป็นรายกิจกรรมคือ

1.4.1 การเลี้ยงสัตว์ปีก มีมูลค่าการจัดเก็บ 46.97 ล้านบาท

1.4.2 การเลี้ยงสัตว์อื่นซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น มีมูลค่าการจัดเก็บ 289.25 ล้านบาท

1.5 การบริการทางการเกษตร การสัตวบาล ยกเว้นการรักษาสัตว์ การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 387.12 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อมจำนวน 230.12 ล้านบาท

1.6 การป่าไม้ การทำไม้ การตัดไม้ และบริการที่เกี่ยวข้อง การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 313.72 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม 283.72 ล้านบาท

จาก กิจกรรมการผลิตในสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง ถึงแม้จะมีมูลค่าการจัดเก็บโดยรวมต่ำกว่าวิธีทางอ้อม แต่ในรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม พบว่าการจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บสูงกว่าวิธีทางอ้อม เช่น กิจกรรมการปลูกผัก ผลไม้และพืชอื่น ๆ การเลี้ยงสัตว์ปีก การบริการทางการเกษตร การป่าไม้ เป็นต้น

2.สาขาประมง

ตารางที่ 5.7 มูลค่าเพิ่มสาขาประมง วิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**32.31**	**37.80**	**41.99**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**16.97**	**11.10**
หมวดการทำฟาร์มกุ้ง	**0.85**	**1.64**	**0.83**	**2.63**	**4.33**	**1.97**	**92.35**	**-49.42**
หมวดการเพาะพันธุ์ปลาและกุ้ง	**0.36**	**0.48**	**0.60**	**1.13**	**1.26**	**1.42**	**30.49**	**25.68**
- การเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืด	0.36	0.48	0.60	1.13	1.26	1.42	30.49	25.68
หมวดการประมงอื่น	**31.10**	**35.69**	**40.57**	**96.24**	**94.42**	**96.61**	**14.75**	**13.68**
- การเลี้ยงปลาสวยงาม (น้ำจืด)	0.21	0.35	0.53	0.64	0.93	1.26	68.75	50.71
- การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	15.78	18.44	27.10	48.84	48.79	64.53	16.85	46.95
- การจับสัตว์น้ำจืดจากแหล่งน้ำธรรมชาติ	15.11	16.90	12.94	46.76	44.70	30.82	11.82	-23.40

จากตารางที่ 5.7 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ของสาขาประมงจังหวัดสระแก้ว ในปี 2548 มีค่าเท่ากับ 41.99 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 4.19 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 11.101 รายการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ หมวดการเพาะเลี้ยงพันธ์ปลากุ้งขยายตัวร้อยละ 25.68 ซึ่งรายการหลักที่สำคัญ คือ การเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืด และหมวดการประมงอื่นขยายตัวร้อยละ 13.68 ซึ่งรายการหลักที่สำคัญ คือ การเลี้ยงปลาสวยงาม (น้ำจืด) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น โครงสร้างการผลิต สาขาประมงในปี 2548 พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปีของจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย หมวดการประมงอื่น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 96.61 ซึ่งโครงสร้างกิจกรรมหลักที่สำคัญ คือ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด การจับสัตว์น้ำจืดจากแหล่งน้ำธรรมชาติ และการเลี้ยงปลาสวยงาม (น้ำจืด) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.53 30.82 และ 1.26 ตามลำดับ หมวดการทำฟาร์มกุ้ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.97 และหมวดการเพาะพันธุ์ปลาและกุ้ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.42 ซึ่งกิจกรรมหลักที่สำคัญคือ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด การจับสัตว์น้ำจืดจากแหล่งน้ำธรรมชาติ และการเลี้ยงปลาสวยงาม (น้ำจืด)

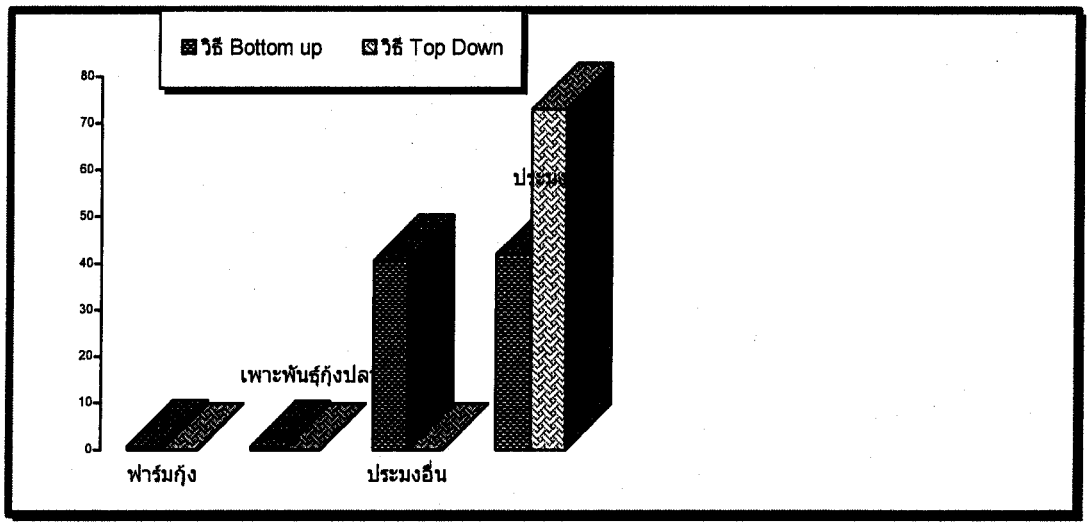

ภาพที่ 5.2 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาประมง

จากภาพที่ 5.2 การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง ต่ำกว่าการจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อมจำนวน 31 ล้านบาท หรือต่ำกว่าร้อยละ -42.47

จากการวิเคราะห์พบว่าการจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม มีมูลค่ารวมเป็นหมวดใหญ่คือ ประมงน้ำจืด สำหรับการจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีรายละเอียดกิจกรรมถึง 4 กิจกรรม ซึ่งเป็นข้อมูลในพื้นที่ ถึงแม้จะมีรายละเอียดกิจกรรมในการจัดเก็บมากกว่า มูลค่าเพิ่มรวมก็ต่ำกว่าการจัดเก็บด้วยวิธีทางอ้อม การจัดเก็บโดยวิธีทางตรงต้องตรวจสอบว่ามีการจัดเก็บข้อมูลครอบคลุมทุกกิจกรรมในพื้นที่หรือยัง หากไม่ครอบคลุมอาจทำให้มูลค่าเพิ่มต่ำกว่าเป็นจริง

3. สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน

ตารางที่ 5.8 มูลค่าเพิ่มสาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน วิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**64.62**	**44.52**	**31.63**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**-31.10**	**-28.96**
การทำเหมืองหิน	**61.99**	**41.78**	**29.06**	**95.93**	**93.83**	**91.89**	**-32.61**	**-30.43**
- การทำเหมืองหิน	61.99	41.78	29.06	95.93	93.83	91.89	-32.61	-30.43
การขุดกรวดและทราย	**2.63**	**2.75**	**2.57**	**4.07**	**6.17**	**8.11**	**4.57**	**-6.66**
- การขุดกรวดและทราย	2.63	2.75	2.57	4.07	6.17	8.11	4.57	-6.66

ตรารางที่ 5.8 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี สาขาเหมืองแร่และเหมืองหิน จังหวัดสระแก้ว ในปี 2548 มีค่าเท่ากับ 31.63 ล้านบาท ลดลงจาก 44.52 ล้านบาท ในปีที่ผ่านมา เท่ากับ 12.89 ล้านบาท รายการที่มีมูลค่าลดลงที่สำคัญ ได้แก่ การทำเหมืองหิน และการขุดกรวดและทราย อัตราขยายตัวของมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี หดตัวในอัตราร้อยละ 28.96โครงสร้างการผลิต สาขาเหมืองแร่ฯ ในปี 2548พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปีของจังหวัดสระแก้ว กิจกรรมที่สำคัญ คือ การทำเหมืองหิน และการขุดกรวดและทราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 91.89 และ 8.11

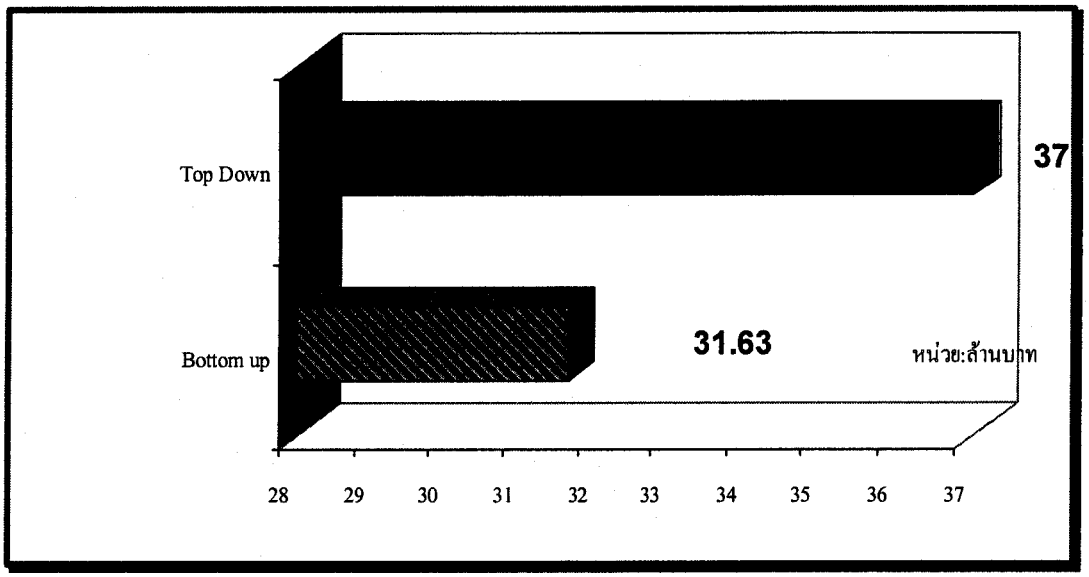

ภาพที่ 5.3 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาเหมืองแร่และเหมืองหิน

จากภาพที่ 5.3 การจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดในสาขาเหมืองแร่และเหมืองหิน โดยวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 31.63 ล้านบาท เกิดจากกิจกรรมการทำเมืองหิน 29.06 ล้านบาท และการขุดกรวดและทราย จำนวน 2.57 ล้านบาท ในขณะที่การจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม มีมูลค่าการจัดเก็บจำนวน 37 ล้านบาท ในประเภทการทำเหมืองหินทรายและดินเหนียว ซึ่งสูงกว่าวิธีทางตรง จำนวน 5 ล้านบาท

4. สาขาอุตสาหกรรม

ตารางที่ 5.9 มูลค่าเพิ่มสาขาอุตสาหกรรม วิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**2,625.21**	**3,465.09**	**3775.17**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**31.99**	**8.94**
- อาหารและเครื่องดื่ม	1,275.72	1,835.92	1,770.45	48.59	52.98	46.89	43.91	-3.56
- การผลิตสิ่งทอสิ่งถัก	0.854	1.654	1.564	0.03	0.05	0.07	93.68	-5.44
- เครื่องแต่งกาย	133.51	114.36	158.33	5.09	3.30	7.01	-14.34	38.44
- การฟอกและตกแต่งเครื่องหนัง	-	-	0.005	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00
- ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	409.17	607.32	645.90	15.59	17.53	17.10	48.43	6.05
- กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	16.26	19.53	41.34	0.62	0.56	1.09	20.12	111.67
- การพิมพ์โฆษณา	1.66	1.81	1.70	0.06	0.05	0.08	9.61	-6.12
- เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	4.23	4.49	1.48	0.16	0.13	0.07	6.15	-66.93
- ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	0.78	1.88	2.71	0.03	0.05	0.12	141.21	44.33
- ผลิตภัณฑ์จากแร่อโลหะ	106.29	92.90	218.69	4.05	2.68	9.68	-12.60	135.41
- ผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์	24.43	27.43	32.14	0.93	0.79	0.85	12.30	17.17
- เครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้า	5.61	8.46	2.84	0.21	0.24	0.13	50.85	-66.48
- การผลิตเครื่องจักรที่ใช้พลังงานไฟฟ้า	0.01	0.01	0.04	0.00	0.00	0.00	0.00	485.71
- เครื่องมือที่ใช้ในทางการแพทย์	0.17	0.17	0.17	0.01	0.00	0.01	0.00	0.00
- การผลิตยานยนต์ รถพ่วง	0.07	0.07	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการขนส่ง	0.10	0.10	0.32	0.00	0.00	0.01	0.00	230.93
- เครื่องเรือนและอุตสาหกรรมอื่น	389.78	470.08	550.30	14.85	13.57	14.58	20.60	17.06
- การนำผลิตภัณฑ์เก่ากลับมาใช้ใหม่	-	0.01	0.72	0.00	0.00	0.03	100.00	10,171.43
- สินค้า OTOP	256.59	278.90	346.40	9.77	8.05	9.17	8.69	24.20

จากตารางที่ 5.9 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ของสาขาการผลิตอุตสาหกรรม จังหวัดสระแก้วปี 2548 มีค่าเท่ากับ 3,775.17 ล้านบาท เพิ่มจากปีที่ผ่านมา 310.17 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.94 รายการที่มีมูลค่าเพิ่มเพิ่มขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ การผลิตสินค้า OTOP การผลิตเครื่องเรือนและอุตสาหกรรมอื่น การผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ การผลิตภัณฑ์จากแร่อโลหะ

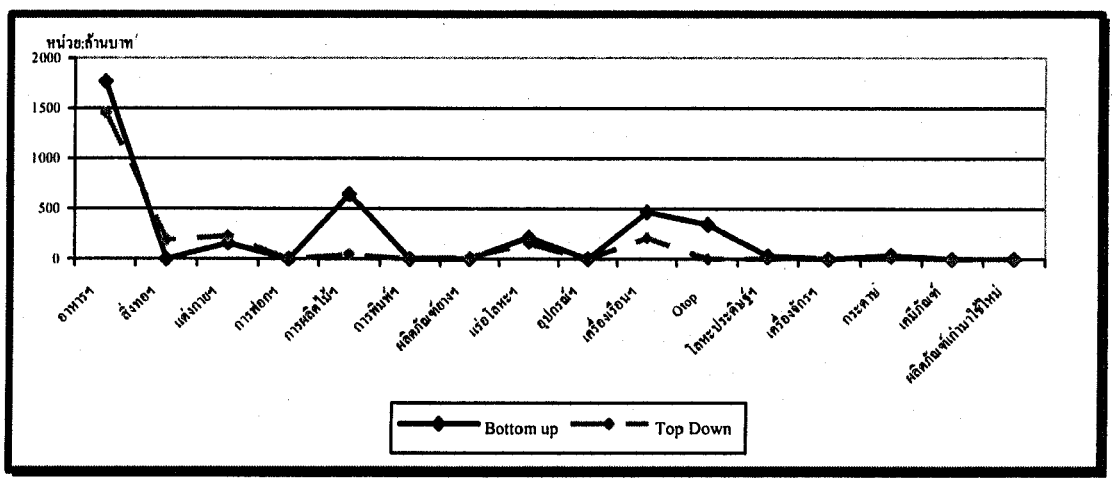

ภาพที่ 5.4 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาอุตสาหกรรม

การจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดในสาขาอุตสาหกรรม โดยวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 3,775 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อมจำนวน 1,451 ล้านบาท หรือสูงกว่าร้อยละ 62.44 ทั้งนี้เนื่องจากมีกิจกรรมการผลิตหลายกิจกรรมที่มีมูลค่าที่แตกต่างกัน รวมทั้งมีบางกิจกรรมที่การจัดเก็บโดยวิธีทางตรงมีมูลค่าการจัดเก็บ สำหรับวิธีทางอ้อม ไม่มีมูลค่าการจัดเก็บ รายละเอียดดังนี้

4.1 กิจกรรมการผลิตที่การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่าสูงกว่าวิธีอ้อม

4.1.1 การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 1,770.45 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 315.45 ล้านบาท

4.1.2 การผลิตไม้ ผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้ก๊อก ยกเว้นเครื่องเรือน รวมทั้งการผลิตสิ่งของจากฟางและวัสดุ การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 645.90 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธี ทางอ้อม จำนวน 601.90 ล้านบาท

4.1.3 การผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 41.34 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธี อ้อม จำนวน 34.37 ล้านบาท

4.1.4 การผลิตผลิตภัณฑ์จากแร่อโลหะ การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 218.69 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 62.69 ล้านบาท

4.1.5 การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้า การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 2.84 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีอ้อม จำนวน 1.84 ล้านบาท

4.1.6 การผลิตเครื่องเรือนและอุตสาหกรรมอื่น การจัดเก็บโดยวิธีทางตรงมีมูลค่ารวม 550.30 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 339.30 ล้านบาท

4.2 กิจกรรมการผลิตที่การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บ แต่การจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อมไม่มีมูลค่าการจัดเก็บแต่อย่างใด คือ

4.2.1 การผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมีภัณฑ์ มีมูลค่ารวม 1.48 ล้านบาท

4.2.2 การผลิตโลหะประดิษฐ์ มีมูลค่ารวม 32.14 ล้านบาท

4.2.3 การผลิตเครื่องจักรที่ใช้พลังงานไฟฟ้า มีมูลค่ารวม 0.04 ล้านบาท

4.2.4 การผลิตเครื่องมือที่ใช้ในทางการแพทย์ มีมูลค่ารวม 0.17 ล้านบาท

4.2.5 การผลิตยานยนต์ รถพ่วงและรถกึ่งรถพ่วง มีมูลค่ารวม 0.07 ล้านบาท

4.2.6 การผลิตอุปกรณ์การขนส่งอื่น ๆ มีมูลค่ารวม 0.32 ล้านบาท

4.2.7 การนำผลิตภัณฑ์เก่ากลับมาใช้ใหม่ มีมูลค่ารวม 0.72 ล้านบาท

4.2.8 สินค้า OTOP มีมูลค่ารวม 346.40 ล้านบาท

4.3 กิจกรรมการผลิตที่การจัดเก็บโดยวิธีทางตรงมูลค่าน้อยการจัดเก็บโดยวิธี ทางอ้อม คือ

4.3.1 การผลิตสิ่งทอสิ่งถัก การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 1.564 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีอ้อม จำนวน 192.43 ล้านบาท

4.3.2 การผลิตเครื่องแต่งกาย การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 158.33 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 71.67 ล้านบาท

4.3.3 การพิมพ์โฆษณา การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 1.70 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 0.30 ล้านบาท

4.3.4 การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและผลิตภัณฑ์พลาสติก การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 2.71 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 18.29 ล้านบาท

4.4 กิจกรรมการผลิตบางประเภทที่ไม่ปรากฏมูลค่าเมื่อจัดเก็บโดยวิธีทางตรง แต่การจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม กลับปรากฏว่ามีมูลค่าการจัดเก็บ คือ การผลิตยาสูบ มูลค่า 2 ล้านบาท

5. สาขาไฟฟ้า ประปา และโรงแยกก๊าซ

ตารางที่ 5.10 มูลค่าเพิ่มสาขาไฟฟ้า ประปา และโรงแยกก๊าซ วิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**352.02**	**541.64**	**270.46**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**53.87**	**-50.06**
หมวดไฟฟ้า	**315.28**	**498.64**	**232.24**	**89.56**	**92.06**	**85.86**	**58.16**	**-53.42**
- การผลิตพลังงานไฟฟ้า	131.68	142.99	123.53	37.41	26.40	45.67	8.59	-13.60
- การจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า	183.60	355.64	108.71	52.16	65.66	40.19	93.70	-69.43
หมวดประปา	**36.74**	**43.00**	**38.22**	**10.44**	**7.94**	**12.76**	**17.05**	**-11.12**
- ประปาส่วนภูมิภาค	35.94	42.15	37.22	10.21	7.78	12.43	17.30	-11.70
- ประปาหมู่บ้าน	0.80	0.85	1.00	0.23	0.16	0.33	5.87	17.83

จากตารางที่ 5.10 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา จังหวัดสระแก้ว ในปี 2548 มีค่าเท่ากับ 270.46 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา เท่ากับ 271.18 ล้านบาท รายการที่มีอัตราลดลง ได้แก่ หมวดไฟฟ้า และหมวดประปาอัตราขยายตัวของมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี หดตัวลงในอัตราร้อยละ 50.06 เมื่อเทียบกับการขยายตัวร้อยละ 53.87 ในปีที่ผ่านมา เนื่องจากหมวดไฟฟ้า และประปา ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักของสาขานี้ หดตัวร้อยละ 53.42 และ 11.12 ตามลำดับ เป็นผลมาจากการใช้ปริมาณไฟฟ้าโดยรวมภายในจังหวัดลดลง โครงสร้างการผลิต สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปาฯ ของจังหวัดสระแก้วในปี 2548 พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี กิจกรรมที่สำคัญของสาขานี้คือ หมวดการไฟฟ้าร้อยละ 85.86 ประกอบด้วย การผลิตพลังงานไฟฟ้า และการจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.67 และ 40.19 ตามลำดับ และหมวดประปา ประกอบด้วย ประปาส่วนภูมิภาค และประปาหมู่บ้าน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.43 และ 0.33 ตามลำดับ

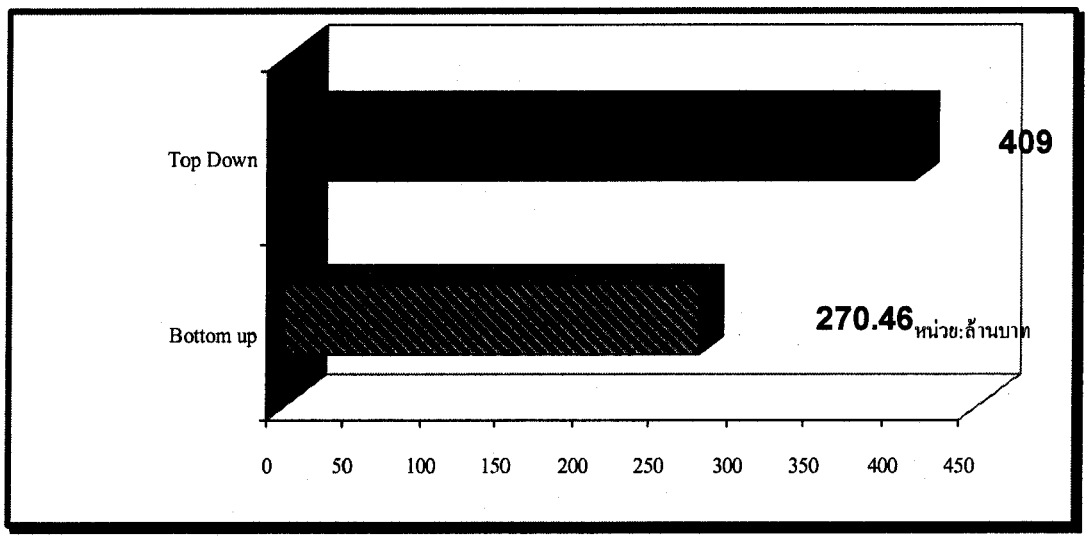

ภาพที่ 5.5 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาไฟฟ้า ประปา และโรงแยกก๊าซ

การจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดในสาขาไฟฟ้า ประปา และโรงแยกก๊าซ การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 270.46 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 139.46 ล้านบาท ทั้งนี้ในการจำแนกกิจกรรมการผลิตมีลักษณะที่ใกล้เคียงกันและมี 3 กิจกรรมการผลิตเช่นเดียวกัน ซึ่งแต่ละกิจกรรมการผลิตที่จัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่าต่ำกว่าการจัดเก็บด้วยวิธีทางอ้อม ดังนี้

5.1 การผลิตไฟฟ้า การเก็บและการจ่ายไฟฟ้า การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 232.24 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 88.54 ล้านบาท

5.2 การเก็บน้ำ การทำน้ำให้บริสุทธิ์และการจ่ายน้ำ การจัดเก็บโดยวิธีทางตรงมีมูลค่าการจัดเก็บรวม 38.22 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 11.78 ล้านบาท

5.3 โรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไม่มีมูลค่าการจัดเก็บทั้งวิธี ทางตรง และวิธีทางอ้อม

6. สาขาก่อสร้าง

ตารางที่ 5.11 มูลค่าเพิ่มสาขาก่อสร้าง วิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			สัดส่วน (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**742.51**	**747.09**	**1,958.32**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**0.62**	**162.12**
การก่อสร้างของภาคเอกชน	**562.54**	**566.69**	**1,657.57**	**75.76**	**75.85**	**84.64**	0.74	192.50
- ที่อยู่อาศัย	397.67	427.06	1,487.77	53.56	57.16	75.97	7.39	248.37
- อาคารพาณิชย์	19.17	18.49	69.96	2.58	2.48	4.13	-3.55	278.36
- อาคารโรงงาน	5.41	6.40	4.60	0.73	0.86	0.27	18.29	-28.16
- โรงเรียน	7.54	-	5.90	1.02	0.00	0.35	-100.00	100.00
- อาคารเก็บสินค้า	3.21	-	0.61	0.43	0.00	0.04	-100.00	100.00
- อื่น ๆ	129.54	114.74	88.73	17.45	16.22	5.24	-11.43	-22.67
การก่อสร้างของรัฐบาล	**179.97**	**180.39**	**300.75**	**24.24**	**24.15**	**15.35**	**0.24**	**66.72**
- การก่อสร้างประเภทอาคาร	7.95	8.00	14.67	1.07	1.07	0.87	0.63	83.28
- การก่อสร้างที่ไม่ใช่อาคาร	172.02	172.39	221.09	23.17	23.08	13.06	0.22	28.25

จากตารางที่ 5.11 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ของสาขาก่อสร้างจังหวัดสระแก้ว ในปี 2548 เท่ากับ 1,958.32 ล้านบาท สูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา 1,211.23 ล้านบาท รายการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ การก่อสร้าง ภาคเอกชน และการก่อสร้างภาครัฐ โครงสร้างการผลิตสาขาก่อสร้าง สัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ในปี 2548 ประกอบด้วยหมวดการก่อสร้างเอกชน ร้อยละ 84.64 ซึ่งประกอบด้วย ที่อยู่อาศัย การก่อสร้างอื่น อาคารพาณิชย์ โรงเรียน อาคารโรงงาน อาคารเก็บสินค้า ร้อยละ 75.97, 5.24, 4.13, 0.35, 0.27 และ 0.04 ตามลำดับ และหมวดการก่อสร้างของรัฐบาล ร้อยละ 15.35 ซึ่งประกอบด้วยรายการหลักคือ การก่อสร้างที่ไม่ใช่อาคาร และการก่อสร้างประเภทอาคาร ร้อยละ 13.06 และ 0.87 ตามลำดับ อัตราการขยายตัวของมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี การก่อสร้างโดยรวมขยายตัวร้อยละ 162.12 ขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 0.62 ในปีที่ผ่านมา เนื่องจากการก่อสร้างภาคเอกชนซึ่งเป็นกิจกรรมหลัก ของจังหวัด ปรับตัวสูงขึ้นจากร้อยละ 0.74 เป็นร้อยละ

192.50 ส่วนการก่อสร้างภาครัฐขยายตัวสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 66.72 เมื่อเทียบกับการขยายตัวร้อยละ 0.24 ในปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีการก่อสร้างโครงการขยาย ช่องทางจราจรถนนสายหลักในช่วงพื้นที่จังหวัด

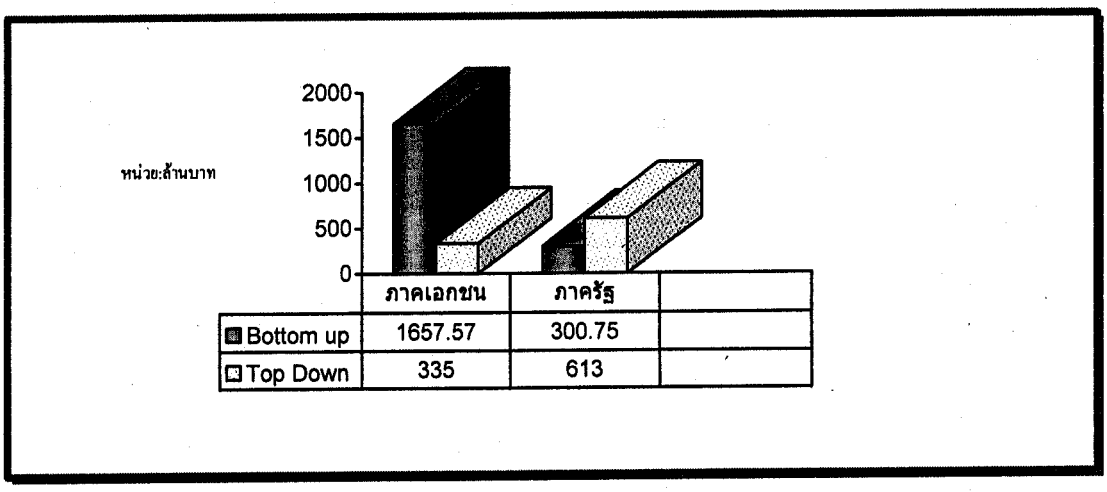

ภาพที่ 5.6 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาก่อสร้าง

การจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาก่อสร้างโดยวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 1,958.37 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 1,010.37 ล้านบาท จำแนกได้ดังนี้คือ

6.1. การก่อสร้างภาคเอกชน การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่า 1,657.57 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 1,322.57 ล้านบาท

6.2 .การก่อสร้างภาครัฐ การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่า 300.75 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีอ้อม จำนวน 312.25 ล้านบาท

จากการวิเคราะห์พบว่า การจัดเก็บด้วยวิธีทางตรง มีการจำแนกรายละเอียดกิจกรรมของภาคเอกชนและภาครัฐเป็นไปตามมาตรฐานอุตสาหกรรม และมีการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ สำหรับกิจกรรมทางด้านภาครัฐเป็นการจัดเก็บข้อมูลการเบิกจ่ายเงินของส่วนราชการที่เบิกเงินประเภทงบลงทุน ตรวจสอบได้จากข้อมูลการเบิกจ่ายเงินจากสำนักงานคลังจังหวัด สำหรับการจัดเก็บด้วยวิธีทางอ้อมเป็นวิธีการกระจายมูลค่าเพิ่มระดับประเทศลงสู่ระดับจังหวัดโดยใช้สัดส่วนเครื่องชี้วัดภาวะการผลิต จังหวัดสระแก้วมีโครงการขยายเส้นทางจราจรในถนนสายหลักในพื้นที่จังหวัด ฉะนั้นสาขาก่อสร้างจึงมีการขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะภาคเอกชนมีการก่อสร้างที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นอย่างมาก

7. สาขาขายส่ง ขายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน

ตารางที่ 5.12 มูลค่าเพิ่มสาขาขายส่ง ขายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์ฯ วิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาคงที่	**6,299.38**	**8,042.34**	**7,437.15**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**27.67**	**- 7.53**
การขายส่ง	**4,817.74**	**5,797.74**	**5,039.36**	**76.48**	**72.09**	**67.76**	**20.34**	**- 13.08**
- การขายยานยนต์ และจักรยานยนต์	2,192.28	2,992.06	1,979.63	34.80	37.20	26.62	36.48	- 33.84
- การขายส่งอื่น	2,625.46	2,805.68	3,059.74	41.68	34.89	41.14	6.86	9.06
การขายปลีก	**1,241.97**	**1,965.87**	**2,018.34**	**19.72**	**24.44**	**27.14**	**58.29**	**2.67**
- การขายปลีกยานยนต์ และจักรยานยนต์	806.40	1,424.55	1,342.55	12.80	17.71	18.05	76.66	- 5.76
- การขายปลีกสินค้าทั่วไปในร้านค้า	43.17	72.99	96.23	0.69	0.91	1.29	69.07	31.85
- การขายปลีกอาหาร เครื่องดื่ม ยาสูบ	183.38	192.58	271.76	2.91	2.39	3.65	5.02	41.11
- การขายปลีกในร้านค้าเฉพาะอย่าง	209.02	275.76	307.80	3.32	3.43	4.14	31.93	11.62
การซ่อมแซม	**239.67**	**278.73**	**379.44**	**3.80**	**3.47**	**5.10**	**16.29**	**36.14**
- การซ่อมแซมยานยนต์	229.18	265.00	369.19	3.64	3.30	4.96	15.63	39.32
- การซ่อมแซมของใช้	10.49	13.73	10.25	0.17	0.17	0.14	30.83	25.34

จากตารางที่ 5.12 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ของสาขาการขายส่ง ขายปลีกฯ จังหวัดสระแก้วในปี 2548 มีค่าเท่ากับ 7,437.15 ล้านบาท ลดลงจาก 8,042.34 ล้านบาท ในปีที่ผ่านมาเท่ากับ 605.19 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.53 รายการที่มีมูลค่าเพิ่มลดลงที่สำคัญ ได้แก่ หมวดการขายส่ง ซึ่งประกอบด้วย การขายส่งยานยนต์ และจักรยานยนต์ และการขายส่งอื่น โครงสร้างการผลิต สาขาการขายส่ง การขายปลีกฯ ในปี 2548 พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ประกอบด้วยหมวดการขายส่ง โดยมีสัดส่วนสูงที่สุด คือร้อยละ 67.76 โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การขายส่งยานยนต์และจักรยานยนต์ และการขายส่งอื่น หมวดการขายปลีกมีสัดส่วนร้อยละ 27.14 โดยการขายปลีก

ยานยนต์ และจักรยานยนต์ เป็นกิจกรรมที่สำคัญ ส่วนหมวดการซ่อมแซมฯ มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 5.10

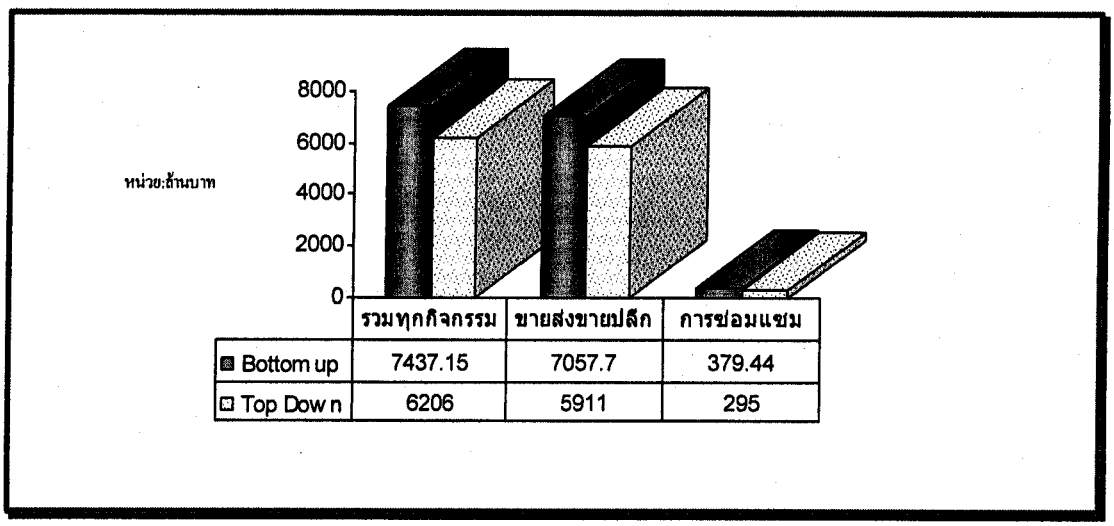

ภาพที่ 5.7 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาขายส่ง ขายปลีกและการซ่อมแซมยานยนต์จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน

การจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาขายส่ง ขายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน วิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 7,437.15 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 1,231.15 ล้านบาท และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนกิจกรรมการผลิตทั้ง สองวิธีพบว่าการจัดเก็บโดยวิธีทางตรง ได้จำแนกกิจกรรมการผลิตออกเป็น 8 กิจกรรมการผลิต คือ

7.1 การขายส่ง ยานยนต์และจักรยานยนต์ มีมูลค่าการจัดเก็บ 1,979.63 ล้านบาท

7.2 การขายส่งอื่น ๆ มีมูลค่าการจัดเก็บ 3,059.74 ล้านบาท

7.3 การขายปลีกยานยนต์ และจักรยานยนต์ มีมูลค่าการจัดเก็บ 1,342.55 ล้านบาท

7.4 การขายปลีกสินค้าทั่วไปในร้านค้า มีมูลค่าการจัดเก็บ 96.23 ล้านบาท

7.5 การขายปลีกอาหาร เครื่องดื่ม ยาสูบ มีมูลค่าการจัดเก็บ 271.76 ล้านบาท

7.6 การขายปลีกในร้านค้าเฉพาะอย่าง มีมูลค่าการจัดเก็บ 307.80 ล้านบาท

7.7 การซ่อมแซมยานยนต์ และจักรยานยนต์ มีมูลค่าการจัดเก็บ 369.19 ล้านบาท

7.8 การซ่อมแซมของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน มีมูลค่าการจัดเก็บ 10.25 ล้านบาท

ในขณะที่การจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม จำแนกกิจกรรมการผลิตออกเพียง 2 กิจกรรมการผลิต คือ การค้าส่ง ค้าปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน

8. สาขาโรงแรมและภัตตาคาร

ตารางที่ 5.13 มูลค่าเพิ่มสาขาโรงแรมและภัตตาคาร วิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**142.00**	**137.16**	**165.44**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**-3.41**	**20.63**
หมวดโรงแรม ค่ายพัก และที่พักชั่วคราว	**16.98**	**18.27**	**34.89**	**11.95**	**13.32**	**21.09**	**7.64**	**90.94**
- โรงแรม	16.98	18.27	34.89	11.95	13.32	21.09	7.64	90.94
หมวดภัตตาคารร้านขายอาหารและบาร์	**125.02**	**118.88**	**130.56**	**88.05**	**86.68**	**78.91**	**-4.91**	**9.82**
- ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม	114.16	108.39	120.91	80.39	79.03	73.08	-5.05	11.55
- ร้านขายอาหารอื่นๆมิได้จัดไว้	10.87	10.49	9.65	7.65	7.65	5.83	-3.43	-8.07

จากตารางที่ 5.13 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี สาขาโรงแรมและภัตตาคารจังหวัดสระแก้ว ในปี 2548 มีค่าเท่ากับ 165.44 ล้านบาท สูงขึ้นจาก 137.16 ล้านบาท ในปีที่ผ่านมา เท่ากับ 28.28 ล้านบาท รายการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ หมวดโรงแรม ค่ายพัก และที่พักชั่วคราว และหมวดภัตตาคาร ร้านขายอาหาร และบาร์ โครงสร้างการผลิตสาขาโรงแรมและภัตตาคาร ในปี 2548 พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปีของจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย และหมวดภัตตาคารร้านขายอาหารและบาร์ ร้อยละ 78.91 โดยมีกิจกรรมหลักที่สำคัญ ประกอบด้วยการขายอาหารและเครื่องดื่ม และการขายอาหารในโรงเรียน ร้อยละ 73.08 และ 5.83 ตามลำดับ ส่วนหมวดโรงแรม ค่ายพักฯ มีสัดส่วน ร้อยละ 21.09 ซึ่งประกอบด้วยรายการที่สำคัญคือ โรงแรมอัตราขยายตัวของมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ขยายตัวในอัตราร้อยละ 20.63 เมื่อเทียบกับการหดตัวร้อยละ 3.41 ในปีที่ผ่านมา

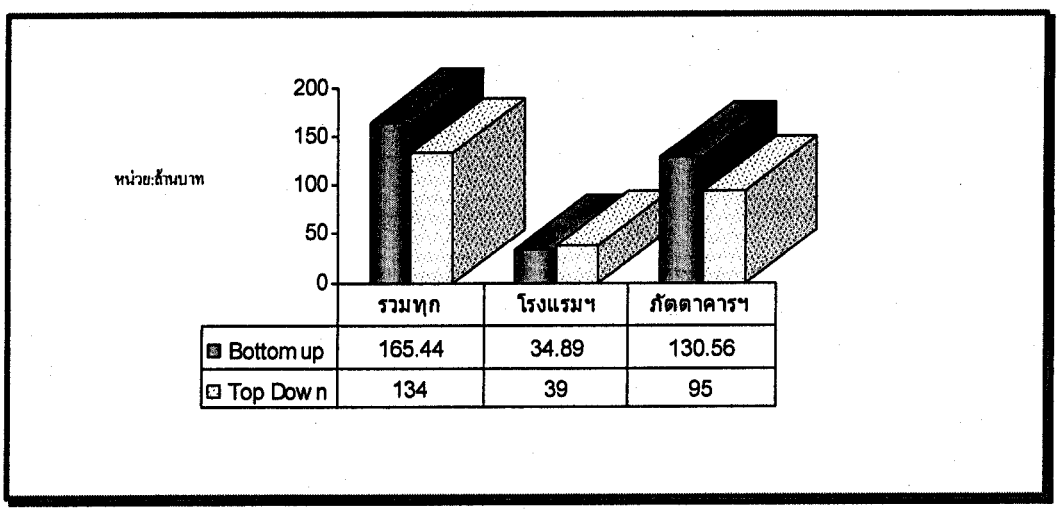

ภาพที่ 5.8 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาโรงแรมและภัตตาคาร

การจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาโรงแรมและภัตตาคาร การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง สามารถจัดเก็บได้จำนวน 165.44 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 31.44 ล้านบาท จำแนกรายละเอียดตามรายกิจกรรมการผลิตได้ดังนี้

8.1 โรงแรม (ค่ายพัก และที่พักชั่วคราว) วิธีทางตรง สามารถจัดเก็บได้รวม 34.89 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม จำนวน 4.11 ล้านบาท

8.2 ภัตตาคาร บาร์ไนต์คลับ คาเฟ่ ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม วิธีทางตรงจัดเก็บได้จำนวน 130.56 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม จำนวน35.56ล้านบาท

9. สาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม

ตารางที่ 5.14 มูลค่าเพิ่มสาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคมวิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**267.72**	**314.74**	**326.64**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**17.56**	**3.78**
หมวด การขนส่งทางบก	**144.91**	**187.46**	**210.26**	**54.13**	**59.56**	**64.37**	**29.37**	**12.16**
- การขนส่งทางรถไฟ	5.36	4.53	0.00	2.00	1.44	0.00	-15.46	-100.00
- การขนส่งทางถนน	139.54	182.93	220.26	52.12	58.12	65.04	31.09	20.41
หมวด บริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง	**1.25**	**1.19**	**1.27**	**0.47**	**0.38**	**0.38**	**-5.18**	**6.81**
หมวด การไปรษณีย์และการโทรคมนาคม	**121.56**	**126.09**	**115.11**	**45.41**	**40.06**	**35.24**	**3.72**	**-8.70**
- การไปรษณีย์	13.80	19.89	19.84	5.15	6.32	5.86	44.15	-0.27
- การโทรคมนาคม	107.76	106.20	97.28	40.25	33.74	28.73	-1.45	-8.40

จากตารางที่ 5.14 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ของสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม จังหวัดสระแก้ว ในปี 2548 มีค่าเท่ากับ 338.64 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 23.90 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.60 รายการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ หมวดการขนส่งทางบก ซึ่งประกอบด้วยรายการที่สำคัญคือ การขนส่งทางบกอื่น และการขนส่งทางรถไฟ และหมวดบริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง โครงสร้างการผลิตสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคมในปี 2548 พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปีของจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วยหมวดการขนส่งทางบกฯ ร้อยละ 65.04 โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การขนส่งทางบกอื่น ร้อยละ 65.04 และการขนส่งทางรถไฟร้อยละ 100 รองลงมาคือ หมวดการไปรษณีย์และการโทรคมนาคมร้อยละ 34.58 โดยมีกิจกรรม ที่สำคัญ ได้แก่ การโทรคมนาคมร้อยละ 28.23 และการไปรษณีย์ มีสัดส่วนร้อยละ 5.86 และหมวดบริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งร้อยละ 0.38

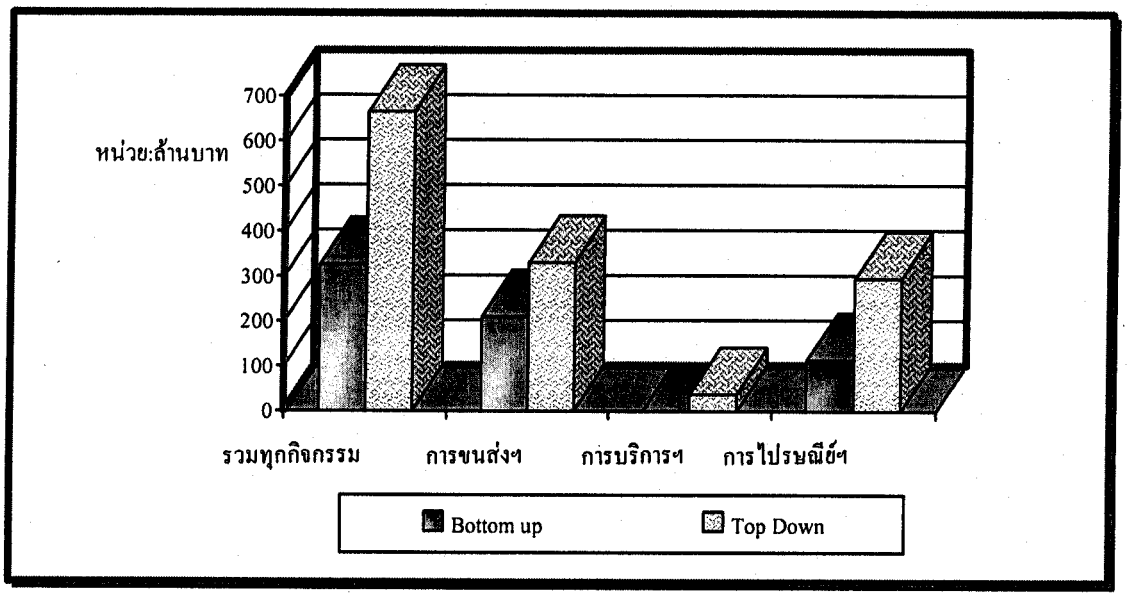

ภาพที่ 5.9 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม

การจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคมการจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 326.64 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม 39.36 ล้านบาท สามารถจำแนกเป็นรายกิจกรรมการผลิตได้ดังนี้

9.1 การขนส่งทางบกและการขนส่งทางท่อลำเลียง การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง สามารถจัดเก็บได้ 210.26 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 120.74 ล้านบาท

9.2 บริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและบริการด้านการท่องเที่ยว การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง สามารถจัดเก็บได้ 1.27 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม 36.73 ล้านบาท

9.3 การไปรษณีย์และการโทรคมนาคม การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง สามารถจัดเก็บได้จำนวน 115.11 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 181.89 ล้านบาท และ การจัดเก็บวิธีทางตรง ได้แยกออกเป็น 2 กิจกรรมคือ การไปรษณีย์ จำนวน 19.84 ล้านบาท การโทรคมนาคม จำนวน 97.28 ล้านบาท

สรุปได้ว่าการจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม นั้น การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง ในทุกกิจกรรมการผลิตมีมูลค่าต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม

10. สาขาตัวกลางทางการเงิน

ตารางที่ 5.15 มูลค่าเพิ่มสาขาตัวกลางทางการเงิน วิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**2,958.42**	**14,787.31**	**16,810.09**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**399.83**	**13.67**
ตัวกลางทางการเงิน ฯ	**2,467.91**	**12,066.44**	**13,947.33**	**83.42**	**81.60**	**82.97**	**388.93**	**15.58**
สถาบันการเงิน (ธนาคารต่าง ๆ)	**2,274.13**	**10,969.22**	**12,587.39**	**76.87**	**74.18**	**74.88**	**382.34**	**14.75**
- ธนาคารพาณิชย์	1,339.86	5,117.88	5,723.83	45.29	34.61	34.05	281.97	11.83
- ธนาคารออมสิน	54.73	730.49	822.01	1.85	4.94	4.89	1234.71	12.52
- ธนาคารเพื่อการเกษตร ฯ	536.65	3,232.50	3,728.47	18.14	21.86	22.18	502.34	15.34
- สหกรณ์การเกษตร	49.70	272.08	347.96	1.68	1.84	2.07	447.44	27.88
- สหกรณ์ออมทรัพย์	293.47	1,616.25	1,966.78	9.92	10.93	11.70	450.73	21.68
ตัวกลางทางการเงินอื่น ๆ	**194.07**	**1,095.73**	**1,359.93**	**6.56**	**7.41**	**8.09**	**464.60**	**24.11**
- สถานธนานุบาลต่างจังหวัด	6.50	19.22	35.30	0.22	0.13	0.21	239.09	100.70
- กองทุนหมู่บ้าน	187.56	1,077.99	1,324.63	6.34	7.29	7.88	474.74	22.87
ประกันภัยและกองทุนบำเหน็จบำนาญ	**490.50**	**2,720.86**	**2,862.75**	**16.58**	**18.40**	**17.03**	**454.71**	**5.21**
- การประกันชีวิต	490.50	2,720.86	2,862.75	16.58	18.40	17.03	454.71	5.21

จากตารางที่ 5.15 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี สาขาตัวกลางทางการเงินของจังหวัดสระแก้ว ในปี 2548 มีค่าเท่ากับ 16,810.09 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 2,022.78 ล้านบาท กิจกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ หมวดสถาบันการเงิน (ธนาคารต่าง ๆ สหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์ออมทรัพย์) หมวดสถาบันการเงินอื่น ๆ (สถานธนานุบาลต่างจังหวัด

และกองทุนหมู่บ้าน) โครงสร้างการผลิต สัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี สาขาตัวกลางทางการเงินจังหวัดสระแก้ว ในปี 2548 ประกอบด้วย หมวดสถาบันการเงิน มีสัดส่วนถึงร้อยละ 74.88 โดยมีสถาบันการเงินที่สำคัญ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ ธนาคารออมสิน และสหกรณ์การเกษตร การประกันภัยและกองทุนบำเหน็จบำนาญ ยกเว้นการประกันสังคมภาคบังคับ มีสัดส่วนร้อยละ 17.03 ซึ่งมาจากรายการหลัก คือ ประกันชีวิต และหมวดตัวกลางทางการเงินอื่น ๆ มีสัดส่วนร้อยละ 8.09 ส่วนใหญ่มาจากกองทุนหมู่บ้าน และรายการสถานธนานุบาลต่างจังหวัด

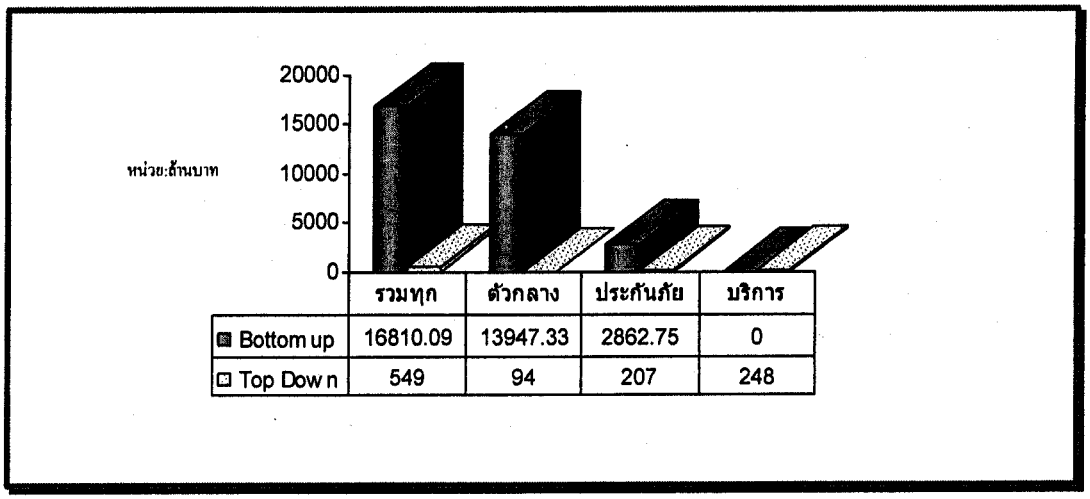

ภาพที่ 5.10 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาตัวกลางทางการเงิน

การจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาตัวกลางทางการเงินโดยวิธีทางตรง สามารถจัดเก็บได้มูลค่ารวม 16,810.09 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 16,261.09 ล้านบาท และการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำแนกการเก็บมูลค่าเป็นหมวดย่อย 3 หมวดคือ 1) ตัวกลางทางการเงินยกเว้นการประกันภัยและกองทุนบำเหน็จบำนาญ 2) การประกันภัยและกองทุนบำเหน็จบำนาญยกเว้นการประกันสังคม 3) บริการเสริมสถาบันการเงิน สำหรับการจัดเก็บวิธีทางตรง นั้นจำแนกออกเป็นหมู่ใหญ่ จากนั้นก็จำแนกออกเป็นรายกิจกรรม ดังรายละเอียดรายกิจกรรมการผลิตดังนี้

10.1 สถาบันการเงิน (ธนาคาร) การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง สามารถจัดเก็บได้รวม 12,587.39 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 12,493.39 ล้านบาท และการจัดเก็บวิธีทางตรง ได้จำแนกออกเป็นรายกิจกรรมการผลิตดังนี้

10.1.1 ธนาคารพาณิชย์ มีมูลค่าการจัดเก็บ 5,723.83 ล้านบาท

10.1.2 ธนาคารออมสิน มีมูลค่าการจัดเก็บ 822.01 ล้านบาท

10.1.3 ธนาคารเพื่อการเกษตร ฯ มีมูลค่าการจัดเก็บ 3,728.47 ล้านบาท

10.1.4 สหกรณ์การเกษตร มีมูลค่าการจัดเก็บ 347.96 ล้านบาท

10.1.5 สหกรณ์ออมทรัพย์ มีมูลค่าการจัดเก็บ 1,966.78 ล้านบาท

10.2 ตัวกลางทางการเงินอื่น ๆ การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง สามารถจัดเก็บได้รวม 1,359.93 ล้านบาท สำหรับการจัดเก็บวิธีทางอ้อม ไม่มีมูลค่าในการจัดเก็บ

10.3 การประกันภัยและกองทุนบำเหน็จบำนาญยกเว้นการประกันสังคมภาคบังคับ การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง สามารถจัดเก็บได้รวม 2,862.75 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 2,655.75 ล้านบาท

10.4 การบริการเสริมสถาบันการเงิน การจัดเก็บวิธีทางตรง ไม่มีมูลค่าในการจัดเก็บ สำหรับการจัดเก็บโดยวิธีอ้อม จำนวน 248 ล้านบาท

จากการวิเคราะห์พบว่าการจัดเก็บด้วยวิธีทางตรงมีมูลค่าเพิ่มมากกว่าการจัดเก็บด้วยวิธีทางอ้อม เป็นจำนวนถึง 16,261.09 ล้านบาท ซึ่งมีมูลค่าสูงมาก หมวดกิจกรรมที่ทำให้มีมูลค่าแตกต่างกันอย่างมากคือ หมวดสถาบันการเงิน การจัดเก็บด้วยวิธีทางตรงมีรายละเอียดกิจกรรมย่อย คือ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรฯ สหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์ออมทรัพย์ การหามูลค่าการผลิตหรือรายได้จากการดำเนินงานต้องใช้ข้อมูลเกี่ยวกับดอกเบี้ยรับหักดอกเบี้ยจ่าย ถึงจะได้มูลค่าการผลิต เนื่องจากสถาบันการเงินเป็นทั้งเจ้าของเงินและเป็นผู้ประกอบการ รายได้อีกทางหนึ่งคือค่าทำเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ใช้บริการ ข้อมูลดังกล่าวได้จากการใช้สัดส่วนค่าใช้จ่ายขั้นกลางกับรายได้ทั้งหมด ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้จัดทำ จากนั้นจึงนำมาคำนวณหามูลค่าเพิ่ม ข้อมูลเป็นข้อมูลระดับจังหวัด สำหรับการจัดเก็บด้วยวิธีทางอ้อม เป็นการกระจายมูลค่าเพิ่มจากระดับประเทศลงสู่จังหวัด

11. สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการธุรกิจ

ตารางที่ 5.16 มูลค่าเพิ่มสาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการธุรกิจ วิธีทางตรง

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**2,495.20**	**2,498.15**	**2,727.93**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**0.12**	**9.19**
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	**2,471.80**	**2,470.41**	**2,697.04**	**99.06**	**98.89**	**98.87**	**-0.06**	**9.19**
- การให้เช่าที่อยู่อาศัย	2,469.48	2,467.56	2,693.67	98.97	98.78	98.75	-0.08	9.16
- บริการอสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ	2.32	2.85	3.38	0.09	0.11	0.12	22.71	18.59
บริการให้เช่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ ฯ	**4.82**	**5.77**	**6.05**	**0.19**	**0.23**	**0.22**	**19.68**	**4.89**
กิจกรรมด้านคอมพิวเตอร์	**4.34**	**4.59**	**9.60**	**0.17**	**0.18**	**0.35**	**5.79**	**109.15**
บริการด้านธุรกิจอื่น	**14.24**	**17.38**	**15.24**	**0.57**	**0.70**	**0.56**	**22.05**	**-12.33**

จากตารางที่ 5.16 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจของจังหวัดสระแก้ว ในปี 2548 มีค่าเท่ากับ 2,727.93 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 229.78 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.19 กิจกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ กิจกรรมด้านคอมพิวเตอร์ บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ และบริการให้เช่าเครื่องจักรและอุปกรณ์อื่น โครงสร้างการผลิต สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ฯ ในปี 2548 พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปีของจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วยบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ร้อยละ 98.87 โดยมีกิจกรรมหลักที่สำคัญ ได้แก่ การให้เช่าที่อยู่อาศัย ร้อยละ 98.75 และการบริการอสังหาริมทรัพย์อื่นๆ ร้อยละ 0.12 รองลงมา ได้แก่ บริการด้านธุรกิจอื่น กิจกรรมด้านคอมพิวเตอร์ บริการให้เช่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ ฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.56 0.35 และ 0.22 ตามลำดับ

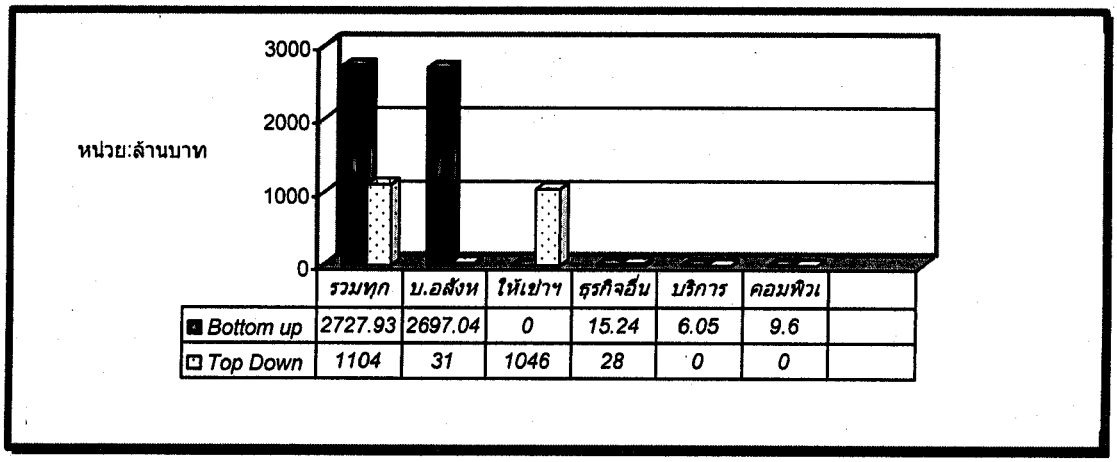

ภาพที่ 5.11 เปรียบเทียบมูลค่ากิจกรรมการผลิตสาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า

การจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการธุรกิจวิธีทางตรง สามารถจัดเก็บมูลค่ารวมได้ 2,727.93 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 1,623.93 ล้านบาท ทั้งนี้ การจัดเก็บวิธีทางตรงในกิจกรรมการผลิตการให้เช่าเครื่องจักรและอุปกรณ์โดยไม่มีผู้ควบคุมการให้เช่าของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนที่อยู่อาศัย มีมูลค่าการจัดเก็บจำนวน 6.05 ล้านบาท และกิจกรรมด้านคอมพิวเตอร์และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องมีมูลค่าการจัดเก็บจำนวน 15.24 ล้านบาท สำหรับการจัดเก็บวิธีทางอ้อม ไม่มีมูลค่าการจัดเก็บทั้ง 2 กิจกรรม

จากภาพที่ 5.11 รายละเอียดในแต่ละกิจกรรมการผลิตโดยเปรียบเทียบมีรายละเอียดดังนี้

11.1 การบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การจัดเก็บวิธีทางตรง สามารถจัดเก็บได้รวม 2,727.93 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 1,623.93 ล้านบาท ทั้งนี้เนื่องจากมีการรวมเอากิจกรรมการผลิตในด้านการให้เช่าที่อยู่อาศัยรวมอยู่ด้วย

11.2 การให้เช่าที่อยู่อาศัย การจัดเก็บวิธีทางตรง ไม่มีมูลค่าการจัดเก็บเนื่องจากได้รวมไว้ในการบริการด้านอสังหาริมทรัพย์แล้ว สำหรับการจัดเก็บวิธีทางอ้อม มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 1,046 ล้านบาท

11.3 บริการด้านธุรกิจอื่น การจัดเก็บวิธีทางตรง สามารถจัดเก็บได้รวม 15.24 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 12.76 ล้านบาท

11.4 การบริการให้เช่าเครื่องจักรและอุปกรณ์โดยไม่มีผู้ควบคุมการให้เช่าของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน การจัดเก็บด้วยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 6.05 ล้านบาท ในขณะที่วิธีทางอ้อมไม่มีมูลค่าการจัดเก็บ

11..5 กิจกรรมด้านคอมพิวเตอร์และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง การจัดเก็บด้วยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 9.60 ล้านบาท ในขณะที่การจัดเก็บวิธีทางอ้อมไม่มีมูลค่าการจัดเก็บ

12. สาขาบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ

ตารางที่ 5.17 มูลค่าเพิ่มสาขาบริหารราชการแผ่นดินฯ วิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี

สระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**1,289.94**	**1,471.81**	**1,559.20**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**14.10**	**5.93**
การบริหารราชการส่วนกลาง ฯ	181.31	171.92	179.94	14.06	11.68	11.56	-5.18	4.67
การบริหารราชการส่วนภูมิภาค	167.62	183.41	180.17	12.99	12.46	11.58	9.42	-1.77
การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น	106.33	158.23	206.54	8.24	10.75	13.27	48.81	30.53
การบริหารราชการทหาร	370.36	436.70	459.36	28.71	29.67	29.52	17.91	5.19
การบริหารราชการตำรวจ	450.50	505.14	513.61	34.92	34.32	32.94	12.13	1.67
ข้าราชการอัยการและศาล	9.19	10.87	12.18	0.71	0.74	0.78	18.27	12.07
การประกันสังคมภาคบังคับ	2.38	2.56	2.02	0.18	0.17	0.13	7.48	-21.03
หน่วยงานอิสระอื่น	2.25	3.00	5.39	0.17	0.20	0.35	33.21	79.81

จากตารางที่ 5.17 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี สาขาการบริหารราชการ การป้องกันประเทศและการประกันสังคมภาคบังคับ จังหวัดสระแก้ว ในปี 2548 มีค่าเท่ากับ 1,559.20 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 87.39 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.93 รายการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ หน่วยงานอิสระอื่น การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้าราชการอัยการและศาล การบริหารราชการทหาร การบริหารราชการส่วนกลาง และการบริหารราชการตำรวจ โครงสร้างการผลิตสาขาการบริหารราชการฯ ในปี 2548 พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ของจังหวัดสระแก้ว สัดส่วนที่สำคัญ ได้แก่ การบริหารราชการตำรวจ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.81 รองลงมาได้แก่ การบริหารราชการทหาร การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น การบริหารราชการส่วนภูมิภาค การบริหารราชการส่วนกลาง ข้าราชการอัยการและศาล หน่วยงานอิสระอื่น และการประกันสังคมภาคบังคับ ร้อยละ 29.52 13.27 11.58 11.56 0.78 0.35 และ 0.13 ตามลำดับ

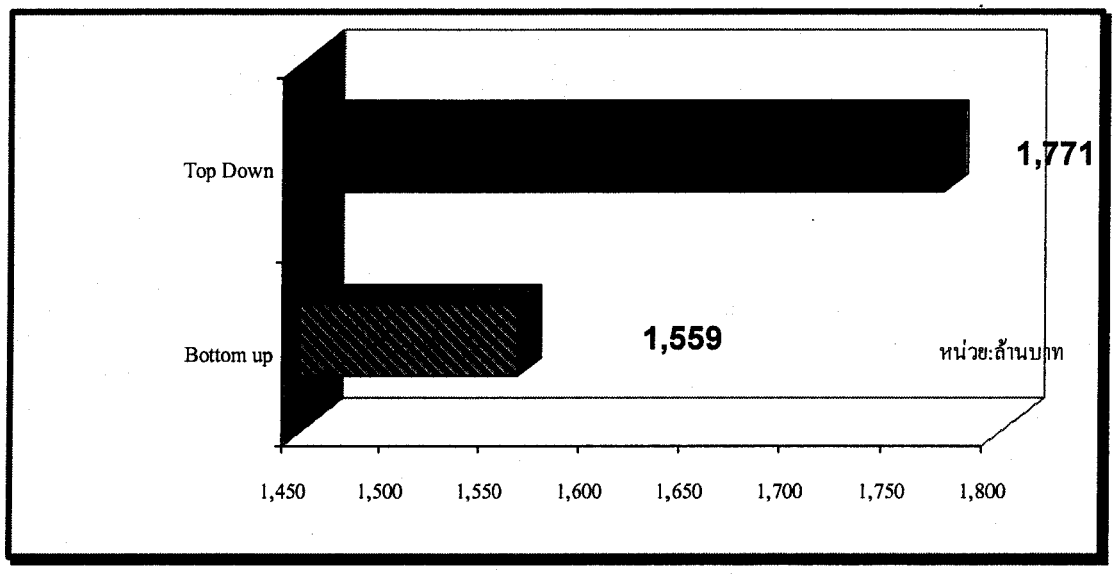

ภาพที่ 5. 12 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคม

การจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ โดยวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 1,559.20 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 211.80 ล้านบาท และกิจกรรมการผลิตวิธีทางอ้อมมีเพียงกิจกรรมเดียว สำหรับวิธีทางตรง มีกิจกรรมการผลิตจำนวน 8 กิจกรรม ดังนี้

12.1 การบริหารราชการส่วนกลาง มีมูลค่าการจัดเก็บ 179.94 ล้านบาท

12.2 การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีมูลค่าการจัดเก็บ 180.17 ล้านบาท

12.3 การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีมูลค่าการจัดเก็บ 206.54 ล้านบาท

124 การบริหารราชการทหาร มีมูลค่าการจัดเก็บ 459.36 ล้านบาท

12.5 การบริหารราชการตำรวจ มีมูลค่าการจัดเก็บ 513.61 ล้านบาท

12.6 ข้าราชการอัยการและศาล มีมูลค่าการจัดเก็บ 12.18 ล้านบาท

12.7 การประกันสังคมภาคบังคม มีมูลค่าการจัดเก็บ 2.02 ล้านบาท

12.8 หน่วยงานอิสระอื่น มีมูลค่าการจัดเก็บ 5.39 ล้านบาท

13. สาขาการศึกษา

ตารางที่ 5.18 มูลค่าเพิ่มสาขาการศึกษา วิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**781.34**	**1010.01**	**1125.42**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**29.27**	**11.42**
ภาครัฐบาล	**733.71**	**959.98**	**1053.06**	**93.90**	**95.05**	**93.57**	**30.84**	**9.69**
- โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พิเศษ	0.67	0.72	1.04	0.09	0.07	0.09	6.23	45.67
- โรงเรียนเทคนิคของรัฐบาล	7.96	9.42	14.46	1.02	0.93	1.27	18.34	53.43
- โรงเรียนอาชีวศึกษาอื่น	1.36	4.07	4.43	0.17	0.40	0.39	199.63	9.00
- การศึกษาผู้ใหญ่สามัญ /อาชีพ	19.06	22.46	20.11	2.44	2.22	1.77	17.81	-10.46
- การศึกษาขั้นพื้นฐาน	685.93	899.69	984.48	87.79	87.47	87.58	31.16	9.42
- ระดับอุดมศึกษา	18.73	23.63	28.55	2.40	2.34	2.52	26.20	20.80
- วิทยาลัยที่สอนด้านวิชาชีพ	18.73	22.93	27.85	2.40	2.27	2.45	22.46	21.44
-มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษา	0.00	0.70	0.70	0.00	0.07	0.06	100.00	0.00
ภาคเอกชน	**47.63**	**50.04**	**72.36**	**6.10**	**4.95**	**6.38**	**5.05**	**44.62**
- โรงเรียนอนุบาล	14.16	10.10	0.77	1.81	1.00	0.07	-28.67	-92.41
- โรงเรียนประถมศึกษา	29.96	37.98	66.04	3.83	3.76	5.82	26.76	73.87
- วิทยาลัยที่สอนด้านเทคนิค	3.51	1.95	5.56	0.45	0.19	0.49	-44.28	184.43

จากตารางที่ 5.18 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ของสาขาการศึกษาจังหวัดสระแก้ว ในปี 2548 มีค่าเท่ากับ 1,125.42 ล้านบาท สูงขึ้นจาก 1,010.01 ล้านบาท ในปีที่ผ่านมา เท่ากับ 115.41 ล้านบาท รายการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ การศึกษาภาคเอกชน (โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนเทคนิค) และการศึกษาภาครัฐบาล (โรงเรียนเทคนิค โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พิเศษ ระดับอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่อนุบาลถึงมัธยมศึกษาที่ไม่สามารถแยกระดับได้ และโรงเรียนอาชีวศึกษาอื่น) โครงสร้างการผลิต สาขาการศึกษา ในปี 2548 พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ของจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วยการศึกษาภาครัฐบาลร้อยละ 93.57 โดยมีกิจกรรมที่สำคัญคือ การศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่อนุบาลถึงมัธยมศึกษาที่ไม่สามารถแยกระดับได้ มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 87.58 รองลงมา คือ การศึกษาระดับอุดมศึกษา วิทยาลัยที่สอน

สายอาชีพ การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ และสายอาชีพ มีสัดส่วนร้อยละ 2.52 2.45 และ 1.77 ตามลำดับ การศึกษาภาคเอกชน มีสัดส่วน ร้อยละ 6.38 ซึ่งมาจากรายการหลัก คือ โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนเทคนิคและโรงเรียนอนุบาล และโรงเรียนเตรียมประถมศึกษา

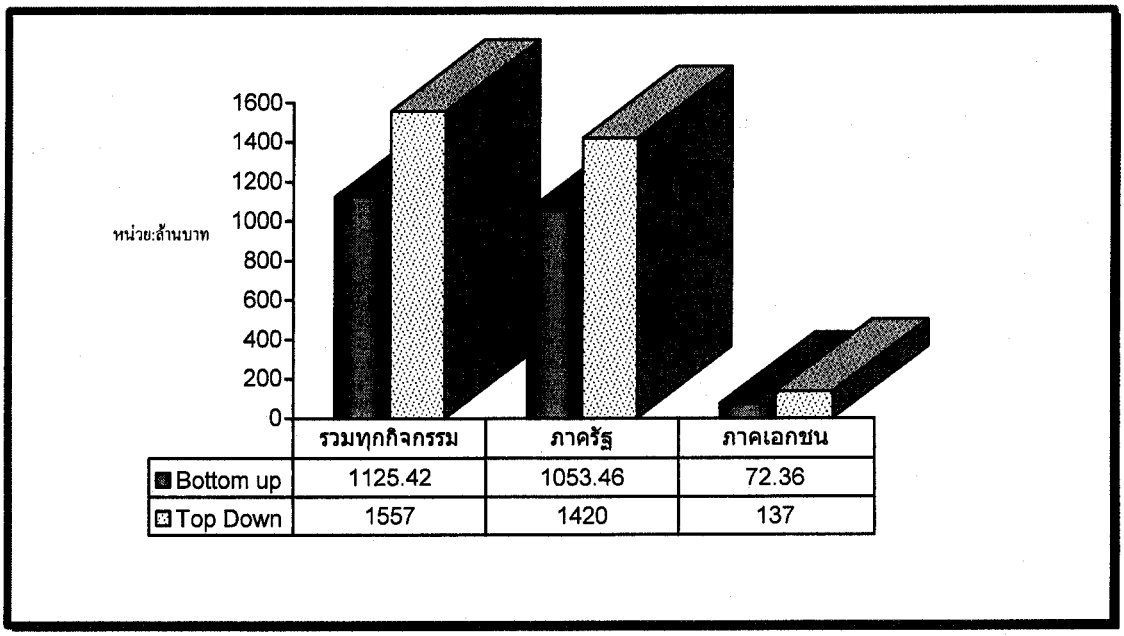

	รวมทุกกิจกรรม	ภาครัฐ	ภาคเอกชน
Bottom up	1125.42	1053.46	72.36
Top Down	1557	1420	137

ภาพที่ 5.13 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาการศึกษา

การจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาการศึกษา โดยวิธีทางตรง มีมูลค่าในการจัดเก็บรวม 1,125.42 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 431.58 ล้านบาท การจำแนกรายการจำแนกออกเป็นหมวดย่อย คือ การศึกษาของเอกชน และ การศึกษาของรัฐบาล โดยการจัดเก็บมูลค่าทั้งวิธีทางตรงและวิธีทางอ้อม จำแนกเหมือนกัน แต่ในวิธีทางตรง สามารถจำแนกรายละเอียดแตกย่อยเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดังนี้

13.1 การศึกษาภาครัฐบาล การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 1,053.46 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 366.54 ล้านบาท และรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมที่จัดเก็บวิธีทางตรง มีดังนี้

13.1.1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พิเศษ มีมูลค่าการจัดเก็บ 1.04 ล้านบาท

13.1.2 โรงเรียนเทคนิคของรัฐบาล มีมูลค่าการจัดเก็บ 14.46 ล้านบาท

13.1.3 โรงเรียนอาชีวศึกษาอื่น มีมูลค่าการจัดเก็บ 4.43 ล้านบาท

13.1.4 การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ/อาชีพ มีมูลค่าการจัดเก็บ 20.11 ล้านบาท

13.1.5 ระดับอุดมศึกษา มีมูลค่าการจัดเก็บ 28.55 ล้านบาท

13.2 การศึกษาภาคเอกชน การจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 72.36 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 64.64 ล้านบาท และรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมที่จัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีดังนี้

13.2.1 โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเตรียมประถมศึกษา มีมูลค่าการจัดเก็บ 0.77 ล้านบาท

13.2.2 โรงเรียนประถมศึกษา มีมูลค่าการจัดเก็บ 66.04 ล้านบาท

13.2.3 วิทยาลัยที่สอนด้านวิชาชีพ มีมูลค่าการจัดเก็บ 5.56

14. สาขาบริการด้านสุขภาพ และสังคม

ตารางที่ 5.19 มูลค่าเพิ่มสาขาบริการด้านสุขภาพและสังคม วิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**373.38**	**426.78**	**536.12**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**14.30**	**25.59**
หมวดบริการสุขภาพ	**372.89**	**426.23**	**535.33**	**99.87**	**99.87**	**99.85**	**14.30**	**25.59**
-โรงพยาบาลทั่วไป (รัฐบาล)	276.53	313.74	403.89	74.06	73.51	74.03	13.45	28.73
- บริการด้านสุขภาพอื่น	94.85	109.05	126.03	25.40	25.55	24.76	14.97	15.57
- สำนักงานทันตแพทย์	1.51	3.44	5.41	0.40	0.81	1.06	128.20	57.34
หมวดบริการรักษาสัตว์	**0.49**	**0.55**	**0.79**	**0.13**	**0.13**	**0.15**	**11.94**	**42.13**

จากตารางที่ 5.19 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ของสาขาบริการด้านสุขภาพและสังคม สงเคราะห์ จังหวัดสระแก้ว ในปี 2548 มีมูลค่า 536.12 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 109.34 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.59 กิจกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ หมวดบริการสุขภาพ ประกอบด้วย รายการ โรงพยาบาลทั่วไป (โรงพยาบาลของรัฐบาล) บริการสุขภาพอื่น และสำนักงานทันตแพทย์ และหมวดบริการรักษาสัตว์ โครงสร้างการผลิต สาขาบริการด้านสุขภาพฯ ในปี 2548 พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปีของจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วยการบริการด้านสุขภาพ ร้อยละ 99.85 โดยมีรายการหลักที่สำคัญ ได้แก่ โรงพยาบาลทั่วไปของรัฐบาลร้อยละ 74.03 บริการสุขภาพอื่น ๆ ร้อยละ 24.76 สำนักงานทันตแพทย์ ร้อยละ 1.06 และหมวดบริการรักษาสัตว์ร้อยละ 0.15

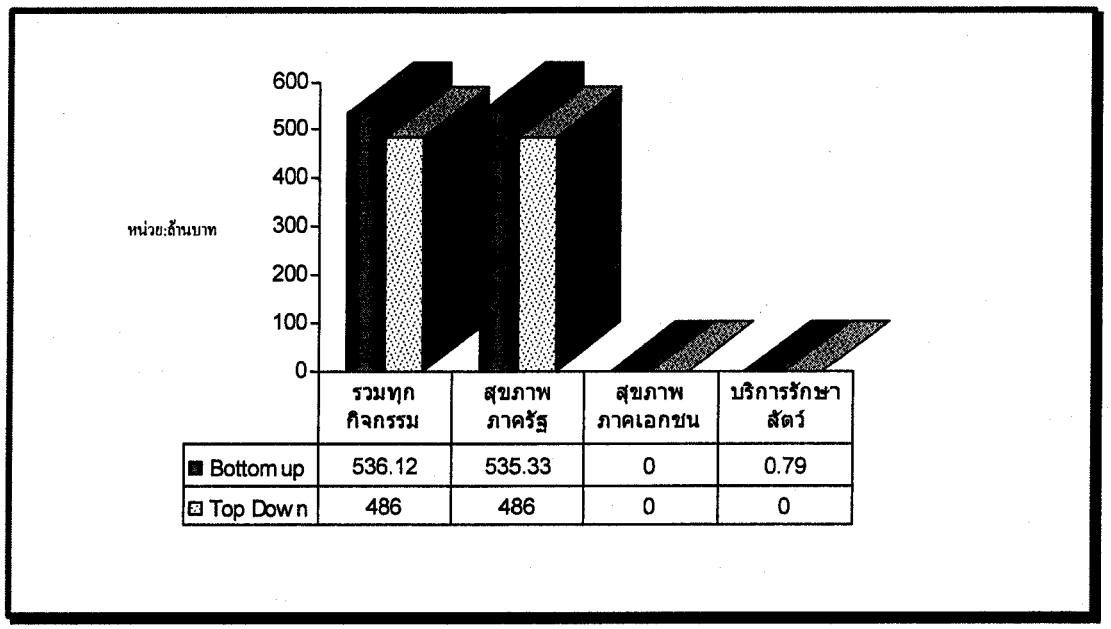

ภาพที่ 5.14 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาบริการด้านสุขภาพ และสังคม

การจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาบริการด้านสุขภาพและสังคม โดยวิธีทางตรง มูลค่าการจัดเก็บได้รวม 536.12 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อมจำนวน 50.12 ล้านบาท การจำแนกรายการจำแนกออกเป็นรายหมวดย่อยเป็น 2 ประเภท คือ การบริการสุขภาพ และบริการสังคมสงเคราะห์ของเอกชน และการบริหารสุขภาพของรัฐบาล และบริการสังคมสงเคราะห์ ซึ่งการจัดเก็บ ทั้ง 2 แบบจำแนกไว้เหมือนกัน แต่ วิธีทางตรง ได้จำแนกเป็นหมู่ใหญ่พร้อมทั้งจำแนกเป็นรายกิจกรรมการผลิตด้วยซึ่งสามารถจำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

14.1 บริการด้านสุขภาพและสังคมภาครัฐ การจัดเก็บวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บ 535.33 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 49.33 ล้านบาท และกิจกรรมการผลิตด้านบริการด้านสุขภาพและสังคมภาครัฐ มีดังนี้

14.1.1โรงพยาบาลทั่วไป มีมูลค่าการจัดเก็บ 403.89 ล้านบาท

14.1.2 บริการด้านสุขภาพอื่น มีมูลค่าการจัดเก็บ 126.03 ล้านบาท

14.1.3 สำนักงานทันตแพทย์ มีมูลค่าการจัดเก็บ 5.41 ล้านบาท

14.2 บริการด้านสุขภาพและสังคมภาคเอกชน ทั้งวิธีทางตรง และวิธีทางอ้อม ไม่มีมูลค่าการจัดเก็บ

14.3 การบริการรักษาสัตว์ การจัดเก็บวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บ 0.79 ล้านบาท สำหรับการจัดเก็บวิธีทางอ้อม ไม่มีมูลค่าการจัดเก็บ

15. สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคล

ตารางที่ 5.20 มูลค่าเพิ่มสาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคล วิธีทางตรง

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**143.88**	**144.79**	**169.89**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**0.63**	**17.33**
หมวดการกำจัดสิ่งปฏิกูล	**0.00**	**0.42**	**0.50**	**0.00**	**0.29**	**0.29**	**100**	**0.29**
หมวดกิจกรรมนันทนาการ ฯ	**19.73**	**32.83**	**40.72**	**13.71**	**22.67**	**23.96**	**66.39**	**24.03**
- กอล์ฟ	0.33	0.30	0.47	0.23	0.21	0.28	-8.46	56.67
- สลากกินแบ่งรัฐบาล	8.67	22.64	26.88	6.02	15.63	15.82	161.13	18.73
- อื่น ๆ	10.73	9.89	13.37	7.46	6.83	7.87	-7.83	35.19
หมวดบริการอื่น ๆ	**124.15**	**111.54**	**128.67**	**86.29**	**77.04**	**75.75**	**-10.16**	**15.36**
- บริการนวดแผนโบราณ	3.40	3.28	3.91	2.36	2.27	2.30	-3.30	19.21
- ร้านแต่งผม	37.62	34.83	40.36	26.14	24.06	23.76	-7.40	15.88
- อื่น ๆ	83.14	73.43	84.40	57.79	50.71	49.69	-11.68	14.94

จากตารางที่ 5.20 มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ของสาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคมฯ จังหวัดสระแก้ว ในปี 2548 มีค่าเท่ากับ 169.89 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 25.10 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.33 รายการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ที่สำคัญ ได้แก่ หมวดกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งประกอบด้วยรายการที่สำคัญ คือ กอล์ฟ สลากกินแบ่งรัฐบาล และอื่น ๆ โครงสร้างการผลิต สาขาการให้บริการด้านชุมชนฯ ในปี 2548 พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปีของจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย หมวดบริการอื่น ๆ ร้อยละ 75.74 โดยมีกิจกรรมหลักที่สำคัญ ได้แก่ การบริการอื่น ๆ ร้านแต่งผม และนวดแผนโบราณ ร้อยละ 49.69 23.76 และ 2.30 รองลงมาได้แก่ หมวดกิจกรรมนันทนาการ ฯ ร้อยละ 23.97 ซึ่งรายการหลักที่สำคัญ คือ คือ สลากกินแบ่งรัฐบาล บริการอื่น และสนามกอล์ฟ ร้อยละ 15.82 7.87 และ 0.28 อัตราขยายตัวของมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ขยายตัวในอัตราร้อยละ 17.33 เมื่อเทียบกับการขยายตัวร้อยละ 0.63 ในปีที่ผ่านมา เนื่องจากหมวดกิจกรรมนันทนาการ ฯ และหมวดด้านการบริการอื่นๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักของสาขาขยายตัวร้อยละ24.03 และ 15.36 ตามลำดับ โดยเฉพาะรายการกอล์ฟ รายการอื่น ๆ และสลากกินแบ่งรัฐบาล ขยายตัวร้อยละ 56.67 35.19 และ 18.73 ตามลำดับ

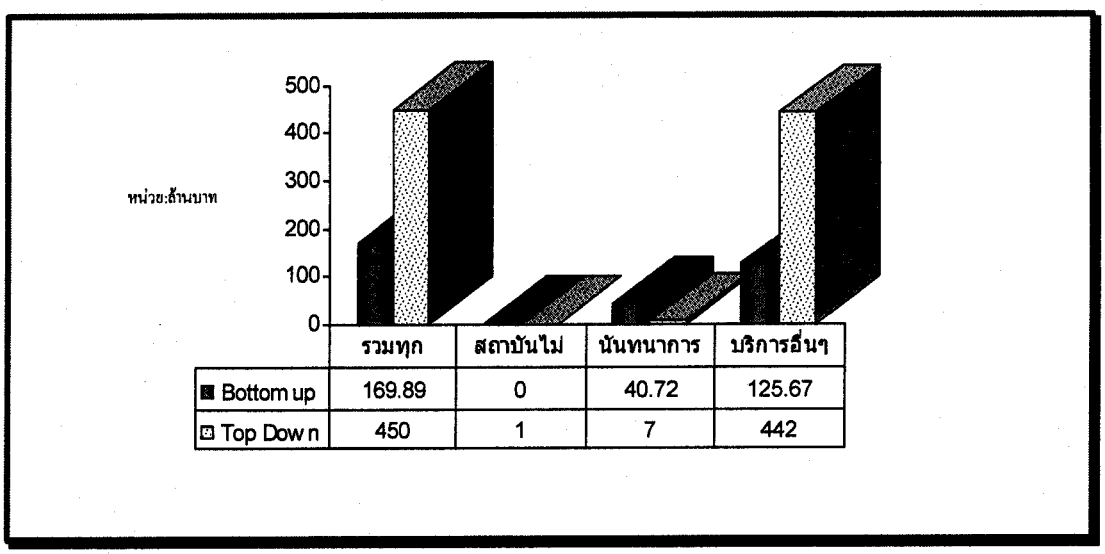

	รวมทุก	สถาบันไม่	นันทนาการ	บริการอื่นๆ
Bottom up	169.89	0	40.72	125.67
Top Down	450	1	7	442

ภาพที่ 5.15 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคล

การจัดเก็บผลิตภัณฑ์สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคล โดยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 169.89 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 280.11 ล้านบาท และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนกิจกรรมการผลิตทั้งสองวิธีแล้วพบว่า การจัดเก็บวิธีทางตรง มีกิจกรรมการผลิตจำนวน 6 กิจกรรมการผลิต ในขณะที่การจัดเก็บวิธีทางอ้อม มีเพียง 3 กิจกรรมการผลิตเท่านั้น ซึ่งมีรายละเอียดรายกิจกรรมการผลิตดังนี้

15.1 องค์กรธุรกิจ องค์กรนายจ้างและองค์กรทางวิชาชีพ (สถาบันไม่แสวงหากำไร) การจัดเก็บวิธีทางตรง ไม่มีมูลค่าการจัดเก็บ สำหรับการจัดเก็บวิธีทางอ้อม มีมูลค่า 1.00 ล้านบาท

15.2 กิจกรรมการกีฬาและนันทนาการอื่น ๆ การจัดเก็บวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 40.72 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 33.72 ล้านบาท และการจัดเก็บวิธีทางตรง มีรายละเอียดกิจกรรมดังนี้

15.2.1 สโมสรการกีฬา(กอล์ฟ) มีมูลค่าการจัดเก็บ 0.47 ล้านบาท

15.2.2 บริการนันทนาการอื่น ๆ มีมูลค่าการจัดเก็บ 26.88 ล้านบาท

15.2.3 กิจกรรมการกีฬาอื่น ๆ มีมูลค่าการจัดเก็บ 8.88 ล้านบาท

15.3 กิจกรรมด้านการบริการอื่น ๆ การจัดเก็บวิธีทางตรง มีมูลค่าการจัดเก็บรวม 125.67 ล้านบาท ต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 316.33 ล้านบาท และการจัดเก็บวิธีทางตรง มีรายละเอียดกิจกรรมดังนี้

15.3.1 บริการนวดแผนโบราณ มีมูลค่าการจัดเก็บ 3.91 ล้านบาท

15.3.2 ร้านแต่งผม (บริการตัดผมและเสริมสวย) มีมูลค่าการจัดเก็บ 31.36 ล้านบาท

15.3.3 กิจกรรมบริการอื่น ๆ ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น(เช่น ตรวจสายตา ศัลยกรรม ตกแต่ง กำจัดปลวก เลี้ยงเด็ก) มีมูลค่าการจัดเก็บ 70.40 ล้านบาท

จากการวิเคราะห์ การจัดเก็บด้วยวิธีทางตรง หากมีรายละเอียดกิจกรรมในการจัดเก็บและสามารถสำรวจกิจกรรมที่เกิดขึ้นในจังหวัดครอบคลุมทุกกิจกรรมการผลิตแล้ว ข้อมูลมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ ก็ถือว่าเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ หากการจัดเก็บไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรมในพื้นที่ก็อาจทำให้มูลค่าเพิ่มต่ำกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม

16. สาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล

ตารางที่ 5.21 มูลค่าเพิ่มสาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล วิธี ทางตรง ณ ราคาประจำปี

จังหวัดสระแก้ว	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)			สัดส่วน (ร้อยละ)			อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	2546	2547	2548	2546	2547	2548	2547	2548
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี	**49.32**	**41.01**	**53.41**	**100.00**	**100.00**	**100.00**	**-16.84**	**30.22**
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	49.32	41.01	53.41	100.00	100.00	100.00	-16.84	30.22

มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี สาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล จังหวัดสระแก้ว ในปี 2548 มีค่าเท่ากับ 53.41 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 12.40 ล้านบาท อัตราการขยายตัว คิดเป็นร้อยละ 30.22 โครงสร้างการผลิต สาขาลูกจ้างในครัวเรือน ในปี 2548 พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปีของจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย รายการลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล ร้อยละ 100

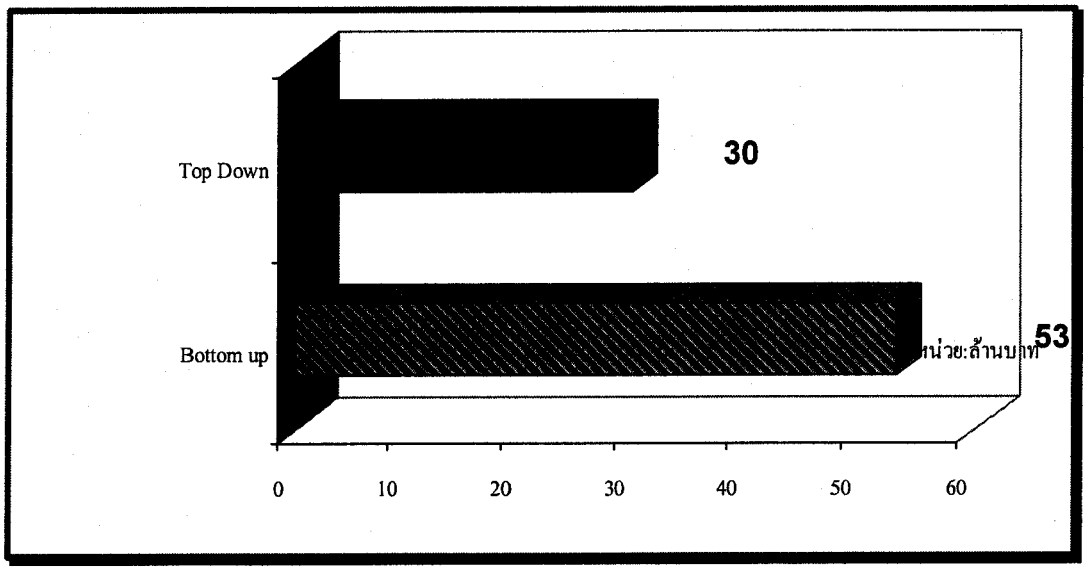

ภาพที่ 5.16 เปรียบเทียบมูลค่ากิจกรรมการผลิตสาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล

การจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาลูกจ้างในครัวเรือนการจัดเก็บโดยวิธีทางตรง มีมูลค่ารวม 53.41 ล้านบาท สูงกว่าการจัดเก็บวิธีทางอ้อม จำนวน 23.41 ล้านบาท ซึ่งมีกิจกรรมการผลิตที่เหมือนกัน

จากการวิเคราะห์ผลเปรียบเทียบการจัดจำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางตรง และการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม รายสาขารวม 16 สาขาการผลิต ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความแตกต่างพอสรุปผลได้ดังนี้

1. มูลค่าเพิ่มจากการจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัด ซึ่งสามารถแยกรายละเอียดได้ดังนี้

1.1 การจัดเก็บข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้วบางสาขาการผลิตที่จัดเก็บด้วยวิธีทางตรงมีมูลค่าเพิ่มในการจัดเก็บ ในขณะที่การจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม ไม่มีมูลค่าเพิ่ม เช่น

1.1.1 สาขาอุตสาหกรรม

1) การผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมีภัณฑ์
2) การผลิต โลหะประดิษฐ์
3) การผลิตเครื่องจักรที่ใช้พลังงานไฟฟ้า
4) การผลิตเครื่องมือที่ใช้ในทางการแพทย์
5) การผลิตยานยนต์
6) การผลิตอุปกรณ์การขนส่งอื่น ๆ
7) การนำผลิตภัณฑ์เก่ากลับมาใช้ใหม่
8) สินค้า OTOP

1.1.2. สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการธุรกิจ

1) การบริการให้เช่าเครื่องจักรและอุปกรณ์โดยไม่มีผู้ควบคุมการให้เช่าของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน

2) กิจกรรมด้านคอมพิวเตอร์และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

1.2 การจัดเก็บข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้วบางสาขาการผลิตที่จัดเก็บด้วยวิธีทางตรง มีมูลค่าเพิ่มในการจัดเก็บ สูงกว่าการจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม เช่น

1.2.1 สาขาอุตสาหกรรม

1.2.2 สาขาก่อสร้าง

1.2.3 สาขาการขายส่ง การขายปลีก

1.2.4 สาขาโรงแรมและภัตตาคาร

1.2.5 สาขาตัวกลางทางการเงิน

1.2.6 สาขาบริการอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และการบริการธุรกิจ

1.2.7 สาขาการบริการด้านสุขภาพ

1.2.8 สาขาลูกจ้างในครัวเรือน

1.3 การจัดเก็บข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้วบางสาขาการผลิตที่จัดเก็บด้วยวิธีทางตรงมีมูลค่าเพิ่มในการจัดเก็บ น้อยกว่าการจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม

1.3.1 สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้

1.3.2 สาขาประมง

1.3.3 สาขาเหมืองแร่

1.3.4 สาขาไฟฟ้า ประปา ก๊าซ

1.3.5 สาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และคมนาคม

1.3.6 สาขาบริหารราชการแผ่นดิน การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ

1.3.7 สาขาการศึกษา

1.3.8 สาขาบริการด้านสุขภาพและสังคม

1.4 การจัดเก็บข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้วบางกิจกรรมการผลิตไม่มีมูลค่าเพิ่มเมื่อจัดเก็บโดยวิธีทางตรง แต่มีมูลค่าเพิ่มเมื่อจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม

1.4.1 สาขาอุตสาหกรรม กิจกรรมการผลิตยาสูบ

1.4.2 สาขาเกษตรกรรม กิจกรรมการปลูกผลไม้ พืชที่ใช้ทำเครื่องดื่ม

2. การจำแนกกิจกรรม ในแต่ละสาขาการผลิต เนื่องจากการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางอ้อม ใช้การคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีการกระจายจากระดับประเทศลงสู่จังหวัด การจำแนกกิจกรรมจึงจำแนกเพียงหมวดกิจกรรม และจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดถึงระดับ GPP 2 สำหรับการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางตรง เป็นการจัดเก็บข้อมูลในขอบเขตพื้นที่จังหวัดมีการรวบรวมกิจกรรมย่อยที่เกิดขึ้น และจำแนกรายละเอียดกิจกรรมถึงระดับ GPP 3 ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 5.22 รายละเอียดกิจกรรมในแต่ละสาขาการผลิต ด้วยวิธีทางอ้อมและวิธีทางตรง

วิธีทางอ้อม	วิธีทางตรง
สาขาเกษตรกรรม - การปลูกพืชชนิดยืนต้น พืชล้มลุก ฯ - การปลูกผัก พืชสวนเฉพาะอย่าง - การปลูกผลไม้ พืชที่ใช้ทำเครื่องดื่ม ฯ - การเลี้ยงโค กระบือ แพะ แกะ ลา และล่อ - การเลี้ยงสัตว์ปีกและสัตว์อื่น ๆ - การบริการทางการเกษตร สัตวบาล - การป่าไม้ การทำไม้ การตัดไม้	สาขาเกษตรกรรม - การปลูกพืชชนิดยืนต้น พืชล้มลุก ฯ - ข้าวนาปี - มันสำปะหลัง - อ้อยโรงงาน - อื่น ๆ - การปลูกผัก พืชสวนเฉพาะอย่าง - การปลูกผลไม้ พืชที่ใช้ทำเครื่องดื่ม - การเลี้ยงโค กระบือ แพะ แกะ ลา และล่อ - สุกร - โคเนื้อและโคขุน - อื่น ๆ - การเลี้ยงสัตว์ปีก และสัตว์อื่น ๆ - การเลี้ยงสัตว์ปีก - การเลี้ยงสัตว์อื่น ๆ - การบริการทางการเกษตร สัตวบาล - การป่าไม้ การทำไม้ การตัดไม้
สาขาการประมง ประมงน้ำจืด	สาขาการประมง ประมงน้ำจืด - การทำฟาร์มกุ้ง - การเพาะพันธ์ปลา และกุ้ง

วิธีทางอ้อม	วิธีทางตรง
	- การเพาะพันธุ์ อนุบาลสัตว์น้ำจืด - การประมงอื่น ๆ - การเลี้ยงปลาสวยงาม(น้ำจืด) - การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด - การจับสัตว์น้ำจืด
สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน - การทำเหมืองหินทรายและดินเหนียว	สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน - การทำเหมืองหิน - การขุดกรวดและทราย
สาขาอุตสาหกรรม - ผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม - การผลิตยาสูบ - การผลิตสิ่งทอ สิ่งถัก - การผลิตเครื่องแต่งกาย - การฟอกและตกแต่งเครื่องหนัง - การผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ - กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ - ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก - ผลิตภัณฑ์จากแร่อโลหะ - ผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ - การผลิตอุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า - การผลิตยานยนต์ และรถพ่วง - การผลิตอุปกรณ์ในการขนส่ง - เครื่องเรือนและอุตสาหกรรมอื่น - เครื่องมือที่ใช้ในทางแพทย์ - เครื่องจักรที่ใช้พลังไฟฟ้า	สาขาอุตสาหกรรม - อาหารและเครื่องดื่ม - การผลิตสิ่งทอ สิ่งถัก - เครื่องแต่งกาย - การฟอกและตกแต่งเครื่องหนัง - ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ - กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ - การพิมพ์ โฆษณา - เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี - ผลติภัณฑ์ยางและพลาสติก - ผลิตภัณฑ์จากแร่อโลหะ - ผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ - เครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้า - การผลิตเครื่องจักรที่ใช้พลังไฟฟ้า - เครื่องมือที่ใช้ในทางการแพทย์ - การผลิตยานยนต์ และรถพ่วง - อุปกรณ์ที่ใช้ในการขนส่ง - เครื่องเรือนและอุตสาหกรรมอื่น - การนำผลิตภัณฑ์เก่ากลับมาใช้ใหม่ - สินค้า OTOP

วิธีทางอ้อม	วิธีทางตรง
สาขาไฟฟ้า ประปา และโรงแยกก๊าซ - การผลิตไฟฟ้า การเก็บและการจ่ายไฟฟ้า - โรงแยกก๊าซธรรมชาติ - การเก็บน้ำ การทำน้ำให้บริสุทธิ์และการจ่ายน้ำ	สาขาไฟฟ้า ประปา และโรงแยกก๊าซ - หมวดไฟฟ้า - การผลิตพลังงานไฟฟ้า - การจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า - หมวดประปา - ประปาส่วนภูมิภาค - ประปาหมู่บ้าน
สาขาก่อสร้าง - ก่อสร้างภาคเอกชน - ก่อสร้างภาครัฐ	สาขาก่อสร้าง - ก่อสร้างภาคเอกชน - ที่อยู่อาศัย - อาคารพาณิชย์ - อาคารโรงงาน - โรงเรียน - อาคารเก็บสินค้า - อื่น ๆ - ก่อสร้างภาครัฐ - ก่อสร้างประเภทอาคาร - ก่อสร้างที่ไม่ใช่อาคาร
สาขาการขายส่ง การขายปลีก ฯ - การค้าส่ง ค้าปลีก - การซ่อมแซมยานยนต์ ใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	สาขาการขายส่ง การขายปลีก ฯ - การขายส่ง - การขายยานยนต์และจักรยานยนต์ - การขายส่งอื่น ๆ - การขายปลีก - ขายปลีกยานยนต์และจักรยานยนต์ - ขายปลีกสินค้าทั่วไปในร้านค้า - ขายปลีกอาหารเครื่องดื่ม ยาสูบ - ขายปลีกในร้านค้าเฉพาะอย่าง - การซ่อมแซม การซ่อมแซมยานยนต์

วิธีทางอ้อม	วิธีทางตรง
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร - โรงแรม - ภัตตาคาร บาร์ไนต์คลับ คาเฟ่ ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม	สาขาโรงแรมและภัตตาคาร - หมวดโรงแรม ค่ายพัก และที่พักชั่วคราว - โรงแรม - หมวดภัตตาคาร ร้านขายอาหาร บาร์ - ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม - ร้านขายอาหารอื่น ๆ มิได้จัดไว้
สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าฯ - การขนส่งทางบกและการขนส่งทางท่อลำเลียง - การขนส่งทางน้ำ - การขนส่งทางอากาศ - บริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและบริการด้านการท่องเที่ยว - การไปรษณีย์และการโทรคมนาคม	สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าฯ - หมวดการขนส่งทางบก - การขนส่งทางรถไฟ - การขนส่งทางถนน - บริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง - การไปรษณีย์และการโทรคมนาคม - การไปรษณีย์ - การโทรคมนาคม
สาขาตัวกลางทางการเงิน - ตัวกลางทางการเงิน ยกเว้นประกันภัย กองทุนบำเหน็จบำนาญ - การประกันภัย กองทุนบำเหน็จบำนาญ(ยกเว้น ประกันสังคม) - บริการเสริมสถาบันการเงิน	สาขาตัวกลางทางการเงิน - ตัวกลางทางการเงิน ฯ - สถาบันทางการเงิน - ธนาคารพาณิชย์ - ธนาคารเพื่อการเกษตรฯ - สหกรณ์การเกษตร - สหกรณ์ออมทรัพย์ - ตัวกลางทางการเงินอื่น ๆ - สถานธนานุบาลต่างจังหวัด - กองทุนหมู่บ้าน - การประกันภัยและกองทุนบำเหน็จบำนาญ - ประกันชีวิต

วิธีทางอ้อม	วิธีทางตรง
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ฯ - การบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ - การให้เช่าที่อยู่อาศัย - บริการด้านธุรกิจอื่น ๆ	สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ฯ - การบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ - การให้เช่าที่อยู่อาศัย - บริการอสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ - บริการให้เช่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ - กิจกรรมด้านคอมพิวเตอร์ - บริการด้านธุรกิจอื่น ๆ
สาขาการบริหารราชการและป้องกันประเทศฯ - การบริหารราชการและป้องกันประเทศรวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคม	สาขาการบริหารราชการและป้องกันประเทศ ฯ - การบริหารราชการส่วนกลาง - การบริหารราชการส่วนภูมิภาค - การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น - การบริหารราชการทหาร - การบริหารราชการตำรวจ - ข้าราชการอัยการและศาล - การประกันสังคมภาคบังคม - หน่วยงานอิสระอื่น
สาขาการศึกษา - การศึกษาภาครัฐ - การศึกษาภาคเอกชน	สาขาการศึกษา - การศึกษาภาครัฐ - โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พิเศษ - โรงเรียนเทคนิคของรัฐบาล - โรงเรียนอาชีว อื่น ๆ - การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ/อาชีพ - การศึกษาขั้นพื้นฐานอนุบาล - การศึกษาระดับอุดมศึกษา - การศึกษาภาคเอกชน - โรงเรียนอนุบาล - โรงเรียนประถมศึกษา

วิธีทางอ้อม	วิธีทางตรง
สาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคม - การบริการด้านสุขภาพและสังคมภาครัฐ - การบริการด้านสุขภาพและสังคมภาคเอกชน	สาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคม - หมวดบริการสุขภาพ - โรงพยาบาลทั่วไป(รัฐบาล) - บริการด้านสุขภาพอื่น - สำนักงานทันตแพทย์ - หมวดบริการรักษาสัตว์
สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคม ฯ - สถาบันไม่แสวงหากำไร - กิจกรรมนันทนาการ วัฒนธรรม และการกีฬา - กิจกรรมด้านการบริการอื่น ๆ	สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคม ฯ - หมวดการกำจัดสิ่งปฏิกูล - หมวดกิจกรรมนันทนาการฯ - กอล์ฟ - สลากกินแบ่งรัฐบาล - อื่น ๆ - หมวดบริการอื่น ๆ - บริการนวดแผนโบราณ - ร้านแต่งผม - อื่น ๆ
สาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	สาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล

3. โครงสร้างการผลิตของแต่ละสาขาการผลิต เนื่องจากการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางตรง และการจัดทำโดยวิธีทางอ้อม มีการจำแนกกิจกรรมการผลิตที่แตกต่างกัน คือการจัดทำโดยวิธีทางตรงมีความละเอียดของข้อมูลมากในระดับ 7 Digit หรือมีความละเอียดของข้อมูลถึงระดับ GPP 3 ในรายกิจกรรมการผลิต เช่น ข้าว ข้าวโพด อ้อย และจัดเก็บจากทุกกิจกรรมการผลิตไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเด่นหรือไม่ สำหรับการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางอ้อมมีความละเอียดเพียง 5 Digit หรือความละเอียดของข้อมูลถึง GPP 2 ซึ่งจะเป็นการจัดกลุ่มกิจกรรมการผลิต เช่น การปลูกพืช ชนิดยืนต้น พืชล้มลุก การจัดเก็บจัดเก็บจากกิจกรรมเด่นของแต่ละจังหวัด ในขณะที่บางกิจกรรมมีการผลิตแต่กิจกรรมไม่เด่นก็จะไมมีรายงานข้อมูล ทำให้โครงสร้างการผลิตของแต่ละสาขาการผลิตแตกต่างกัน

4. อัตราการเติบโต (ขยายตัว)ทางเศรษฐกิจของแต่ละกิจกรรมการผลิตในแต่ละสาขาการผลิต เนื่องการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางตรง และการจัดทำโดยวิธีทางอ้อม มีการจัดเก็บมูลค่าเพิ่มที่แตกต่างกัน ทำให้การคำนวณอัตราการขยายตัวของแต่ละกิจกรรมแตกต่างกัน

5. วิธีการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด สามารถสรุปผลความแตกต่างได้ตามตารางที่ 5.22

ตารางที่ 5.23 เปรียบเทียบวิธีการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดระหว่างวิธี Top Down และ วิธี Bottom

รายละเอียด	วิธี Bottom up	วิธี Top Down
ด้านบุคลากร	คณะทำงานในสาขาการผลิตต่าง ๆ ในจังหวัด แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และรู้จักพื้นที่เป็นอย่างดี จึงส่งผลให้การจัดเก็บข้อมูลมีความถูกต้องสมบูรณ์ตรงกับความเป็นจริงของแต่ละจังหวัด	เจ้าหน้าที่ของ สศช. มีไม่เพียงพอ และไม่มีคณะทำงานในการจัดเก็บรายสาขา การเก็บรวบรวมข้อมูลจะขอความร่วมมือจากส่วนราชการต่าง ๆ ให้ส่งข้อมูลให้ หรือการใช้มติ คณะรัฐมนตรี หรือระเบียบกฎหมายบังคับให้ส่วนราชการส่งข้อมูลให้ เมื่อได้รับข้อมูลดังกล่าวแล้ว เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมาดำเนินการตามวิธีการจัดทำ GPP
	เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดมักจะมีงานประจำอยู่แล้วและไม่มีหน้าที่ในการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยตรง	เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดทำเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยตรง
ด้านงบประมาณ	ใช้งบประมาณจำนวนมาก เนื่องจากต้องใช้บุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ไปดำเนินการจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิที่ต้องจัดเก็บในพื้นที่	ไม่ต้องใช้งบประมาณมาก เนื่องจากเป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ส่วนราชการต่าง ๆ ส่งให้ และเจ้าหน้าที่ สศช.ดำเนินการ
ด้านการจัดการ	จากระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสูงสุดในการสั่งการให้ส่วนราชการต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด	สศช.ไม่มีอำนาจสั่งการให้หน่วยงานต่าง ๆ ส่งข้อมูลให้โดยตรง
ด้านวัสดุอุปกรณ์	ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำมาก เช่น การทำแบบสอบถาม ในแต่ละกิจกรรมการผลิต และแต่ละสาขาการผลิต และเนื่องจากข้อมูลจะอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัด เช่นหมู่บ้าน ตำบล หรืออำเภอ	ไม่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำ GPP มากเหมือนกับการจัดเก็บโดยวิธีทางตรง (Bottom up)

ตารางที่ 5.23 (ต่อ)

รายละเอียด	วิธี Bottom up	วิธี Top Down
ด้านข้อมูล	จัดทำเพียงด้านเดียวคือด้านการผลิต ไม่ได้จัดทำการใช้จ่ายและด้านรายได้พร้อม ๆ กันไปด้วย จึงทำให้ไม่มีการสอบทานข้อมูลว่ามีความถูกต้องมากน้อยเพียงใด ซึ่งโดยหลักการไม่ว่าจะทำด้านใดก็จะได้ข้อมูลที่ตรงกัน	การจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดจะทำทั้ง 3 ด้าน คือด้านการผลิต ด้านการใช้จ่าย และด้านรายได้พร้อมๆ กันไปด้วย จึงทำให้สามารถสอบทานความถูกต้องของข้อมูลได้
	ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดมีความละเอียดของข้อมูลมากในระดับ 7 Digit หรือความละเอียดของข้อมูลถึงระดับ GPP 3 ในรายกิจกรรมการผลิต เช่น ข้าว ข้าวโพด อ้อย เป็นต้น	มีความละเอียดเพียง 5 Digit หรือความละเอียดของข้อมูลถึงระดับ GPP 2 เท่านั้น ซึ่งจะเป็นการจัดกลุ่มกิจกรรมการผลิต เช่น การปลูกพืชชนิดยืนต้น พืชล้มลุก ธัญพืช และพืชชนิดอื่น ๆ
	จัดเก็บจากทุกกิจกรรมของจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเด่นหรือไม่	จัดเก็บจากกิจกรรมเด่นของแต่ละจังหวัด ในขณะที่บางกิจกรรมแม้จะมีการผลิตหากไม่เป็นกิจกรรมเด่น หรือมีมูลค่าไม่มากนักจึงไม่ต้องรายงานส่วนกลาง ส่งผลให้ ข้อมูลขาดหายไปด้วย
	จังหวัดสามารถเผยแพร่ข้อมูลได้มากถึงระดับ GPP 3 เท่าที่ผู้ต้องการใช้ข้อมูลต้องการ	การเผยแพร่ข้อมูลจะเผยแพร่ข้อมูลเพียง GPP 1 เท่านั้น ในขณะที่ GPP 2 จะไม่เผยแพร่เป็นการทั่วไป
	ในปัจจุบันการจัดทำ GPP เป็นลักษณะการทดลองการจัดเก็บ ซึ่งแนวทางการดำเนินการคือการดำเนินการจัดเก็บแล้วเสร็จในปีถัดไป GPP ของปี พ.ศ. 2548 จะดำเนินการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2548 เป็นต้น แต่ในระหว่างนั้นจังหวัดสามารถนำข้อมูลในเชิงลึกมาวิเคราะห์แนวโน้มได้	การเผยแพร่ข้อมูล GPP มีความล่าช้า 2 ปี เช่น ปัจจุบันปี พ.ศ. 2551 ข้อมูล GPP ที่เผยแพร่จะมีถึงปี พ.ศ. 2549 และข้อมูลที่เผยแพร่เป็นเพียงข้อมูล GPP 1 เท่านั้น ซึ่งไม่สามารถทราบในรายละเอียดแต่ละกิจกรรมการผลิต หรือไม่สามารถกำหนดเฉพาะเจาะจงข้อมูลได้ เช่น ไม่สามารถทราบข้อมูลการผลิตข้าวของจังหวัดในปีที่ต้องการทราบได้เป็นต้น

ตารางที่ 5.23 (ต่อ)

รายละเอียด	วิธี Bottom up	วิธี Top Down
ด้านการคำนวณผลิตภัณฑ์จังหวัด	การคำนวณมูลค่าเพิ่มจากบัญชีกำไรขาดทุนของสถานประกอบการ หรือจากข้อมูลผลสำรวจ สำรวจผู้ประกอบการในสาขาการผลิตต่าง ๆ ซึ่งในการคำนวณสามารถหาข้อมูลมูลค่าการผลิตจากบัญชีรายรับของผู้ประกอบการ ส่วนค่าใช้จ่ายขั้นกลางสามารถรวบรวมจากบัญชีต้นทุนการดำเนินงาน	คำนวณทางตรงในระดับภาคและจัดทำทางอ้อมในระดับจังหวัดเนื่องจากการจัดหาข้อมูลประมาณการผลิต ราคา ณ แหล่งผลิต และโครงสร้างต้นทุนการผลิตในระดับภาคครบถ้วน แต่ขาดข้อมูลที่จะคำนวณในระดับจังหวัด เมื่อคำนวณหามูลค่าเพิ่มเป็นรายภาคได้แล้ว จากนั้นจึงกระจายมูลค่าเพิ่มรายภาคไปสู่รายจังหวัด โดยใช้สัดส่วนจากเครื่องชี้วัดภาวการณ์ผลิต วิธีการคำนวณมี 3 ขั้นตอน การประมาณการมูลค่าเพิ่มรายภาค การปรับผลรวมมูลค่าเพิ่มรายภาคให้เท่ากับมูลค่าเพิ่มทั้งประเทศ และการกระจายมูลค่าเพิ่มรายภาคไปสู่รายจังหวัด
	การคำนวณโดยใช้ปริมาณการผลิต x ราคาผลผลิต แล้วหักค่าใช้จ่ายขั้นกลาง ที่หาโดยวิธีเดียวกัน ผลที่ได้คือมูลค่าเพิ่มที่ต้องการ	ใช้วิธีการคำนวณทางอ้อมในระดับจังหวัด สำหรับรายการกิจกรรมที่ไม่สามารถจัดหาข้อมูลสำหรับประมาณการมูลค่าเพิ่มทั้งระดับภาคและระดับจังหวัด โดยใช้วิธีกระจายมูลค่าเพิ่มรวมจากผลการจัดทำผลิตภัณฑ์ในประเทศลงไปสู่ระดับจังหวัด โดยใช้สัดส่วนเครื่องชี้วัดภาวการณ์ผลิต

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด

ตารางที่ 5.24 รายงานและเอกสารจากการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม และ วิธีทางตรง

วิธีทางตรง	วิธีทางอ้อม
- รายงานภาวะเศรษฐกิจรายเดือน(รายงานหลังเดือนอ้างอิง) - รายงานภาวการณ์คลังรายเดือน(รายงานหลังเดือนอ้างอิง) - รายงานประจำปี	- สถิติรายได้ประชาชาติรายปี(เผยแพร่ข้อมูลรายได้ประชาชาติด้านการผลิตและด้านการใช้จ่ายภายใน 11 เดือนหลังปีอ้างอิง) - สถิติรายได้ประชาชาติรายไตรมาส (เผยแพร่ภายใน 9 สัปดาห์หลังไตรมาสอ้างอิง) - สถิติผลิตภัณฑ์จังหวัดรายปี

แนวทางการใช้ประโยชน์ จากข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางอ้อมและวิธีทางตรง พบปัจจัยที่ทำให้เกิดความต่างของข้อมูล คือ ความสามารถในการจัดเก็บข้อมูล การสำรวจข้อมูล และการจัดประเภทกิจกรรมแต่ละสาขาการผลิต ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดแตกต่างกันในเรื่องมูลค่าเพิ่มของแต่ละสาขาการผลิต โครงสร้างการผลิต อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ จากการวิเคราะห์สาขาการผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันมากคือ สาขาตัวกลางทางการเงิน มีมูลค่าสูงถึง 16,261.09 ล้านบาท จากการจัดทำด้วยวิธีทางอ้อมจะเป็นการประมาณการและใช้วิธีการกระจายสัดส่วนจากระดับประเทศสู่จังหวัด สำหรับวิธีทางตรงเป็นการจัดเก็บข้อมูลจากกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ หากดำเนินการจัดเก็บอย่างถูกต้อง ครบถ้วน จังหวัดสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผนการกำหนดนโยบายกระจายความเจริญไปสู่พื้นที่จังหวัด และสามารถใช้ผลิตภัณฑ์จังหวัดเป็นเครื่องมือในการจัดสรรงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการใช้ประโยชน์มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทั่วไป คือ การนำข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดมาศึกษาวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในอดีตจนถึงปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตเพื่อทราบทิศทางการเปลี่ยนแปลงจะดีขึ้นหรือเลวลงอย่างไร โดยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์อัตราการขยายตัว การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง และระดับราคาของสินค้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาหรือเพื่อใช้

ประโยชน์ในการบริหารราชการหรือธุรกิจ ซึ่งถ้ามีอนุกรมผลิตภัณฑ์จังหวัดที่มีความยาวหลายปีจะมีส่วนช่วยให้ผลการศึกษาวิเคราะห์ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

2. การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวม คือ การใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจมหภาค เพื่อศึกษาถึงปัญหาเศรษฐกิจในอดีตถึงปัจจุบันมีข้อบกพร่องหรือปัญหาอุปสรรคประการใด และการศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางในอนาคต เพื่อกำหนดเป็นแผนพัฒนาที่ดี

3. การวางแผนรายสาขา คือ การจัดทำแผนงานเป็นการเฉพาะในสาขาใดสาขาหนึ่งหรือเพื่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งการจัดทำแผนงานรายสาขานี้ต้องอาศัยข้อมูลที่มีรายละเอียดเจาะลึกถึงปัญหาอุปสรรคเงื่อนไขที่เป็นไปได้ ตลอดจนผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของพื้นที่เป้าหมายโครงการ ซึ่งจะทำให้การกำหนดเป้าหมายให้ตรงกับความต้องการและสอดคล้องกับเหตุการณ์จะเกิดขึ้นในอนาคต

4. กำหนดนโยบายการเงินการคลังรัฐบาล โดยส่วนใหญ่การดำเนินงานของหน่วยงานราชการ จะต้องมีการจัดทำแผนงานเพื่อกำหนดลำดับความสำคัญของงาน ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลเป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจ ถ้าหากแผนงานในส่วนการที่เป็นโครงการระดับพื้นที่ ก็สามารถใช้ผลิตภัณฑ์จังหวัดประกอบการพิจารณาได้ และเมื่อมีแผนงานแล้วการจัดสรรงบประมาณก็เป็นเช่นเดียวกัน การจัดสรรให้ที่ถูกต้องยุติธรรมจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ที่ดีและสามารถอ้างอิงข้อมูลที่ถูกต้องก็จะทำให้การจัดสรรงบประมาณเป็นที่ยอมรับได้

5. การใช้ข้อมูลในเชิงธุรกิจ ปัจจุบันการลงทุนของภาคเอกชนมีมูลค่าสูงและมีการแข่งขันกันมากขึ้นธุรกิจต่าง ๆ จะต้องมีแผนการลงทุนและแผนการตลาดที่ถูกต้องจึงจะประสบความสำเร็จ ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดได้ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายในการพิจารณาเลือกที่ตั้งในการขยายสาขาหรือการขยายตลาดทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

บทที่ 6
สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด ในรูปแบบทางอ้อม และทางตรง กรณีศึกษาจังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด ด้วยวิธีทางอ้อม และวิธีทางตรง โดยศึกษาการจัดทำรายได้ประชาชาติระดับจังหวัดในด้านการผลิต การศึกษาดังกล่าวครอบคลุมถึงการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่กำหนดความแตกต่างโครงสร้างของการผลิต รวมถึงอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้ว และในอีกส่วนหนึ่งคือการศึกษาการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด

สำหรับรูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างคือข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้ว ดำเนินการจัดทำด้วยวิธีทางอ้อม และวิธีทางตรง ณ ราคาประจำปี ปี พ.ศ. 2548 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเก็บรวบรวมจากเอกสารทางวิชาการผ่าน Website เอกสารคู่มือผลิตภัณฑ์จังหวัดและหนังสือสั่งการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งข้อมูลโดยตรงจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และจากสำนักงานคลังจังหวัดสระแก้ว

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติอย่างง่าย โดยใช้แผนภูมิ กราฟ และตารางการเปรียบเทียบ ส่วนเทคนิคทางสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ใช้ข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา ซึ่งแสดงอยู่ในรูปสัดส่วน และร้อยละ

1. สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัย ผลสรุปได้ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้ว โดยวิธีทางอ้อม (Top Down) และวิธีทางตรง (Bottom up) โดยการเปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์จังหวัด พบว่า มูลค่าเพิ่มโดยรวมจากการจัดทำโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) ต่ำกว่าการจัดทำโดยวิธีทางตรง (Bottom up) สำหรับผลการวิเคราะห์โครงสร้างการผลิตและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้ว พบว่าโครงสร้างการผลิตของการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้วทั้งสองวิธีแตกต่างกัน ส่วนอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหรืออัตราการ

ขยายตัวทางเศรษฐกิจของแต่ละสาขาการผลิต ณ ราคาประจำปี ปี พ.ศ. 2548 นั้น พบว่า มีทั้งอัตราการขยายตัวในแนวทางเดียวกัน มีการขยายตัวและหดตัวที่แตกต่างกันทั้งสองวิธี

1.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่กำหนดความแตกต่างของข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม(Top Down) และวิธีทางตรง(Bottom up) พบว่า ปัจจัยที่กำหนดความแตก ต่าง คือ

1.2.1 ความสามารถในการจัดเก็บข้อมูล

1.2.2 การสำรวจข้อมูล

1.2.3 การจัดประเภทกิจกรรมในแต่ละสาขาการผลิต

1.2.4 การจัดเก็บข้อมูลอาจไม่ครบถ้วน

1.2.5 วิธีการคำนวณ

1.3 การวิเคราะห์การใช้ประโยชน์จากข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด พบว่าข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดสามารถใช้วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทั่วไป ใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวม การวางแผนรายสาขาการผลิตหรือเพื่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง การใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดกำหนดนโยบายการเงินการคลังของรัฐบาล และ การใช้ข้อมูลในเชิงธุรกิจ

2. อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดในรูปแบบทางอ้อม(Top Down) และทางตรง (Bottom up) กรณีศึกษาจังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยมีความคิดเห็นดังนี้

2.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้วโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) และวิธีทางตรง (Bottom up) โดยการเปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์จังหวัด พบว่า มูลค่าเพิ่มโดยรวมจากการจัดทำโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) ต่ำกว่าการจัดทำโดยวิธีทางตรง (Bottom up) และหากพิจารณามูลค่าเพิ่มเป็นรายสาขาการผลิต พบว่า การจัดทำโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) มีทั้งมูลค่าเพิ่มที่สูงกว่า ต่ำกว่า การจัดทำโดยวิธีทางตรง (Bottom up) หรือบางสาขาการผลิตไม่มีมูลค่าเพิ่มในการจัดเก็บ สำหรับผลการวิเคราะห์โครงสร้างการผลิตและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้ว พบว่าโครงสร้างการผลิตของการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้วทั้งสองวิธีแตกต่างกัน การจัดโครงสร้างการผลิตหลักจึงแตกต่างกัน ส่วนอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหรืออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของแต่ละสาขาการผลิต ณ ราคาประจำปี ปี พ.ศ. 2548 นั้น พบว่า มีทั้งอัตราการขยายตัวในแนวทางเดียวกัน

เช่น สาขาประมง มีอัตราการขยายตัวในการจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม(Top Down) แต่หดตัวในการจัดเก็บโดยวิธีทางตรง(Bottom up) เช่น สาขาไฟฟ้า และประปา หรือมีอัตราการขยายตัวในการจัดเก็บโดยวิธีทางตรง(Bottom up) แต่หดตัวในการจัดเก็บโดยวิธีทางอ้อม(Top Down) เช่น สาขาบริการอสังหาริมทรัพย์ และที่สำคัญคืออัตราส่วนในการขยายตัวหรือหดตัวจากปี พ.ศ. 2547 ไม่เท่ากัน

2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่กำหนดความแตกต่างของข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยวิธีทางอ้อม(Top Down)และวิธีทางตรง(Bottom up) พบว่า ปัจจัยที่กำหนดความแตก ต่าง คือ

2.2.1 ความสามารถในการจัดเก็บข้อมูล การจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางตรง(Bottom up) สามารถรวบรวมข้อมูลได้ครอบคลุมกิจกรรมการผลิตมากกว่าการจัดทำด้วยวิธีทางอ้อม(Top Down) ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้จัดทำ

2.2.2 การสำรวจข้อมูลบางสาขาของจังหวัด ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยไม่กระจายตัวอย่างที่เหมาะสม ทำให้ผลการคำนวณในภาพรวมมีโอกาสสูงเกินกว่าค่าที่เป็นจริง

2.2.3 การจัดประเภทกิจกรรมในแต่ละสาขาการผลิต

2.2.4 การจัดเก็บข้อมูลอาจไม่ครบถ้วนตามมาตรฐานการจำแนกอุตสาหกรรม ทำให้ผลการคำนวณต่ำกว่าความเป็นจริง

2.2.5 วิธีการคำนวณ การคำนวณของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นการคำนวณโดยทางอ้อม(Top Down Approach) ดังนั้นรายละเอียดและความครอบคลุมจึงอาจแตกต่างกับการคำนวณโดยจังหวัด(Bottom up Approach)

2.3 การวิเคราะห์การใช้ประโยชน์จากข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด พบว่า ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดสามารถใช้วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทั่วไป การใช้ศึกษาวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในอดีตจนถึงปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตเพื่อทราบทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวม การวางแผนรายสาขาการผลิตหรือเพื่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งการจัดทำแผนงานรายสาขาต้องอาศัยข้อมูลที่มีรายละเอียดเจาะลึกถึงปัญหาอุปสรรคตลอดจนผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของพื้นที่เป้าหมาย การใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดเป็นเครื่องมือในการประกอบการตัดสินใจ ในการจัดทำแผนงาน หรือกำหนดนโยบายในด้านต่าง ๆ และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การใช้ข้อมูลในเชิงธุรกิจ ในการกำหนดแผนการลงทุนหรือแผนการตลาด ซึ่งข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดได้ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายในการพิจารณาเลือกที่ตั้งในการขยายสาขาหรือการขยายการตลาดทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

3. ข้อเสนอแนะ

จากสรุปผลการวิจัยการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดในรูปแบบทางอ้อม(Top Down) และทางตรง (Bottom up) กรณีศึกษาจังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

3.1 จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดสระแก้วโดยวิธีทางอ้อม (Top Down) และวิธีทางตรง (Bottom up) พบว่า มูลค่าเพิ่ม โครงสร้างการผลิต และอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์จังหวัดจากการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัดในรูแบบทางอ้อม(Top Down Approach) และทางตรง (Bottom up Approach) มีความแตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องชัดเจน และน่าเชื่อถือ ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงที่มีภารกิจในการจัดเก็บและรายงานรวมทั้งพิจารณาปรับปรุงข้อมูลให้สอดคล้องกับข้อมูลที่นำเสนอในภาพรวมของระดับภาคและระดับประเทศ เพื่อลดปัญหาความแตกต่างของข้อมูลผลรวม ผลิตภัณฑ์จังหวัด(GPP) และผลิตภัณฑ์ประชาชาติ(GDP) ในภาพรวมของประเทศ รวมทั้งพัฒนาฐานข้อมูลรองรับการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด(GPP) และการรายงานเผยแพร่แก่ผู้ใช้ข้อมูลทั่วไป

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่กำหนดความแตกต่างของข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดโดยวิธีทางอ้อม(Top Down)และวิธีทางตรง(Bottom up) พบว่ามีความแตกต่างด้านการจัดเก็บข้อมูล ความสามารถในการจัดเก็บข้อมูล การกำหนดประเภทกิจกรรมในแต่ละสาขาการผลิตและวิธีการคำนวณ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน จัดให้มีการพัฒนาบุคคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยการฝึกอบรมบุคลากรและการจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศให้อย่างเพียงพอ เนื่องจากข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) เป็นตัวชี้วัดภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ที่สามารถอธิบายภาพรวมของเศรษฐกิจจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถแสดงถึงโครงสร้างการผลิตเพื่อใช้ในการวางแผนในระยะสั้นและระยะยาว

3.3 การวิเคราะห์การใช้ประโยชน์จากข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด พบว่า ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดสามารถใช้วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทั่วไป ใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวม การวางแผนรายสาขาการผลิตหรือเพื่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง การใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดกำหนดนโยบายการเงินการคลังของรัฐบาล และ การใช้ข้อมูลในเชิงธุรกิจ

ผลิตภัณฑ์จังหวัดที่ดำเนินการจัดทำด้วยวิธีทางตรง(Bottom up) เป็นการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ สามารถแจกแจงรายละเอียดกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้ทราบถึงกิจกรรมการผลิตหลัก กิจกรรมรอง และกิจกรรมย่อย อันเป็นแหล่งที่มาของรายได้จังหวัด ที่สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดได้ และเพื่อให้การประเมินผลการพัฒนาจังหวัดในแต่ละปีมีความรวดเร็วกว่าการใช้ข้อมูลจากการดำเนินการจัดเก็บโดยวิธี ทางอ้อม (Top Down)

กิจกรรมการผลิตจะมีผลอย่างมากต่อการใช้ในการวางแผนพัฒนาภายในจังหวัดของผู้ว่าราชการจังหวัด ทำให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถทราบข้อมูลที่แท้จริงในเชิงลึกภายในจังหวัด และนำข้อมูลดังกล่าวไปวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดและช่วยเหลือประชาชน รวมทั้งแก้ไขปัญหาของประชาชนในจังหวัดได้อย่างตรงเป้าหมาย

3.4 ควรมีการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจเรื่องการจัดทำผลิตภัณฑ์จังหวัด ประโยชน์ที่ได้รับในการนำข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดไปใช้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อรายงานผลิตภัณฑ์จังหวัดในรูปแบบทางอ้อม (Top Down Approach) และทางตรง (Bottom up Approach)

2. ควรวิจัยรูปแบบการออกรายงานผลิตภัณฑ์จังหวัดด้วยวิธีทางอ้อม(Top Down Approach) และทางตรง (Bottom up Approach)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม (2538) *การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย*

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) *ข้อมูลการจัดเก็บผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยวิธี Top Down ปี พ.ศ. 2548* สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2551 จาก http://www.nesdb.go.th

_____. (2550) *คู่มือผลิตภัณฑ์จังหวัด ของสำนักบัญชีประชาชาติ*

_____. (2551) *เอกสารประกอบการอบรมเรื่อง การปรับบทบาทคลังจังหวัดเป็นหน่วยงานกลางในการจัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP)*

สำนักงานคลังจังหวัดสระแก้ว (2550) *รายงานงบประมาณประจำปี*

บุญชุบ ส่งตระกูลศักดิ์ (2545) *ผลกระทบของมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2545*

สุริยา จันทร์กระจ่าง (2550) *เอกสารสรุปพัฒนาการของการวัดรายได้ประชาชาติ ผลิตภัณฑ์ภาคและผลิตภัณฑ์จังหวัด*

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางวาสนา นาควานิช
วัน เดือน ปี	2 กันยายน 2504
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารหารธุรกิจ เอกการจัดการทั่วไป วิทยาลัยครูอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2533
สถานที่ทำงาน	สำนักงานคลังจังหวัดอุบลราชธานี
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่บริหารงานการคลัง 7